

API BANK a.d. BEOGRAD

**Finansijski izveštaji za godinu
završenu 31. decembra 2018.**

i

**Izveštaj spoljnog revizora o izvršenoj reviziji
finansijskih izveštaja za 2018. godinu**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans uspeha	3
Izveštaj o ostalom rezultatu	4
Bilans stanja	5
Izveštaj o promenama na kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7
Napomene uz finansijske izveštaje	8 - 118
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU
API BANK a.d. BEOGRAD

Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja API Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2018. godine i bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013 i 30/2018) i standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2018. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU
API BANK a.d. BEOGRAD (Nastavak)

Izveštaj o finansijskim izveštajima (Nastavak)

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na Napomene 2.3. i 37(a) uz finansijske izveštaje u kojima je obelodanjeno da regulatorni kapital Banke izračunat u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016) na dan 31. decembra 2018. godine iznosi RSD 1.550.943 hiljade, odnosno EUR 13.121.945 prema zvaničnom srednjem kursu na dan izveštavanja i iznad je minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona propisanog Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015). Banka je iskoristila mogućnost predviđenu izmenama Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 69/2016 i 114/2017) i iskazala potrebnu rezervu za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama u iznosu od RSD 109.792 hiljade, kao odbitnu stavku od kapitala, umesto obračunatog iznosa od RSD 218.971 hiljadu.

U 2018. godini došlo je do promene akcionara Banke. Shodno realizovanoj transakciji kupoprodaje akcija Banke, a na osnovu prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije, privredno društvo "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, čiji je vlasnik fizičko lice Andrey Zakharovich Shlyakhovoy, postalo je jedini akcionar Banke. Rukovodstvo Banke sa novim akcionarom priprema Plan upravljanja kapitalom, koji će omogućiti realizaciju daljih aktivnosti na povećanju kapitala, u cilju kontinuiranog obezbeđivanja iznosa kapitala dovoljnog za pokriće svih rizika kojima će Banka biti izložena u svom poslovanju u narednom periodu. Rukovodstvo Banke smatra da, u saradnji sa akcionarom, u datim okolnostima preduzima sve neophodne aktivnosti radi obezbeđenja uslova da Banka nastavi sa stabilnim poslovanjem po načelu stalnosti. Naše mišljenje ne sadrži rezervu po ovom pitanju.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i tačnost priloženog godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije. U skladu sa Zakonom o reviziji i Odlukom o spoljnoj reviziji banaka, naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju Banke za 2018. godinu sa finansijskim izveštajima za tu poslovnu godinu koji su bili predmet revizije. Naši postupci u tom pogledu su obavljani u skladu sa primenjivim standardom revizije 720 "Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije" i ograničeni su samo na ocenu usaglašenosti finansijskih informacija sadržanih u godišnjem izveštaju o poslovanju sa revidiranim finansijskim izveštajima.

Po našem mišljenju, finansijske informacije obelodanjene u godišnjem izveštaju o poslovanju Banke za 2018. godinu usklađene su, po svim materijalno značajnim pitanjima, sa finansijskim izveštajima Banke za 2018. godinu koji su bili predmet revizije.

Beograd, 16. april 2019. godine

Ksenija Ristić Kostić
Ovlašćeni revizor

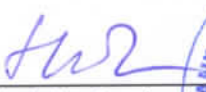

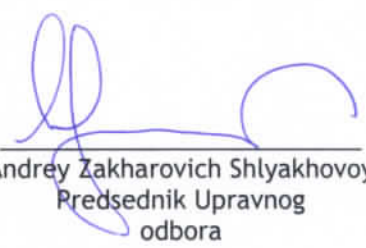
BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

	Napomena	2018.	U RSD hiljada 2017.
Prihodi od kamata	5	388.023	398.227
Rashodi od kamata	5	(111.020)	(117.782)
Neto prihod po osnovu kamata		277.003	280.445
Prihodi od naknada i provizija	6	81.579	78.835
Rashodi naknada i provizija	6	(31.999)	(27.196)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		49.580	51.639
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti		-	4.524
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika	7	(1.104)	1.527
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	8	311.068	167.587
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10	(114.123)	(225.695)
Ostali poslovni prihodi	9	1.466	52
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		523.890	280.079
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11	(211.270)	(166.593)
Troškovi amortizacije	12	(23.241)	(24.573)
Ostali prihodi	13	11.217	6.770
Ostali rashodi	14	(271.896)	(269.660)
DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA		28.700	(173.977)
POREZ NA DOBITAK	15		
Dobitak po osnovu odloženih poreza		1.658	221
DOBITAK/(GUBITAK) PERIODA		30.358	(173.756)

Napomene na stranama od 8 do 118
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Potpisano u ime rukovodstva Banke dana 15. aprila 2019. godine:

 Anđelka Stanković Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izveštaja	 Marija Stepina Predsednik Izvršnog odbora	 Andrey Zakharovich Shlyakhovoy Predsednik Upravnog odbora
--	--	--

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

	2018.	U RSD hiljada 2017.
DOBITAK /(GUBITAK) PERIODA	30.358	(173.756)
Ostali rezultat perioda: <i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, neto	1.383	9.892
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda, umanjen za poreze	1.383	9.892
UKUPAN POZITIVAN/(NEGATIVAN) REZULTAT PERIODA	31.741	(163.864)

Napomene na stranama od 8 do 118
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Anđelka Stanković
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Marija Štepin
Predsednik Izvršnog
odbora

Andrey Zakharovich Shlyakhovoy
Predsednik Upravnog
odbora

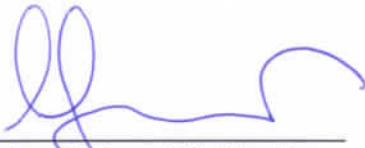
BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2018. godine

	Napomena	31.12.2018.	U RSD hiljada 31.12.2017.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	17	1.969.175	1.603.452
Hartije od vrednosti	18	1.856.532	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	19	1.996.367	1.756.505
Kredit i potraživanja od komitenata	20	3.912.191	5.873.639
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika		-	1.309
Nematerijalna imovina	21	50.790	38.900
Nekretnine, postrojenja i oprema	22(a)	26.564	29.020
Investicione nekretnine	22(b)	19.873	20.135
Odložena poreska sredstva	15(c)	5.491	3.833
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	23	375.484	382.238
Ostala sredstva	24	43.712	48.593
UKUPNO AKTIVA		10.256.179	10.671.360
PASIVA			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25	15.674	203.206
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	26	8.414.173	8.592.080
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika		-	206
Subordinirane obaveze	27	115.760	134.215
Rezervisanja	28	14.626	17.578
Odložene poreske obaveze	15(d)	1.434	1.746
Ostale obaveze	29	56.861	87.335
UKUPNO OBAVEZE		8.618.528	9.036.366
KAPITAL	30		
Akcijski kapital		3.672.407	3.672.407
Dobitak		30.358	-
Gubitak		(2.076.389)	(2.047.305)
Rezerve		11.275	9.892
UKUPNO KAPITAL		1.637.651	1.634.994
UKUPNO PASIVA		10.256.179	10.671.360

Napomene na stranama od 8 do 118
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Anđelka Stanković
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Marija Stepina
Predsednik Izvršnog
odbora

Andrey Zakharovich Shlyakhovoy
Predsednik Upravnog
odbora

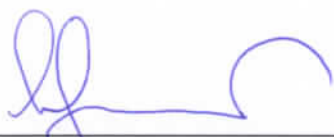
IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

	Akcijski kapital	Rezerve	Dobitak/ (Gubitak)	U RSD hiljada Ukupno kapital
Stanje na dan				
1. januara 2017. godine	3.672.407	-	(1.873.549)	1.798.858
Gubitak tekuće godine	-	-	(173.756)	(173.756)
<i>Ostali rezultat perioda:</i>				
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	11.638	-	11.638
Odloženi porezi evidentirani na teret kapitala (Napomena 15(d))	-	(1.746)	-	(1.746)
Stanje na dan				
31. decembra 2017. godine	3.672.407	9.892	(2.047.305)	1.634.994
Efekti prve primene MSFI 9 (Napomena 2.1(a)/i/)	-	-	(29.084)	(29.084)
Korigovano početno stanje na dan				
1. januara 2018. godine	3.672.407	9.892	(2.076.389)	1.605.910
Dobitak tekuće godine	-	-	30.358	30.358
<i>Ostali rezultat perioda:</i>				
Negativni efekti promene fer vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	(2.079)	-	(2.079)
Odloženi porezi evidentirani u korist kapitala (Napomena 15(d))	-	312	-	312
Ispravka vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju kroz ostali rezultat	-	3.150	-	3.150
Stanje na dan				
31. decembra 2018. godine	3.672.407	11.275	(2.046.031)	1.637.651

Napomene na stranama od 8 do 118
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

 Anđelka Stanković
 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Marija Stepina
 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Andrey Zakharovich Shlyakhovoy
 Predsednik Upravnog
 odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

	2018.	U RSD hiljada 2017.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	504.520	619.017
Prilivi od kamata	411.994	527.514
Prilivi od naknada	82.961	80.157
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	9.565	11.346
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(633.281)	(590.265)
Odlivi po osnovu kamata	(108.301)	(128.937)
Odlivi po osnovu naknada	(31.999)	(26.254)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(209.738)	(164.278)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(41.955)	(30.665)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(241.288)	(240.131)
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i obaveza	(128.761)	28.752
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	2.431.792	436.584
Smanjenje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	2.204.887	128.115
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	226.905	308.469
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(668.091)	(2.633.887)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(54.112)	(1.570.242)
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(613.979)	(1.063.645)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.634.940	(2.168.551)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	164.158
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	164.158
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(970.224)	(45.598)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(944.565)	-
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(25.659)	(45.598)
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	-	-
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(970.224)	118.560
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	51.783	-
Prilivi po osnovu uzetih kredita	51.783	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(24.012)	(97.458)
Odlivi po osnovu subordiniranih obaveza	-	-
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(24.012)	(97.458)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	27.771	(97.458)
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine	692.487	(2.147.449)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	1.826.732	3.806.557
Pozitivne kursne razlike, neto	291.510	169.115
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine (Napomena 17)	2.810.729	1.828.223

Napomene na stranama od 8 do 118
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

 Anđelka Stanković
 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Marija Stepina
 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Andrey Zakharovich Shlyakhovoy
 Predsednik Upravnog
 odbora

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCIMA

API BANK a.d. BEOGRAD, raniji naziv VTB Banka a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka"), osnovana je 11. jula 2008. godine, na osnovu Rešenja Narodne banke Srbije br. 2158 od 3. marta 2008. godine.

Osnivač i jedini akcionar Banke do 2011. godine je bila Akcionarsko komercijalna banka - Moskovska banka iz Moskve, Ruska Federacija ("Moskovska banka, Moskva"). U toku 2011. godine došlo je do promene vlasničke strukture jedinog akcionara Banke, tako da se na dan izveštavanja 95% akcija Moskovske banke, Moskva nalazi u posedu Otvorenog akcionarskog društva "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija, odnosno njegovih podređenih društava.

Dana 16. maja 2013. godine potpisan je Ugovor o kupoprodaji akcija između Moskovske banke, Moskva, kao prodavca i Otvorenog akcionarskog društva "VTB Bank" Sankt Peterburg, kao kupca. Predmet kupoprodaje po navedenom ugovoru bile su akcije Banke. Realizacija ugovora je izvršena istog dana kada je u Centralnom registru hartija od vrednosti upisan novi vlasnik akcija Banke - Otvoreno akcionarsko društvo "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija.

Izmenama osnivačkog akta od 30. avgusta 2013. godine Banka je dana 13. septembra 2013. godine Rešenjem br. BD 99529/2013 upisana u Registar privrednih subjekata pod nazivom VTB Banka a.d. Beograd, a jedini akcionar Banke postaje Otvoreno akcionarsko društvo "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija (u daljem tekstu "VTB Bank OAD, Sankt Peterburg").

Centralni registar hartija od vrednosti je na osnovu realizovane transakcije kupoprodaje akcija dana 26. jula 2018. godine, sproveo promenu vlasništva nad 100% akcija VTB Banke a.d. Beograd, tako da je jedini vlasnik akcija Banke, postalo privredno društvo "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, matični broj 20988592. Promena vlasništva je izvršena na osnovu prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije, Rešenjem G 2182 od 22. marta 2018. godine. Izmenama Statuta i Osnivačkog akta, na osnovu Odluke Skupštine akcionara od 24. septembra 2018. godine, utvrđeno je novo poslovno ime Banke - API Bank a.d. Beograd, kao i jedini vlasnik akcija Banke ("AZRS INVEST" d.o.o. Beograd). Krajnji vlasnik Banke je fizičko lice - Andrey Zakharovich Shlyakhovoy. Promena poslovnog imena Banke u API Bank a.d. Beograd je registrovana u Agenciji za privredne registre dana 18. oktobra 2018. godine.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i platnog prometa u inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

Matični broj Banke je 20439866. Poreski identifikacioni broj Banke je 105701111.

Sedište Banke se nalazi u Beogradu, Balkanska ulica br. 2.

Dana 3. juna 2009. godine, Banka je otvorila svoju prvu ekspozituru u Beogradu, u Balkanskoj ulici br. 2, koja je krajem 2010. godine preimenovana u filijalu.

Dana 22. novembra 2010. godine, Banka je otvorila svoju prvu filijalu u Novom Sadu, u Ulici Narodnog fronta br. 12.

Dana 24. septembra 2013. godine, Banka je otvorila novu ekspozituru u Beogradu u Ulici kralja Milutina br. 57. Odlukom Izvršnog odbora Banke od 15. novembra 2016. godine navedena ekspozitura je prestala sa radom 15. decembra 2016. godine.

Banka je na dan 31. decembra 2018. godine imala 81 zaposlenog radnika (31. decembar 2017. godine: 69 zaposlenih).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

Priloženi finansijski izveštaji Banke za 2018. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu (“Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 62/2013 i 30/2018), banke su obavezne da vode knjige i sastavljaju finansijske izveštaje u skladu sa prevedenim MSFI, dok je Zakonom o bankama (“Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), član 50. stav 2, propisano da banke pri sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju MSFI od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka njihove primene.

MSFI čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, izdata od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), odnosno Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja (IFRIC).

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom Narodne banke Srbije o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke (“Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 101/2017, 38/2018 i 103/2018).

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 3.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2017. godinu, izuzev dole navedenih novousvojenih izmenjenih MRS, MSFI i tumačenja standarda (IFRIC).

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018.*

Veći broj novih standarda, tumačenja standarda (IFRIC) i izmena i dopuna postojećih standarda se obavezno primenjuje prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. godine. Od ovih standarda, najznačajniji uticaj na izmene računovodstvenih politika Banke, efekat na priložene finansijske izveštaje Banke, kao i klasifikaciju i vrednovanje finansijskih instrumenata ima MSFI 9 “Finansijski instrumenti”.

– MSFI 9 “Finansijski instrumenti”

U julu 2014. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde objavio je finalnu verziju MSFI 9 “Finansijski instrumenti”. MSFI 9 “Finansijski instrumenti” zamenjuje MRS 39 “Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje”.

MSFI 9 je baziran na novom pristupu klasifikaciji i vrednovanju finansijskih sredstava, koji odražava poslovni model kojim se upravlja konkretnim sredstvom, kao i karakteristike ugovorenih novčanih tokova.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. (Nastavak)

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (Nastavak)

Klasifikacija - finansijska sredstva

U skladu sa zahtevima MSFI 9 "Finansijski instrumenti", Banka od 1. januara 2018. godine finansijska sredstva klasifikuje u jednu od sledećih kategorija:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice);
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat - kapital (poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i prodaja i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice); i
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha - svi ostali finansijski instrumenti.

Klasifikacija u navedene kategorije se vrši polazeći od sledećih kriterijuma:

- poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima; i
- karakteristike ugovorenih novčanih tokova finansijskih sredstava.

Inicijalno, finansijsko sredstvo se vrednuje po fer vrednosti, uvećanoj za transakcione troškove koji su direktno povezani sa transakcijom sticanja sredstva, osim u slučaju finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha kod kojih se navedeni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspeha.

Naknadno merenje finansijskih instrumenata zavisi od neposrednog izbora poslovnog modela koji se primenjuje u upravljanju finansijskim sredstvima i karakteristika ugovorenih tokova gotovine.

Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja ne podležu *SPPI* testu (koji predstavlja samo plaćanja glavnice i kamate), kao ni derivati, i uvek se mere po fer vrednosti.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulativni dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha. Kamata obračunata primenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

Prilikom procenjivanja da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanja kamate i glavnice, Banka je razmatrala ugovorene uslove finansijskih instrumenata i da li isti sadrže odredbe koje bi mogle promeniti vreme ili iznos ugovorenih novčanih tokova, a koje bi rezultirale u fer vrednovanju instrumenata. Analizom je zaključeno da ne postoje kreditni proizvodi Banke čiji ugovorni uslovi ne dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume, a koji bi zahtevali vrednovanje po fer vrednosti.

Novi zahtevi klasifikacije nisu imali materijalno značajan uticaj na računovodstveno priznavanje potraživanja, kredita, ulaganja u dužničke hartije i učešća u kapitalu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. (Nastavak)

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (Nastavak)

Klasifikacija - finansijske obaveze

MSFI 9 najvećim delom zadržava postojeće zahteve MRS 39 u pogledu klasifikacije finansijskih obaveza. Finansijske obaveze se klasifikuju kao:

- finansijske obaveze merene po amortizovanoj vrednosti; i
- finansijske obaveze merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Obezvredenje - finansijska sredstva i ugovorna sredstva

MSFI 9 uvodi koncept "očekivanih kreditnih gubitaka" koje Banka identifikuje i priznaje po osnovu svih finansijskih sredstava pod delokrugom ovog standarda, umesto modela "nastalih gubitaka" po prethodno važećem MRS 39. Novi model obezvređenja se primenjuje na finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (FVOCI).

U skladu sa MSFI 9, obezvređenje se vrednuje po jednom od sledećih osnova:

- 12-mesečni očekivani kreditni gubici - ovo su očekivani kreditni gubici koji nastaju ukoliko nastupi status neizmirenja obaveza u toku 12 meseci nakon datuma izveštavanja, i
- životni ("lifetime") očekivani gubici - navedeni kreditni gubici su posledica mogućih događaja neizmirenja obaveza tokom celog očekivanog života finansijskog instrumenta.

Model očekivanih kreditnih gubitaka, koji se odnosi na finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrednosti, zahteva računovodstveno obuhvatanje očekivanih kreditnih gubitaka i promene u navedenim očekivanim kreditnim gubicima na svaki datum izveštavanja na način da odrazi promene u kreditnom riziku od početnog priznavanja. Drugim rečima, više nije neophodno da se kreditni događaj desi da bi se priznao kreditni gubitak - obezvređenje.

Banka je u skladu sa zahtevima MSFI 9, definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe obezvređenja u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet navedene klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI).

Nivo 3 odgovara problematičnim (NPL) potraživanjima, dok se Nivo 1 i Nivo 2 odnose na "performing" potraživanja. Kriterijumi koje je Banka definisala za detektovanje potraživanja sa značajnim povećanjem kreditnog rizika su: docnja preko 30 dana, "forborne" status, promena statusa klijenta u PNPL - interni status, značajno povećanje verovatnoće identifikacije statusa neizmirenja obaveza (PD - *Probability of Default*) i blokada računa od 10 do 30 dana u kontinuitetu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. (Nastavak)*

- MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (Nastavak)

Obezvredjenje - finansijska sredstva i ugovorna sredstva (Nastavak)

Banka obračunava 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za potraživanja u Nivou 1, dok se za potraživanja u Nivou 2 i Nivou 3 obračunavaju životni (“*lifetime*”) očekivani kreditni gubici. Shodno zahtevima standarda, Banka je razvila internu metodologiju i obračunala parametre rizika (EAD, PD, LGD) u skladu sa zahtevima MSFI 9. Diskontna stopa koja se u obračunu koristi je efektivna kamatna stopa pojedinačnog ugovora.

Kako izloženost u slučaju statusa *default* (EAD) predstavlja ključnu komponentu parametara kreditnog rizika za potrebe obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je razvila metodologiju za utvrđivanje EAD-a za sve periode do konačne ročnosti finansijskog instrumenta, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova, kao i moguća dodatna povlačenja iz odobrenih linija pre momenta *default*-a. Maksimalni period koji Banka uzima u obzir prilikom odmeravanja očekivanih kreditnih gubitaka je maksimalni ugovorni period tokom koga je Banka izložena kreditnom riziku.

Kao osnova za obračun “*lifetime*” PD parametra korišćeni su postojeći PD modeli. Banka u obračunu koristi sledeći pristup: u razvoju PD parametara koji se koriste za potrebe obračuna ispravke vrednosti, radi usaglašenosti sa zahtevima MSFI 9, Banka primenjuje sledeća prilagođavanja:

- prilagođavanje u vremenu (“*point-in-time*”);
- uzimanje u obzir budućih informacija o makroekonomskim uslovima (“*forward-looking*”); i
- višegodišnji PD-evi se dobijaju Markovljevim principom, množenjem odgovarajućih matrica za potreban vremenski period u okviru svakog podsegmenta u Banci.

Parametar *Loss given default* (LGD) predstavlja procenu gubitka kod pojedinačnog finansijskog instrumenta, pod pretpostavkom dešavanja *default*-a, odnosno statusa neizmirenja obaveza. Banka primenjuje generalno koncept odvojenog LGD secured i LGD unsecured u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana.

LGD parametar je obračunat na osnovu prosečnih istorijskih stopa gubitaka za definisane segmente. Za potraživanja koja su predmet individualne procene, kod obračuna očekivanih gubitaka uvedena su različita scenarija (ponderisana verovatnoćom) za procenjene buduće novčane tokove.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. (Nastavak)

- MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (Nastavak)

Obezvredenje - finansijska sredstva i ugovorna sredstva (Nastavak)

Za potrebe obračuna očekivanih kreditnih gubitaka Banka je izvršila sledeću segmentaciju portfolija:

- pravna lica - krediti;
- pravna lica - vanbilansna evidencija;
- stanovništvo - krediti;
- stanovništvo - kartice i prekoračenja;
- državne institucije; i
- finansijske institucije.

Za izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama Banka ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama i finansijskim institucijama i prilikom procene ispravke vrednosti i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa kao i finansijskih institucija, oslanja se na istraživanja i podatke renomiranih eksternih rejting agencija (Fitch, Moody’s, S&P).

Takođe, Banka za potrebe obračuna ispravke vrednosti primenjuje LGD u skladu sa bazelskom regulativom. Banka će pratiti i potvrditi u kojoj meri utvrđeni i primenjeni LGD faktori odgovaraju stvarnoj realizaciji gubitaka u odgovarajućim segmentima. Banka za potrebe klasifikacije i obračuna očekivanih kreditnih gubitaka koristi aplikativno rešenje “IFRS 9 Impairment Solution”, kompanije “Asseco”.

Efekti prve primene MSFI 9

Pozicije bilansa stanja su reklasifikovane zbog usklađivanja sa novom Odlukom Narodne banke Srbije o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke. Reklasifikovan bilans stanja na dan 1. januara 2018. godine je u potpunosti usklađen sa zahtevima regulatornog tela.

Početno stanje na dan 1. januara 2018. godine se razlikuje od krajnjeg stanja na dan 31. decembra 2017. godine za efekte primene MSFI 9 prikazane u koloni “Promene u vrednovanju”.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. (Nastavak)*

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (Nastavak)

Efekti prve primene MSFI 9 (Nastavak)

/i/ *Efekti prve primene MSFI 9 na bilans stanja na dan 1. januara 2018. godine*

Prezentacija u skladu sa MRS 39	Krajnje stanje 31.12.2017. u skladu sa MRS 39	Prezentacija u skladu sa MSFI 9	Promene u vrednovanju	Reklasifi- kacije	U RSD hiljada Početno stanje 01.01.2018. u skladu sa MSFI 9
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.603.452		-	-	1.603.452
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-		-	-	-
		Hartije od vrednosti	-	-	-
		Finansijska sredstva po fer vrednosti			
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	913.736	kroz ostali rezultat	-	(913.736)	-
		Hartije od vrednosti	-	913.736	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.756.505		(813)	-	1.755.692
Kredit i potraživanja od komitenata	5.873.639		(37.574)	-	5.836.065
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	1.309		-	-	1.309
Nematerijalna imovina	38.900		-	-	38.900
Nekretnine, postrojenja i oprema	29.020		-	-	29.020
Investicione nekretnine	20.135		-	-	20.135
Odložena poreska sredstva	3.833		-	-	3.833
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	382.238		-	-	382.238
Ostala sredstva	48.593		689	-	49.282
UKUPNO AKTIVA	10.671.360		(37.698)	-	10.633.662

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. (Nastavak)*

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (Nastavak)

Efekti prve primene MSFI 9 (Nastavak)

/i/ *Efekti prve primene MSFI 9 na bilans stanja na dan 1. januara 2018. godine (Nastavak)*

Prezentacija u skladu sa MRS 39	Krajnje stanje 31.12.2017. u skladu sa MRS 39	Prezentacija u skladu sa MSFI 9	Promene u vrednovanju	Reklasifi- kacije	U RSD hiljada Početno stanje 01.01.2018. u skladu sa MSFI 9
PASIVA					
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	203.206		-	-	203.206
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	8.592.080		-	-	8.592.080
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	206		-	-	206
Subordinirane obaveze	134.215		-	-	134.215
Rezervisanja	17.578		(11.643)	-	5.935
Odložene poreske obaveze	1.746		-	-	1.746
Ostale obaveze	87.335		-	-	87.335
Ukupno obaveze	9.036.366		(11.643)	-	9.024.723
KAPITAL					
Akcijski kapital	3.672.407		-	-	3.672.407
Rezerve	9.892		3.029	-	12.921
Gubitak	(2.047.305)		(29.084)	-	(2.076.389)
Ukupno kapital	1.634.994		(26.055)	-	1.608.939
UKUPNO PASIVA	10.671.360		(37.698)	-	10.633.662

Ukupan efekat prve primene MSFI 9, za koji je uvećan gubitak iz ranijih godina, iznosi na dan 1. januara 2018. godine RSD 29.084 hiljade i rezultat je povećanja obezvređenja finansijskih sredstava za isti iznos. Banka je efekat prve primene MSFI 9 evidentirala kao korekciju početnog stanja gubitka iz ranijih godina sa efektom na ukupan kapital.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. (Nastavak)*

– MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (Nastavak)

Efekti prve primene MSFI 9 (Nastavak)

/i/ *Efekti prve primene MSFI 9 na bilans stanja na dan 1. januara 2018. godine (Nastavak)*

U tabeli koja sledi prikazana je klasifikacija finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 u poređenju sa klasifikacijom u skladu sa prethodno važećim MRS 39:

<i>Finansijski instrument</i>	<i>Kategorija finansijskog instrumenta</i>		<i>U RSD hiljada</i>	
	<i>MRS 39</i>	<i>MSFI 9</i>	<i>31.12.2017.</i>	<i>01.01.2018.</i>
			<i>MRS 39</i>	<i>MSFI 9</i>
<i>Finansijska sredstva</i>				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti	1.603.452	1.603.452
Hartije od vrednosti	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
Hartije od vrednosti	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat	913.736	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Kredit i potraživanja	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti	1.756.505	1.755.692
Kredit i potraživanja od komitenata	Kredit i potraživanja	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti	5.873.639	5.836.065
Investicije u zavisna društva	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
Ostala sredstva	Kredit i potraživanja	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti	48.593	49.282
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	203.206	203.206
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	8.592.080	8.592.080
Subordinirane obaveze	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	134.215	134.215
Ostale obaveze	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	87.335	87.335

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. (Nastavak)*

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (Nastavak)

Efekti prve primene MSFI 9 (Nastavak)

/ii/ Reklasifikacije pozicija bilansa uspeha Banke u uporednom periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine, u cilju usklađivanja sa novom prezentacijom u skladu sa zahtevima MSFI 9 i Odlukom Narodne banke Srbije, prikazane su kako sledi:

Prezentacija u skladu sa MRS 39	Prezentacija u skladu sa MSFI 9	01.01-31.12.2017.	Reklasifikacije	U RSD hiljada 01.01-31.12.2017.
Prihodi od kamata		398.227	-	398.227
Rashodi od kamata		(117.782)	-	(117.782)
Neto prihod po osnovu kamata		280.445	-	280.445
Prihodi od naknada i provizija		78.835	-	78.835
Rashodi od naknada i provizija		(27.196)	-	(27.196)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		51.639	-	51.639
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	-
Neto gubitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	4.524	-	4.524
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika		1.527	-	1.527
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule		167.587	-	167.587
Ostali poslovni prihodi		6.822	(6.770)	52
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(225.695)	-	(225.695)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		286.849	(6.770)	280.079
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi		(166.593)	-	(166.593)
Troškovi amortizacije		(24.573)	-	(24.573)
Ostali rashodi	Ostali prihodi	-	6.770	6.770
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja		(269.660)	-	(269.660)
		(173.977)	-	(173.977)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. (Nastavak)

– MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (Nastavak)

Efekti prve primene MSFI 9 (Nastavak)

/iii/Pregled uticaja prve primene MSFI 9 na pokazatelje poslovanja Banke (sa iznosima iskazanim u RSD hiljada):

	31.12.2017.	01.01.2018.
	MRS 39	MSFI 9
Osnovni akcijski kapital	3.672.407	3.672.407
Osnovni kapital	1.586.202	1.472.946
Kapital	1.636.245	1.607.160
Rizična aktiva po osnovu izloženosti kreditnom riziku	6.512.949	6.483.865
Rizična aktiva po osnovu izloženosti tržišnim rizicima	14.494	14.494
Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku	1.034.235	1.034.235
Ukupna rizična aktiva	7.561.678	7.532.594
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	19,86%	19,55%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	19,86%	19,55%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	21,64%	21,34%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	18,01%	18,41%
Zbir svih velikih izloženosti	93,39%	84,72%
Ukupna ulaganja Banke	1,69%	1,69%
Neto otvorena devizna pozicija	14.391	28.436
Pokazatelj deviznog rizika	0,31%	1,77%
% NPL	12,68%	9,44%
NPL pokrivenost ukupnim ispravkama	77,00%	82,00%
NPL pokrivenost NPL ispravkama	59,37%	58,76%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. (Nastavak)*

Ostali standardi

Primena ostalih standarda, tumačenja standarda (IFRIC) i izmena i dopuna postojećih standarda, koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. godine nije imala za rezultat značajnije promene računovodstvenih politika Banke, niti efekat na priložene finansijske izveštaje Banke:

- MSFI 15 "Prihodi od ugovora sa kupcima" i naknade izmene.
- Izmene MRS 40 "Investicione nekretnine" u vezi sa transferom/prenosom investicionih nekretnina.
- Izmene Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje 2018. - u primeni od marta 2018. godine.
- Godišnja unapređenja MSFI, "Ciklus 2014-2016" - MSFI 1 i MRS 28, objavljena od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde u decembru 2016. godine.
- Izmene MSFI 2 "Plaćanja zasnovana na akcijama" - Klasifikacija i odmeravanje transakcija plaćanja akcijama.
- Izmene MSFI 4 "Ugovori o osiguranju" u vezi sa implementacijom MSFI 9 "Finansijski instrumenti".
- IFRIC 22 "Transakcije u stranoj valuti i razmatranje avansa".

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke*

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je objavio značajan broj novih i izmenjenih standarda i IFRIC tumačenja, koji nisu na snazi za godišnji izveštajni period koji počinje 1. januara 2018. godine. Oni nisu ranije usvojeni od strane Banke, a Banka namerava da ih primeni kada stupe na snagu.

- MSFI 16 "Lizing" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- IFRIC 23 "Neizvesnosti u vezi sa tretmanom poreza na dobit" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Izmene MSFI 9 "Finansijski instrumenti" - Karakteristike avansa sa negativnom kompenzacijom (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Izmene MRS 19 "Primanja zaposlenih" - Izmene plana, umanjenje ili izmirenje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Godišnja unapređenja MSFI, "Ciklus 2015-2017" - MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23, objavljena od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde u decembru 2017. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Izmene MRS 28 "Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate" - Dugoročna ulaganja u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE VANREDNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
(Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke (Nastavak)*

- Izmene MSFI 3 “Poslovne kombinacije” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).
- Izmene MRS 1 i MRS 8 u vezi sa definicijom materijalnosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).
- Izmene MSFI 2, MSFI 3, MSFI 6, MSFI 14, MRS 1, MRS 8, MRS 34, MRS 37, MRS 38, IFRIC 12, IFRIC 19, IFRIC 20, IFRIC 22 i SIC-32 zbog usaglašavanja sa novim Okvirom za finansijsko izveštavanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).
- MSFI 17 “Ugovori o osiguranju” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine).

Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu njihove početne primene, izuzev za efekte primene MSFI 16 “Lizing” koji stupa na snagu 1. januara 2019. godine.

Analiza uticaja MSFI 16 “Lizing”

MSFI 16 donosi velike promene za zakupce i imaće značajan efekat na svaki entitet koji ima materijalno značajne iznose zakupa trenutno obuhvaćene kao operativni zakupi. Nasuprot tome, računovodstveni zahtevi koji se odnose na zakupodavce su u velikoj meri preuzeti nepromenjeni iz MRS 17.

MSFI 16 određuje kako će entitet priznavati, vrednovati, prezentovati i obelodanjivati lizing. Standard obezbeđuje jedinstven model za računovodstveno obuhvatanje lizinga, zahtevajući od zakupca da prizna sredstva i obaveze za sve zakupe osim ukoliko je period zakupa 12 meseci ili kraći ili odgovarajuće sredstvo ima malu vrednost.

Ključna novina za zakupce je ta da će u većini slučajeva zakup rezultirati sredstvom koje se kapitalizuje (sredstvo s pravom korišćenja) zajedno sa priznavanjem obaveze za odgovarajuća plaćanja zakupa, što će za posledicu imati promene ključnih finansijskih indikatora i može uticati na troškove pozajmljivanja (kamate).

Na datum početka zakupa, zakupac priznaje obavezu za plaćanje zakupa (obavezu za zakup) i sredstvo koje predstavlja pravo da se koristi predmetno sredstvo tokom trajanja zakupa (sredstvo s pravom korišćenja). Zahtev je da se odvojeno priznaju trošak kamate na obavezu zakupa i trošak amortizacije sredstva sa pravom korišćenja.

Potrebno je izvršiti ponovno vrednovanje obaveze za zakup po nastanku određenih događaja (promena u trajanju lizinga, promena u budućim plaćanjima zakupa usled promene indeksa ili stope koja se koristi za određivanje tih plaćanja). Zakupac priznaje iznos ponovnog vrednovanja obaveze za zakup kao korekciju vrednosti sredstva sa pravom korišćenja.

U slučaju operativnog lizinga koji se završavaju u periodu od 12 meseci ili manje od datuma prve primene MSFI 16, neće biti nikakvih izmena računovodstvenog evidentiranja, kao i kod zakupa male vrednosti. U takvim slučajevima Banka će trošak lizinga priznati linearnom metodom, a kako je dozvoljeno standardom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE VANREDNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
(Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke (Nastavak)

Analiza uticaja MSFI 16 "Lizing" (Nastavak)

Prilikom prelaska na primenu ovog standarda moguće je izabrati dva pristupa:

- potpuna retrospektivna primena u okviru koga se kumulativni efekat prve primene standarda priznaje kao korekcija neraspoređene dobiti na dan 1. januara 2018. godine, pri čemu se uporedni podaci koriguju; ili
- modifikovani retrospektivni pristup u okviru koga se kumulativni efekat prve primene standarda priznaje kao korekcija neraspoređene dobiti na dan inicijalne primene odnosno na dan 1. januara 2019. godine, pri čemu se uporedni podaci ne koriguju.

U toku su aktivnosti Banke u vezi sa implementacijom MSFI 16, kako bi se isti u potpunosti primenio po njegovom stupanju na snagu od 1. januara 2019. godine.

Banka je za metod prve primene odabrala "modifikovani retrospektivni pristup" shodno kojem, Banka neće korigovati svoje uporedne podatke.

Preliminarna procena ukazuje da će osim kratkoročnih zakupa i zakupa imovine male vredosti, Banka po osnovu primene MSFI 16 u bilansu stanja na dan 1 januara 2019. godine priznati sredstva (imovinu) s pravom korišćenja u iznosu od RSD 92.294 hiljade i odgovarajuću obavezu za lizing u odnosu na sve te zakupnine.

Procena efekata na bilans uspeha u 2019. godini je smanjenje troškova zakupnina za RSD 38.550 hiljada, povećanje troškova amortizacije za RSD 37.247 hiljada i povećanje rashoda kamate za RSD 1.845 hiljada.

Rezime procenjenog finansijskog uticaja prve primene standarda MSFI 16 prikazan je u tabeli u nastavku:

<i>U hiljadama RSD</i>	<u>01.01.2019.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2019.</u>
Sredstva s pravom korišćenja	92.294	
Obaveze po osnovu lizinga	92.294	
Očekivani uticaj na bilans uspeha Banke:		
– povećanje troškova amortizacije		37.247
– povećanje troškova kamate		1.845
– smanjenje troškova zakupnina		38.550
Očekivani uticaj na Izveštaj o tokovima gotovine Banke:		
– povećanje neto novčanih tokova Banke iz operativne aktivnosti		36.704
– smanjenje neto novčanih tokova Banke iz aktivnosti finansiranja		1.846

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE VANREDNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
(Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke (Nastavak)*

Analiza uticaja MSFI 16 "Lizing" (Nastavak)

Banka se odlučila za korišćenje sledećih praktičnih rešenja prilikom odmeravanja obaveza po osnovu lizinga:

- korišćenje jedinstvene diskontne stope na portfolio lizinga sa sličnim karakteristikama; i
- zakup koji se završava u periodu do 12 meseci od datuma prve primene standarda okarakterisaće kao kratkoročni zakup.

Obelodanjene kvantitativne informacije mogu biti predmet daljih izmena u 2019. godini. Navedena procena je preliminarna, s obzirom na to da su u toku aktivnosti implementacije ovog standarda u Banci. Konačan efekat primene MSFI 16 na dan 1. januara 2019. godine može se razlikovati od procenjenog usled sledećih ključnih činjenica:

- MSFI 16 zahteva da Banka izmeni interne procese, akta i interne kontrole, a promene istih su i dalje u toku;
- novi softverski modul za priznavanje zakupa u skladu sa MSFI 16, nakon što postane operativan, zahteva očekivani period stabilizacije i eventualnih izmena/dorada/poboljšanja; i
- nove računovodstvene politike, pretpostavke i procene, mogu biti predmet određenih izmena, do momenta finalizacije prvih narednih pojedinačnih finansijskih izveštaja, a koji uključuju datum prve primene.

2.2. Uporedne informacije

Uporedne podatke čine revidirani finansijski izveštaji Banke za godinu koja se završila 31. decembra 2017. sastavljeni u skladu sa MSFI.

S obzirom na to da je Banka iskoristila priliku izuzeća kojom se dozvoljava da ne koriguje uporedne podatke za prethodne godine po osnovu promena koje se odnose na klasifikaciju i vrednovanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza, kao i obezvređenje finansijskih sredstava, uporedni podaci za 2017. godinu nisu korigovani, već su prezentovani korišćenjem prethodno važećih računovodstvenih politika. Razlike u knjigovodstvenim vrednostima finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje proističu iz primene MSFI 9 u odnosu na period pre prve primene, priznate su u okviru kapitala kao korekcija početnog stanja akumuliranog gubitka na dan 1. januara 2018. godine.

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 2.1(a)/i/, uporedni podaci bilansu stanja - sa stanjem na dan 31. decembra 2017. su reklasifikovani u cilju usklađivanja prezentacije sa zahtevima MSFI 9 i Odlukom Narodne banke Srbije o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 101/2017, 38/2018 i 103/2018).

Uporedne podatke za pozicije bilansa uspeha čine podaci sadržani u bilansu uspeha za period od 1. januara do 31. decembra 2017. godine, koji su reklasifikovani u cilju usklađivanja sa prezentacijom podataka za tekući izveštajni period (*videti* Napomenu 2.1(a)/ii/).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)**2.3. Stalnost poslovanja**

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma finansijskih izveštaja.

Banka je u 2018. godini ostvarila neto dobitak od RSD 30.358 hiljada (2017. godina: neto gubitak u iznosu od RSD 173.756 hiljada).

Banka je tokom 2018. godine promenila vlasnika, tako da je jedini vlasnik akcija Banke, postalo privredno društvo "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, čiji krajnji vlasnik u narednom periodu namerava da ojača kapitalnu osnovu Banke.

Na dan 31. decembra 2018. godine, regulatorni kapital Banke izračunat u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016) iznosi RSD 1.550.943 hiljade, odnosno EUR 13.121.945 prema zvaničnom srednjem kursu na dan izveštavanja i iznad je minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona propisanog Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015).

Rukovodstvo Banke priprema adekvatan Plan upravljanja kapitalom u smislu procesa interne procene adekvatnosti kapitala koji će omogućiti realizaciju daljih aktivnosti na povećanju kapitala, a u cilju povećanja kreditnih aktivnosti Banke i kontinuiranog obezbeđivanja iznosa kapitala dovoljnog za pokriće svih rizika kojima će Banka biti izložena u svom poslovanju u narednom periodu.

Imajući u vidu prethodno navedeno, rukovodstvo smatra da Banka ima adekvatne resurse, kao i podršku vlasnika da nastavi sa poslovanjem u doglednoj budućnosti.

2.4. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena. Ono, takođe, zahteva da rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Banke. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su izvršene procene, predmet su redovnih provera. Ukoliko se putem provera utvrdi da je došlo do promene u procenjenoj vrednosti, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je do promene došlo.

Oblasti koje zahtevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za priložene finansijske izveštaje obelodanjene su u Napomeni 4.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi i rashodi od kamata**

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Od 1. januara 2018. godine, prihodi i rashodi od kamata se priznaju u bilansu uspeha koristeći metod efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta, na:

- bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (amortizovana vrednost pre umanjjenja za očekivane kreditne gubitke); ili
- amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente koji nisu kreditno obezvređeni u momentu odobrenja, niti su pretrpeli značajnu modifikaciju ugovorenih novčanih tokova kao kreditno obezvređeni (POCI), Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskog instrumenta, ali ne uključujući očekivane kreditne gubitke. U slučaju kredita koji su POCI, obračunava se efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik, korišćenjem procenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke.

Prihodi od kamata priznaju se na finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i na dužničke instrumente koji se vrednuju preko ostalog rezultata.

Naknada za odobravanje kredita, koja čini deo efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda i rashoda od kamata. Naknade za odobravanje kredita koje se obračunavaju i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se i diskontuju metodom efektivne kamatne stope, tokom perioda trajanja kredita.

Rashodi od kamata priznaju se na finansijske obaveze koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Rashodi kamata po depozitima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

Do 31. decembra 2017. godine, u skladu sa prethodno važećom računovodstvenom politikom, za sve finansijske instrumente koji nose kamatu, prihodi ili rashodi po osnovu kamata knjiženi su u bilansu uspeha po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Naknade po osnovu odobrenih kredita su se razgraničavale na proporcionalnoj osnovi tokom perioda otplate kredita i priznavale u bilansu uspeha u okviru prihoda od kamata.

Kada je vrednost finansijskog sredstva bila umanjena po osnovu gubitka usled obezvređenja, prihod od kamate nastavljao je da se obračunava primenom efektivne kamatne stope korišćene za diskontovanje budućih novčanih tokova u svrhu merenja i izračunavanja gubitka usled obezvređenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija**

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

Rashodi od naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/i/ Prihod od naknada po osnovu usluga koje se pružaju u određenom vremenskom periodu

Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.

/iii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze uključeni su u utvrđivanje efektivne kamatne stope i priznaju se u bilansu uspeha kao prihodi od kamata.

Prihodi od naknada i provizija za bankarske usluge priznaju se po načelu uzročnosti i utvrđuju za period kada su ostvareni odnosno kada je usluga pružena. Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, kupoprodaju deviza, naknade za vođenje računa kod Banke i druge bankarske usluge.

Naknade za izdavanje garancija i drugih jemstava se razgraničavaju na period trajanja garancije ili jemstva proporcionalnom metodom obračuna i priznaju u bilansu uspeha kao prihodi od naknada.

3.3. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta).

Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u dinare po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na taj dan (Napomena 40).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.3. Preračunavanje stranih valuta (Nastavak)**

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika (Napomena 8).

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa ugovorenim valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata valutne klauzule (Napomena 8).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza na dan bilansa stanja.

3.4. Finansijski instrumenti**3.4.1. Početno priznavanje**

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum izmirivanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

3.4.2. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada je došlo do isteka ugovornog prava ili prenosa prava na prilive gotovine po osnovu tog sredstva i kada je Banka izvršila prenos svih rizika i koristi koji proističu iz vlasništva nad sredstvom ili nije ni prenela, ni zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenela kontrolu nad njim.

Pored navedenih kriterijuma, implementacijom MSFI 9 od 1. januara 2018. godine, specificirani su i dodatni kriterijumi koji dovode do prestanka priznavanja finansijskih sredstava. Finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje otpisom potraživanja. Takođe, do prestanka priznavanja finansijskog sredstva dolazi ukoliko su se desile naknadne izmene ugovorenih uslova finansijskog sredstva, a koje dovode do značajnih modifikacija novčanih tokova finansijskog sredstva.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Banka ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.2. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Pored navedenih kriterijuma, implementacijom MSFI 9 od 1. januara 2018. godine, Banka takođe prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada su ugovoreni uslovi modifikovani, a novčani tokovi modifikovane obaveze značajno izmenjeni. U tom slučaju, nova finansijska obaveza se bazira na izmenjenim uslovima i priznaje se po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze i nove finansijske obaveze sa izmenjenim uslovima se priznaje kroz bilans uspeha.

3.4.3. Klasifikacija finansijskih instrumenata

Od 1. januara 2018. godine, u skladu sa MSFI 9, klasifikacija finansijskih sredstava u pojedine kategorije opredeljuje pravila za njihovo početno priznavanje i naknadno merenje vrednosti tih sredstava, kao i računovodstveni tretman efekata promena vrednosti prilikom naknadnog merenja i obezvređenja vrednosti finansijskih sredstava a na osnovu dva kriterijuma koji imaju isti značaj pri određivanju kategorije za klasifikaciju:

- poslovni model Banke za upravljanje finansijskim sredstvima; i
- ugovorene karakteristike tokova gotovine za data finansijska sredstva.

Klasifikacija finansijskih sredstava vrši se na osnovu poslovnog modela Banke za upravljanje tim sredstvima. Poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima odražava način na koji Banka upravlja sredstvima radi generisanja novčanih tokova.

U skladu sa MSFI 9 finansijska sredstva su klasifikovana u jednu od sledećih kategorija odmeravanja:

- finansijska sredstva koja se naknadno mere po amortizovanoj vrednosti - poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice;
- finansijska sredstva koja se naknadno mere kroz ostali rezultat (FVTOCI) - poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i prodaja i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice;
- finansijska sredstva koja se naknadno mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) - svi ostali finansijski instrumenti.

Prilikom početnog priznavanja, MSFI 9 dopušta da se naznači da se određeno finansijsko sredstvo odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, ako na taj način eliminiše ili značajno umanjuje računovodstvenu neusaglašenost.

U skladu sa MSFI 9 definisani su sledeći poslovni modeli:

1. poslovni model čiji je cilj držanje sredstava radi prikupljanja ugovorenih tokova gotovine;
2. poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih tokova gotovine kao i prodaja finansijskih sredstava; i
3. poslovni model koji se odnosi na finansijska sredstva koja se stiču radi ostvarenja priliva njihovom prodajom (finansijska sredstva kojima se trguje).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.4.3. Klasifikacija finansijskih instrumenata (Nastavak)**

Poslovni model čiji je cilj držanje sredstava radi prikupljanja ugovorenih tokova gotovine odnosi se uglavnom na dužnička/kreditna sredstva s obzirom na to da se tokovi gotovine realizuju prikupljanjem ugovorenih plaćanja glavnice i kamate tokom trajanja finansijskog instrumenta. Ovaj poslovni model podrazumeva i eventualnu prodaju finansijskih sredstava kada postoji povećanje kreditnog rizika sredstva ili iz drugih razloga što se utvrđuje dokazivim informacijama.

Poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih tokova gotovine kao i prodaja finansijskih sredstava podrazumeva da je rukovodstvo donelo odluku da i prikupljanje ugovorenih tokova gotovine i prodaja finansijskih sredstava čine sastavni deo postizanja cilja u okviru poslovnog modela. Cilj ovog poslovnog modela može biti upravljanje na način da se obezbede sredstva za potrebe tekuće likvidnosti ili održavanje očekivanog kamatnog prinosa.

Poslovni model koji se odnosi na finansijska sredstva koja se stiču radi ostvarenja priliva njihovom prodajom u suštini se odnosi na finansijska sredstva kojima se trguje.

Karakteristike tokova gotovine

Banka klasifikuje svoja finansijska sredstva i na osnovu karakteristika njegovih ugovorenih tokova gotovine. Karakteristike tokova gotovine koje će finansijska sredstva generisati određuju se na osnovu vrste ugovora i odredaba ugovora na osnovu kojih se ta sredstva stiču. Te karakteristike se razlikuju kod pojedinih kreditnih, dužničkih i vlasničkih instrumenata.

Ukoliko se finansijska sredstva drže u okviru prva dva poslovna modela, potrebno je prvenstveno utvrditi da li ugovoreni uslovi finansijskog sredstva generišu na određene datume tokove gotovine koji isključivo čine plaćanja glavnice i kamate obračunate na preostali deo glavnice.

Glavnica je fer vrednost finansijskog sredstva prilikom početnog priznavanja. Iznos glavnice zavisno od ugovorenog aranžmana može da se promeni tokom roka trajanja finansijskog sredstva kada dođe do otplate glavnice.

Kamata se sastoji od naknade za vremensku vrednost novca, za kreditni rizik koji se pripisuje preostalom iznosu glavnice tokom određenog vremenskog perioda i za ostale osnovne rizike i troškove davanja zajma (kredita), kao i za profitnu maržu.

Vremenska vrednost novca je element kamate koji pruža naknadu samo za protok vremena. Odnosno, element vremenske vrednosti novca ne pruža naknadu za druge rizike ili troškove povezane sa držanjem finansijskog sredstva.

Do 31. decembra 2017. godine, u skladu sa prethodno važećim MRS 39, Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije:

- krediti i potraživanja;
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju;
- finansijska sredstva koja se drže do dospeća; i
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilansa uspeha (uključujući kategorije namenjene trgovanju ili naznačene kao FTVPL).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.4. Vrednovanje finansijskih instrumenata

Početno vrednovanje finansijskih instrumenata

Svi finansijski instrumenti početno se odmeravaju po fer vrednosti uvećanoj ili umanjenoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijske imovine ili finansijskih obaveza koji se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Za finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat, fer vrednosti sadrži transakcione troškove.

Naknadno vrednovanje finansijskih instrumenata

Naknadno vrednovanje finansijskih instrumenata je pod neposrednim uticajem ispunjenosti sledećih kriterijuma: poslovnog modela koji se primenjuje u upravljanju finansijskim sredstvima i karakteristika ugovorenih tokova gotovine.

Finansijska sredstva se klasifikuju na tri kategorije:

1. finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti;
2. finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL); i
3. finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju kroz ostali rezultat (FVTOCI).

Finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti kada su oba sledeća uslova ispunjena:

- (a) sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijskih sredstava za prikupljanja ugovornih novčanih tokova; i
- (b) ugovorni uslovi finansijskog sredstva prouzrokuju na određene datume tokove gotovine koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate obračunate na preostali deo glavnice.

Ova kategorija obuhvata finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim iznosima plaćanja i sa fiksnim dospećem za koje postoji namera i sposobnost Banke da se drže do dospeća, a to su: krediti i potraživanja, obveznice ili zapisi, oročeni depoziti i druga finansijska sredstva koja nisu namenjena prodaji, iako i prodaja koja nije učestala i u iznosima koji nisu značajni nije u suprotnosti sa poslovnim modelom.

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze definisana je kao iznos po kome se finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza odmerava prilikom početnog priznavanja, umanjen za isplate glavnice, uz dodavanje ili oduzimanje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamate za sve razlike između početnog iznosa i iznosa na dan dospeća, sa korekcijom za rezervisanja za gubitke (gubici zbog obezvređenja).

Za utvrđivanje da li neko finansijsko sredstvo ispunjava uslove za merenje po amortizovanoj vrednosti koristi se SPPI test, kojim se vrši procena ugovorenih karakteristika sadržanih u finansijskom instrumentu u smislu da ugovoreni tokovi gotovine moraju biti isključivo plaćanja glavnice i kamate. Ovaj test se vrši za svaki instrument posebno. U ovu kategoriju ne mogu biti klasifikovani vlasnički instrumenti odnosno instrumenti kapitala jer ne sadrže elemente glavnice i kamate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.4.4. Vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)****Naknadno vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)*****Finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti (Nastavak)***

Test se koristi da bi se utvrdile ugovorne karakteristike koje odstupaju od kriterijuma plaćanja samo glavnice i kamate. SPPI test uključuje procenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovornu odredbu kojom se može izmeniti iznos ili dinamika ugovornih novčanih tokova na način koji nije u skladu sa prethodno navedenim uslovom. Kada ugovorni uslovi uvode izloženost rizicima ili promenljivostima na način koji nije u skladu sa osnovnim aranžmanom kreditiranja, to finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili na amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta se tretiraju kao korekcije efektivne kamatne stope, osim kada se finansijski instrument odmerava po fer vrednosti, pri čemu se promena u fer vrednosti priznaje u bilansu uspeha. U tim slučajevima, naknade se priznaju kao prihod ili rashod prilikom početnog priznavanja instrumenta.

Očekivani gubici za sredstva klasifikovana po amortizovanoj vrednosti iskazuju se kao ispravka vrednosti/obezvređenje tih sredstava. Postupak obezvređenja sredstava klasifikovanih po amortizovanoj vrednosti detaljno je opisan u okviru Napomene 2.1(a).

Do 31. decembra 2017. godine, u skladu sa prethodno važećim MRS 39, Banka je razmatrala objektivne dokaze o umanjenju vrednosti bilansnog potraživanja i/ili preuzetoj potencijalnoj obavezi po vanbilansnim stavkama, na bazi pribavljenih podataka i izveštaja o finansijskom poslovanju, kao i na bazi kvalitativnih kriterijuma, kako na nivou pojedinačnog sredstva, tako i na kolektivnom nivou. Gubici po osnovu obezvređenja su se priznavali samo ako je postojao objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva i kada su isti negativno uticali na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava.

Iznos ispravke vrednosti bilansnog potraživanja utvrđivao se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova. Za utvrđivanje sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, Banka je kao diskontni faktor primenjivala efektivnu kamatnu stopu iz ugovora o odobravanju angažovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.4. Vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

Naknadno vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

Finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju kroz ostali rezultat (FVOCI)

Finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz ostali rezultat kada su oba sledeća uslova ispunjena:

- (a) sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj se ostvaruje kako prikupljanjem ugovornih tokova gotovine tako i prodajom finansijskih sredstava; i
- (b) ugovorni uslovi finansijskog sredstva prouzrokuju na određene datume tokove gotovine koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate obračunate na preostali deo glavnice.

U ovu kategoriju finansijskih sredstava mogu se klasifikovati vlasnički i dužnički instrumenti pod određenim uslovima. Primenom ovog modela, rukovodstvo donosi odluku za svaki konkretan finansijski instrument kako bi se obezbedilo da se držanjem dužničkih sredstava ostvaruje priliv prikupljanjem ugovorenih tokova gotovine (glavnice i kamate), a za vlasnička sredstva odnosno instrument kapitala, priliv od dividendi odnosno kada se ostvaruje priliv od prodaje sredstva.

U okviru ostalog rezultata za kreditna finansijska sredstva iskazuju se i očekivani gubici koji se utvrđuju na osnovu amortizovane vrednosti. Na svaki datum izveštavanja vrši se odmeravanje rezervisanja za gubitak po finansijskom instrumentu za iznos očekivanih kreditnih gubitaka tokom trajanja instrumenta odnosno tokom očekivanih dvanaestomesečnih kreditnih gubitaka.

Za finansijska sredstva klasifikovana u kategoriju merenja kroz ostali rezultat, na računima u okviru kapitala iskazuju se efekti promena njihove fer vrednosti, a za kreditna sredstva na ovim računima iskazuju se još i rezervisanja za očekivane gubitke po osnovu kreditnog rizika, osim dobitaka i gubitaka zbog umanjenja vrednosti i kursnih razlika, sve do prestanka priznavanja ili reklasifikacije finansijskog sredstva.

Kod prestanka priznavanja finansijskog sredstva akumulirani dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu prenosi se iz kapitala u bilans uspeha kao reklasifikacija usled korigovanja. Kamata obračunata metodom efektivne kamatne stope priznaje se u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

U ova finansijska sredstva klasifikuju se svi ostali instrumenti ili je poslovni model prikupljanje novčanih tokova kroz trgovanje instrumentima.

Finansijsko sredstvo treba da se odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, osim ako se ne odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat. Međutim, Banka može da napravi neopoziv izbor prilikom početnog priznavanja određenih investicija u instrumente kapitala koji bi se inače odmeravali po fer vrednosti kroz bilans uspeha, da naknadno prikaže promene u fer vrednosti u okviru ostalog ukupnog rezultata.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.4. Vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

Naknadno vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

Finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) (Nastavak)

Finansijsko sredstvo klasifikovano u kategoriju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, početno se vrednuje po fer vrednosti - ceni transakcije s tim što se transakcioni troškovi ne uključuju u tu fer vrednost već se tretiraju kao rashod perioda.

Naknadno vrednovanje ovih sredstava vrši se na svaki datum izveštavanja poređenjem tržišne fer vrednosti finansijskog sredstva sa njegovom knjigovodstvenom vrednošću a razlike u promeni fer vrednosti iskazuju se kao dobici ili gubici kroz bilans uspeha.

Instrumenti kapitala (vlasnički instrumenti)

Svi vlasnički instrumenti u skladu sa MSFI 9 treba da se mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha, osim kod onih ulaganja u kapital za koje se odabere da se prikazuje kroz izveštaj o ostalom rezultatu.

Za vlasnička finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja obavezno je merenje po fer vrednosti, pri čemu svaka razlika između knjigovodstvene vrednosti (koja predstavlja poslednju utvrđenu fer vrednost) i fer vrednosti na dan izveštavanja predstavlja dobitak ili gubitak koji se unosi u bilans uspeha.

Finansijska sredstva koja su vlasnički instrument, a koja rukovodstvo ima nameru da drži u dužem periodu, mogu neopozivo prilikom početnog priznavanja da se klasifikuju kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVTOCI). Pri naknadnom merenju promene fer vrednosti ne utiču na rezultat. Iznosi priznati kroz kapital nikad se ne reklasifikuju kroz bilans uspeha, ali mogu da se prenose u okviru kapitala.

MSFI 9 zahteva da se sve investicije u instrumente kapitala i ugovori za te investicije odmeravaju po fer vrednosti. Međutim, paragraf B5.2.3 navodi da u ograničenim okolnostima, nabavna vrednost može biti odgovarajuća procena fer vrednosti. To može biti slučaj ako su nedovoljne informacije iz bliske prošlosti raspoložive za odmeravanje fer vrednosti, ili ako postoji širok raspon mogućih odmeravanja fer vrednosti koji čini nabavnu cenu najboljom procenom fer vrednosti u tom rasponu.

Nabavna vrednost se ne može nikada koristiti za utvrđivanje fer vrednosti ulaganja u kotirane vlasničke instrumente ili ugovore o kotiranim vlasničkim instrumentima.

Derivati i hibridna finansijska sredstva

Derivati se mere po po fer vrednosti, a dobici/gubici po osnovu promene fer vrednosti unose se u bilans uspeha. Hibridna finansijska sredstva se uvek procenjuju i iskazuju kao celine. Hibridna finansijska sredstva se mere po amortizovanoj vrednosti, ako tokovi gotovine koje sredstvo generiše predstavljaju otplate glavnice i plaćanje kamate, odnosno po fer vrednosti ako to nije slučaj.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.4. Vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza

Finansijske obaveze se klasifikuju kao:

- finansijske obaveze koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti; i
- finansijske obaveze koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Obaveze koje se prilikom početnog priznavanja neopozivo klasifikuju kao merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha se povezuju sa kreditnim rizikom obaveze u pogledu računovodstvenog tretmana efekata promena u tom kreditnom riziku.

Iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja se može pripisati promenama u kreditnom riziku te obaveze može da se prikaže u okviru ostalog rezultata, a preostali iznos treba da se prikaže u bilansu uspeha osim ako bi se time stvorila računovodstvena neusaglašenost u bilansu uspeha.

Banka je klasifikovala svoje obaveze u kategoriju finansijskih obaveza koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

3.4.5. Reklasifikacija finansijskih sredstava

Reklasifikacija je potrebna samo ako se cilj poslovnog modela menja tako da se njegova prethodna procena više ne može primenjivati za finansijska sredstva koja se mere po FVTPL, FVTOCI i po amortizovanoj vrednosti. Reklasifikacija se vrši samo za dužničke instrumente dok za vlasničke nije predviđena, kao ni reklasifikacija finansijskih obaveza.

Reklasifikacija nije dozvoljena za vlasničke instrumente merene kao FVTOCI, ili u bilo kojim okolnostima u kojim je za finansijska sredstva ili finansijske obaveze primenjena opcija fer vrednosti.

Reklasifikacija treba da se primeni prospektivno od datuma reklasifikacije koji se definiše kao prvi dan prvog perioda izveštavanja nakon promene u poslovnom modelu.

Ako se finansijska sredstva reklasifikuju iz modela u kome su vrednovana po amortizovanoj vrednosti u kategoriju u kojoj će biti vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha, tada se na dan reklasifikacije mora utvrditi njihova fer vrednost. Svaki dobitak ili gubitak nastao zbog razlike između amortizovane i fer vrednosti priznaje se u bilansu uspeha.

Ukoliko se, reklasifikuje finansijsko sredstvo iz poslovnog modela u kome je vrednovano po fer vrednosti u poslovni model u kome će biti vrednovano po amortizovanoj vrednosti tada se poslednja fer vrednost smatra njegovom tekućom vrednošću.

Svaka obavljena reklasifikacija treba da bude objavljena uz navođenje: datuma reklasifikacije i vrednosti reklasifikovanih sredstva u svakoj od kategorija, razloga za reklasifikaciju i kvantifikovanje uticaja reklasifikacije na iskazani finansijski i prinosni položaj.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.4.6. Prihod od kamate po osnovu finansijskih instrumenata**

Prihodi od kamate u skladu sa MSFI 9 priznaju se različito prema statusu finansijskog sredstva u odnosu na očekivane kreditne gubitke.

U slučaju finansijskih sredstava koja nisu kupljena ili pri inicijalnom priznavanju obezvređena, i za koje nema očiglednog dokaza obezvređenja na dan izveštavanja, prihod od kamate se priznaje primenom metode efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju finansijskih sredstava koja nisu kupljena ili pri inicijalnom priznavanju obezvređena, već je naknadno došlo do značajnog pada njihovog kreditnog kvaliteta, prihod od kamate se priznaje primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju obezvređenih sredstava uključujući i kupljena finansijska sredstva ili finansijska sredstva koja su pri inicijalnom priznavanju sadržavala objektivne dokaze o obezvređenju, prihodi od kamate se uvek priznaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto osnovicu finansijskog sredstva).

3.4.7. Otpis

Banka direktno umanjuje knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva kada nema razumno očekivanje da će povratiti vrednost finansijskog sredstva u celosti ili u delu. Otpis predstavlja događaj prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

3.4.8. Modifikacija ugovornih tokova gotovine

Kada se ugovorni tokovi gotovine ponovo ugovaraju ili se na drugi način modifikuju, a to ne rezultira prestankom priznavanja finansijskog sredstva, potrebno je da se ponovo obračuna bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva i da se prizna dobitak ili gubitak po osnovu modifikacije u bilansu uspeha.

Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se ponovno obračunava kao sadašnja vrednost ponovo ugovorenih ili modifikovanih tokova gotovine koji se diskontuju upotrebom prvobitne efektivne kamatne stope finansijskog sredstva (ili kreditno korigovane efektivne kamatne stope za kupljena ili izdata kreditno obezvređena finansijska sredstva) ili, kada je to primenjivo, revidirane efektivne kamatne stope. Knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se koriguje za sve nastale troškove ili naknade koji se amortizuju tokom preostalog perioda modifikovanog finansijskog sredstva.

Do 31. decembra 2017. godine, u skladu sa prethodno važećim MRS 39, ukoliko je došlo do naknadne promene ugovorenih uslova finansijskog sredstva, Banka je procenjivala da li su novčani tokovi modifikovanog sredstva značajno drugačiji. Ukoliko jesu, ugovorena prava na novčane tokove originalnog finansijskog sredstva su se smatrala isteklim. U tom slučaju, prestajalo se sa računovodstvenim priznavanjem originalnog finansijskog sredstva i novo finansijsko sredstvo se priznavalo po fer vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.9. Dobici i gubici od finansijskih instrumenata

Dobitak ili gubitak od finansijskog sredstva ili finansijske obaveze koji se odmeravaju po fer vrednosti treba da se prizna u bilansu uspeha, osim kada je deo odnosa hedžinga, kada je investicija u instrument kapitala i kada se dobitak i gubitak od investicije prikazuju u okviru ostalog ukupnog rezultata, kada se finansijska obaveza naznačava po fer vrednosti kroz bilans uspeha i kada je entitet dužan da prikaže efekte promena u kreditnom riziku obaveze u okviru ostalog ukupnog rezultata ili kada se finansijsko sredstvo odmerava po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat a postoji obaveza da se priznaju neke od promena u fer vrednosti u okviru ostalog ukupnog rezultata.

Dobitak ili gubitak od finansijskog sredstva koje se odmerava po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat se priznaje u ostalom rezultatu, osim dobitaka ili gubitaka zbog umanjenja vrednosti i pozitivnih i negativnih kursnih razlika, sve do prestanka priznavanja ili reklasifikacije finansijskog sredstva. Prilikom prestanka priznavanja finansijskog sredstva akumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha kao reklasifikacija usled korigovanja.

Ako se finansijsko sredstvo reklasifikuje iz kategorije za odmeravanje po fer vrednosti kroz ostali rezultat, treba da se evidentira akumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostalom rezultatu. Kamata obračunata metodom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha. Ako se finansijsko sredstvo odmerava po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, iznosi koji se priznaju u bilansu uspeha su isti kao iznosi koji bi bili priznati u bilansu uspeha da je finansijsko sredstvo bilo odmereno po amortizovanoj vrednosti.

Ako se finansijski instrument označava po fer vrednosti kroz bilans uspeha nakon njegovog početnog priznavanja, ili ako prethodno nije bio priznat, razlika između knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti, ako postoji, treba odmah da se prizna u bilansu uspeha.

Za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, akumulirani dobitci ili gubici koji su prethodno priznati u ostalom rezultatu treba odmah da se reklasifikuju iz kapitala u bilans uspeha kao reklasifikacija usled korigovanja.

3.5. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 91/2016, 101/2017 i 114/2017).

Ukupna potraživanja od jednog dužnika (bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju) klasifikuju se u kategorije A, B, V, G i D, na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza prema Banci, na osnovu procene njegovog finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti i na osnovu kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja. Sva potraživanja od istog dužnika klasifikuju se u jednu kategoriju, koja se određuje na osnovu potraživanja koje je najnepovoljnije klasifikovano, izuzev potraživanja koja su obezbeđena prvoklasnim ili adekvatnim sredstvom obezbeđenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.5. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki (Nastavak)**

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa navedenom odlukom Narodne banke Srbije, rezerva za procenjene gubitke obračunava se na osnovicu za obračun ove rezerve primenom sledećih procenata: A - 0%, B - 2%, V - 15%, G - 30% i D - 100%.

Osnovicu za obračun rezerve za procenjene gubitke predstavlja bruto knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjena za: neiskorišćeni iznos okvirnih kredita i ostalih plasmana koje Banka može bezuslovno ili bez prethodne najave otkazati ili za koje je ugovoreno pravo Banke da jednostrano raskine ugovor usled pogoršanja finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika; 80% neiskorišćenog iznosa okvirnih i ostalih plasmana sa efektivnim rokom dospeća do godinu dana; 50% neiskorišćenog iznosa okvirnih i ostalih plasmana sa efektivnim rokom dospeća dužim od godinu dana i 50% vrednosti licitacionih i tenderskih garancija, garancija za dobro izvršenje posla, carinskih garancija i garancija za izmirenje obaveza, kao i činidbenih garancija.

Banka je svojim unutrašnjim aktom odredila kriterijume i metodologiju za utvrđivanje rezerve za procenjene gubitke u skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, na osnovu procene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, docnje dužnika u izmirenju obaveza i kvaliteta instrumenata obezbeđenja plaćanja.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa gore navedenom odlukom i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika, koja su u skladu sa računovodstvenom politikom Banke obelodanjenom u Napomeni 2.1.(a) iskazana na teret rashoda u bilansu uspeha (Napomena 10).

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke. Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena i da se pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivou koji nije ispod 8%.

Nakon izmena Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 69/2016 i 114/2017), i to člana 21b stav 3 i član 34a koji se odnose na obračun potrebne rezerve za svrhe izračunavanja regulatornog kapitala, Banka je u poslednjem kvartalu 2017. godine i na dan 31. decembra 2018. godine primenila navedene izmene u Odluci i obelodanila procenjeni iznos potrebne rezerve kao odbitnu stavku od kapitala (Napomena 37(a)).

3.6. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu čine gotovina u blagajni i depoziti po viđenju (žiro račun i devizni računi) kod banaka u zemlji i inostranstvu, a gotovinske ekvivalente čine kratkoročna visokolikvidna ulaganja koja se mogu neposredno unovčiti uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti, depoziti kod Narodne banke Srbije i kratkoročne hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod Narodne banke Srbije.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti za potrebe izveštaja o tokovima gotovine uključuju novac u blagajni, žiro račun kod Narodne banke Srbije i tekuće račune kod drugih banaka i instrumente u postupku naplate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja. Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

3.8. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se sastoji od softvera, licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja. Nematerijalna imovina se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti.

Nakon početnog priznavanja, nematerijalna imovina se iskazuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrednosti sredstava.

Korisan vek upotrebe nematerijalne imovine se procenjuje kao ograničen ili neograničen. Nematerijalna imovina sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalnu imovinu sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Troškovi amortizacije nematerijalne imovine sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha (Napomena 12).

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode kako bi se njihovi troškovi raspodelili u toku sledećeg procenjenog veka upotrebe:

- Licence za softvere 3 do 5 godina
- Ostala nematerijalna ulaganja 3 do 5 godina

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

3.9. Nekeznine, postrojenja i oprema i investicione nekeznine

ii/ Nekeznine, postrojenja i oprema

Nekeznine, postrojenja i opremu Banke na dan 31. decembra 2018. godine čine oprema i ulaganja u tuđa osnovna sredstva.

Početno vrednovanje stavki nekeznina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti, koja uključuje i sve troškove koji se direktno pripisuju dovođenju sredstva na lokaciju i u stanje koje je neophodno da bi sredstvo moglo funkcionisati.

Nakon početnog priznavanja, nekeznine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrednosti sredstava.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.9. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine (Nastavak)

/i/ Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)

Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost osnovnih sredstava, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

- Kompjuterska oprema do 4 godine
- Ostala oprema 7 do 14 godina

Korisni vek upotrebe sredstva se revidira i po potrebi koriguje na datum svakog bilansa stanja. Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunati trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao (Napomena 12).

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015, 113/2017 i 95/2018) i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004 i 99/2010), što rezultira u odloženim porezima (Napomena 15(c)).

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili ostalih rashoda, i to u visini razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti sredstva.

/iii/ Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju Banka drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja ili radi uvećanja vrednosti kapitala ili radi i jednog i drugog, a ne za potrebe administrativnog poslovanja ili prodaje u okviru redovnog poslovanja.

Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja, naknadno vrednovanje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti.

3.10. Obezvredenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine, postrojenja i oprema Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja.

Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.10. Obezvredenje nefinansijske imovine (Nastavak)**

Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.11. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru ostalih sredstava. Sredstva stečena naplatom potraživanja se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju se po iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

3.12. Stalna sredstva namenjena prodaji

Stalno sredstvo (ili raspoloživa grupa sredstava) priznaje se kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ako Banka očekuje da će njegovu knjigovodstvenu vrednost povratiti kroz prodaju, a ne kroz nastavak korišćenja za obavljanje delatnosti, i kada su ispunjeni opšti kriterijumi za priznavanje u skladu sa zahtevima MSFI 5 "Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja".

Stalno sredstvo se klasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ako su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- sredstvo (ili grupa sredstava) je raspoloživa za neposrednu prodaju u stanju u kome se trenutno nalazi;
- postoji usvojeni plan prodaje stalnih sredstava i započeto je sa aktivnostima na ostvarenju plana prodaje;
- postoji aktivno tržište za takvo sredstvo i sredstvo je aktivno prisutno na tom tržištu; i
- verovatnoća prodaje je vrlo velika, odnosno postoji očekivanje da će prodaja biti realizovana u roku od godinu dana od dana klasifikacije sredstva kao stalnog sredstva namenjenog prodaji.

Stalna sredstva klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene (sadašnje) vrednosti i tržišne (fer) vrednosti umanjene za troškove prodaje. Od momenta klasifikacije sredstva kao stalnog sredstva namenjenog prodaji, prestaje se sa obračunom amortizacije za ova sredstva.

Ukoliko dođe do promene plana prodaje, stalno sredstvo prestaje da se klasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji i u tom slučaju, stalno sredstvo se vrednuje po nižoj od sledeće dve vrednosti:

- knjigovodstvene vrednosti sredstva pre nego što je stalno sredstvo klasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji, usklađene za obračunatu amortizaciju i obezvređenje koje bi bilo priznato da stalno sredstvo nije bilo klasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji; i
- nadoknadle vrednosti na datum naknadne odluke da se sredstvo ne proda.

Dobici i gubici od otuđenja stalnih sredstava namenjenih prodaji iskazuju se tako što se od priliva od otuđenja (prodajne cene) oduzimaju knjigovodstvena vrednost sredstva i odgovarajući troškovi prodaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.13. Lizing

Sagledavanje da li je određeni ugovor lizing ili sadrži elemente lizinga se zasniva na suštini ugovora i zahteva procenu da li ispunjenje ugovora zavisi od upotrebe određenog sredstva ili grupe sredstava i da li ugovor podrazumeva prenos prava korišćenja sredstava. Postoje dve osnovne vrste lizinga:

(a) *Finansijski lizing - Banka kao zakupac*

Finansijski lizing, kojim se u suštini na Banku prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga, se kapitalizuje na početku lizinga, po nižoj od fer vrednosti predmeta lizinga ili sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, i priznaje se u okviru osnovnih sredstava sa odgovarajućom obavezom prema zakupodavcu koja se iskazuje u okviru ostalih obaveza.

Ukoliko nije izvesno da će Banka do kraja trajanja lizinga steći vlasništvo nad predmetom lizinga, taj predmet se u potpunosti amortizuje tokom trajanja lizinga ili njegovog korisnog veka trajanja, u zavisnosti od toga koji je period kraći. Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje obaveze po osnovu lizinga kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveza. Finansijski rashodi se priznaju direktno na teret bilansa uspeha u okviru rashoda od kamata.

Banka na dan 31. decembra 2018. godine nema sredstva uzeta u finansijski lizing.

(b) *Operativni lizing - Banka kao zakupac*

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa, priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa (Napomena 14).

3.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirla obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze (Napomena 28).

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala (Napomena 38(b) i (c)).

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.15. Subordinirane obaveze

Uzeti krediti na koje se plaća kamata i subordinirane obaveze klasifikuju se kao ostale finansijske obaveze i inicijalno se priznaju po fer vrednosti umanjenoj za pripadajuće troškove. Naknadno vrednovanje vrši se po amortizovanoj vrednosti tokom perioda trajanja obaveze metodom efektivne kamatne stope.

3.16. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), rezervi (po osnovu finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat), akumuliranog gubitka i dobitka tekućeg izveštajnog perioda (Napomena 30).

3.17. Primanja zaposlenih

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje porez, kao i doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa.

Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije.

Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada - otpremnine prilikom odlaska u penziju

U skladu sa Zakonom o radu, Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima.

Rezervisanja po osnovu ovih naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava (Napomena 28). Troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, dok se aktuarski dobitci i gubici priznaju u izveštaju o ostalom rezultatu (osim ukoliko nisu materijalno značajni, u kom slučaju se priznaju u bilansu uspeha).

Dugoročne obaveze Banke po osnovu rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju nakon ispunjenja propisanih uslova u skladu sa Zakonom o radu na dan 31. decembra 2018. godine utvrđene su uz sledeće pretpostavke:

- Diskontna stopa	3,5%
- Godišnji rast zarada	3,0%
- Stopa fluktuacije zaposlenih	3,0%
- Stopa invalidnosti	0,1%
- Tablice mortaliteta (RZS) za godine	2010 - 2012.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.17. Primanja zaposlenih (Nastavak)****(c) *Kratkoročna, plaćena odsustva***

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koja se očekuje da će biti iskorišćena u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka nema sopstvene penzione fondove, niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2018. godine.

3.18. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja, Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak korisniku garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

3.19. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke. Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.20. Porezi i doprinosi**(a) *Porez na dobitak******Tekući porez***

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015, 113/2017 i 95/2018) i relevantnim podzakonskim aktima.

Porez na dobitak obračunava se primenom stope od 15% na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu (2017. godina: 15%), nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite.

Poreski bilans se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza. Banka tokom godine porez na dobitak plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.20. Porezi i doprinosi (Nastavak)

(a) Porez na dobitak (Nastavak)

Tekući porez (Nastavak)

Shodno Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 108/2013), počev od utvrđivanja poreza na dobitak za 2014. godinu, poreski obveznici više ne mogu da koriste poresku olakšicu u vidu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva. Poreski obveznik koji je do 31. decembra 2013. godine ostvario pravo na poreski podsticaj - poreski kredit i iskazao podatke u poreskom bilansu i poreskoj prijavi za 2013. godinu, može to pravo da koristi do isteka roka propisanog Zakonom (ne duže od deset godina).

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Gubici utvrđeni u poreskom bilansu u tekućem obračunskom periodu mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobitak se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivane buduće oporezive dobiti dovoljan da se sve odbitne privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih na dan bilansa stanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza (2017. godina: 15%).

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda. Odloženi porez na dobitak koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda (Napomena 14).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.21. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe ovih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 "Obelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Banke i njenih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih perioda nastale sa povezanim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 32).

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Od 1. januara 2018. godine, Banka na svaki izveštajni datum procenjuje kvalitet potraživanja (osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha) radi procene očekivanih kreditnih gubitaka, u skladu sa MSFI 9 "Finansijski instrumenti".

Za razliku od procene obezvređenja u skladu sa MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje" koji je bio u primeni zaključno sa 31. decembrom 2017. godine, kada su se gubici po osnovu obezvređenja priznavali samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena, shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivan dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu.

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta, čime se ranije prepoznaju očekivani gubici.

Dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici se priznaju za sve izloženosti kod kojih nije došlo do povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva (Nivo 1), dok se za izloženosti kod kojih je došlo do povećanja kreditnog rizika obračun očekivanih gubitaka vrši za ceo životni vek sredstva (Nivo 2).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava (Nastavak)

U Nivo 3 se svrstava finansijska aktiva kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum, odnosno problematična finansijska aktiva i za nju se obračunavaju očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno razmatraju se razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju, odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele. Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni fer vrednosti (Napomena 35).

Modeli procene odlikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

(c) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme

Nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema se amortizuju tokom njihovog korisnog veka upotrebe. Korisni vek upotrebe se zasniva na proceni dužine perioda u kome će sredstvo generisati prihode. Procenu periodično vrši rukovodstvo Banke i vrši odgovarajuće izmene, ukoliko se za tim javi potreba. Promene u procenama mogu da dovedu do značajnih promena u sadašnjoj vrednosti i iznosima koji su evidentirani u bilansu uspeha u određenim periodima.

Primer radi: ukoliko bi Banka smanjila koristan vek trajanja navedenih sredstava za 10%, došlo bi do dodatnog povećanja troškova amortizacije na godišnjem nivou u iznosu od RSD 2.324 hiljade.

(d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadivi iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine (Nastavak)**

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(e) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 15(c)).

(f) Naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih.

Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Pretpostavke aktuarskog obračuna su obelodanjene u Napomeni 3.17(b) uz finansijske izveštaje.

Ukoliko bi diskontna stopa koja se koristi bila viša/niža za 1 procentni poen od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine bila bi niža za RSD 714 hiljada ili viša za RSD 897 hiljada u odnosu na rezervisanja iskazana u poslovnim knjigama Banke na dan 31. decembra 2018. godine.

(g) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u određeni broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane Sektora pravnih poslova, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom (Napomena 38(b)). Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada 2017.</u>
Prihodi od kamata		
Druge banke	21.118	22.112
Narodna banka Srbije	19.865	34.162
Preduzeća	222.221	231.341
Stanovništvo	76.243	69.430
Državne ustanove	48.576	41.182
Ukupno	388.023	398.227
Rashodi od kamata		
Banke	(11.059)	(21.691)
Preduzeća	(41.729)	(32.900)
Stanovništvo	(58.154)	(62.956)
Državne ustanove	(78)	(235)
Ukupno	(111.020)	(117.782)
Neto prihod po osnovu kamata	277.003	280.445

Prihodi i rashodi od kamata po vrstama finansijskih instrumenata prikazani su u sledećoj tabeli:

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada 2017.</u>
Prihodi od kamata		
Kredit i potraživanja od banaka	21.118	22.112
Repo plasmani kod Narodne banke Srbije	2.761	13.514
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	8.469	10.775
Ostali plasmani i depoziti kod		
Narodne banke Srbije	8.635	9.873
Kredit i potraživanja od komitenata	222.422	231.341
Kredit i potraživanja od stanovništva	76.243	69.430
Kredit i potraživanja od državnih ustanova	48.375	41.182
Ukupno	388.023	398.227
Rashodi od kamata		
Subordinirani krediti	(14.776)	(18.418)
Narodna banka Srbije	(2.018)	(3.273)
Druge banke	(108)	-
Depoziti komitenata	(35.886)	(32.900)
Depoziti stanovništva	(58.154)	(62.956)
Depoziti i krediti državnih ustanova	(78)	(235)
Ukupno	(111.020)	(117.782)
Neto prihod po osnovu kamata	277.003	280.445

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada 2017.</u>
Prihodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji	38.616	35.517
Poslovi kupovine i prodaje deviza	4.350	3.031
Kreditni poslovi	12.163	16.556
Ostale naknade i provizije	26.450	23.731
Ukupno	81.579	78.835
Rashodi naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji	(16.346)	(14.171)
Poslovi platnog prometa sa inostranstvom	(15.653)	(13.025)
Ukupno	(31.999)	(27.196)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	49.580	51.639

7. NETO (GUBITAK)/DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada 2017.</u>
Prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	1.527
Rashodi po osnovu negativnih efekata promene vrednosti derivata	(1.104)	-
Neto (gubitak)/dobitak	(1.104)	1.527

**8. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA
UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE**

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada 2017.</u>
Pozitivne kursne razlike i dobiti po osnovu ugovorene valutne klauzule	1.299.133	1.499.400
Negativne kursne razlike i gubici po osnovu ugovorene valutne klauzule	(988.065)	(1.331.813)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	311.068	167.587

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada 2017.</u>
Prihodi od zakupa	1.434	-
Refundacija troškova	12	-
Ostali prihodi	20	52
Ukupno	<u>1.466</u>	<u>52</u>

10. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEH

(a) Knjiženo (na teret)/u korist bilansa uspeha

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada⁹ 2017.</u>
Rashodi po osnovu obezvređenja i rezervisanja		
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava:		
- krediti i potraživanja od banaka	(16.375)	(16.884)
- krediti i potraživanja od komitenata	(445.833)	(560.320)
- ostala sredstva	(134)	(779)
Rashodi rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke	(3.956)	(21.192)
Ukupno (Napomena 10(b))	<u>(466.298)</u>	<u>(599.175)</u>
Rashodi po osnovu obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	(3.150)	-
Ukupno rashodi	<u>(469.448)</u>	<u>(599.175)</u>
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava:		
- krediti i potraživanja od banaka	11.090	14.477
- krediti i potraživanja od komitenata	338.845	347.348
- ostala sredstva	729	1.485
	<u>350.664</u>	<u>363.310</u>
Prihodi od ukidanja rezervisanja za: - kreditno rizične vanbilansne stavke	4.661	10.170
Ukupno prihodi (Napomena 10(b))	<u>355.325</u>	<u>373.480</u>
Neto rashod po osnovu obezvređenja	<u>(114.123)</u>	<u>(225.695)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

10. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA
(Nastavak)

(b) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne pozicije u toku godine

	U RSD hiljada				
	Kredit i potraživanja od banaka (Napomena 19)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 20)	Ostala sredstva (Napomena 24)	Rezervisanja za rizične vanbilansne stavke (Napomena 28)	Ukupno
Stanje na dan					
1. januara 2017. godine	1.075	1.508.008	736	3.322	1.513.141
Obezvređenje i rezervisanje u toku godine (Napomena 10(a))	16.884	560.320	779	21.192	599.175
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	(14.477)	(347.348)	(1.485)	(10.170)	(373.480)
Računovodstveni otpis (Napomena 31(b))	-	(1.232.438)	-	-	(1.232.438)
Kursne razlike i ostale promene	(448)	(55.325)	906	(456)	(55.323)
Stanje na dan					
31. decembra 2017. godine	3.034	433.217	936	13.888	451.075
Korekcija početnog stanja po MSFI 9 (Napomena 2.1(a)/i/)	813	37.574	(689)	(11.643)	26.055
Korigovano početno stanje na dan					
1. januara 2018. godine	3.847	470.791	247	2.245	477.130
Obezvređenje i rezervisanje u toku godine (Napomena 10(a))	16.375	445.833	134	3.956	466.298
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	(11.090)	(338.845)	(729)	(4.661)	(355.325)
Računovodstveni otpis (Napomena 31(b))	-	(110.604)	-	-	(110.604)
Kursne razlike i ostale promene	(62)	7.639	690	(4)	8.263
Stanje na dan					
31. decembra 2018. godine	9.070	474.814	342	1.536	485.762

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada 2017.</u>
Troškovi zarada i naknada zarada	143.889	118.810
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	49.453	42.623
Rezervisanja po osnovu naknada za neiskorišćene odmore	8.892	1.827
Ostali lični rashodi	7.504	2.845
Rezervisanja po osnovu naknada za odlazak u penziju (Napomena 28(d))	1.532	488
Ukupno	<u>211.270</u>	<u>166.593</u>

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada 2017.</u>
Troškovi amortizacije:		
- nematerijalne imovine (Napomena 21)	13.438	14.373
- nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 22(a))	9.541	10.157
- investicionih nekretnina	262	43
Ukupno	<u>23.241</u>	<u>24.573</u>

13. OSTALI PRIHODI

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada 2017.</u>
Ukidanje rezervisanja za godišnje odmore	5.995	-
Prihodi od prekida oročenja štednje	398	738
Refundacija troškova radnika Banke	2.148	1.573
Ostali prihodi	2.676	4.459
Ukupno	<u>11.217</u>	<u>6.770</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

14. OSTALI RASHODI

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>2017.</u>
Troškovi zakupnina	48.393	52.755
Troškovi održavanja	58.177	55.072
Profesionalne usluge	37.574	47.722
Troškovi reklame i propagande	8.285	4.157
PTT i telekomunikacione usluge	6.872	5.376
Troškovi premija osiguranja	47.711	53.172
Troškovi poreza	5.375	4.683
Troškovi doprinosa	32.152	26.346
Naknade troškova zaposlenima	6.020	6.804
Troškovi materijala	8.522	8.093
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 28(d))	8.395	479
Ostali rashodi	4.420	5.001
Ukupno	<u>271.896</u>	<u>269.660</u>

15. POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobitak

Ukupan porez na dobitak perioda sastoji se od sledećih poreza:

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>2017.</u>
Tekući porez na dobitak	-	-
Dobitak po osnovu odloženih poreza	(1.658)	(221)
Ukupno poreski prihod perioda	<u>(1.658)</u>	<u>(221)</u>

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobitak iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda rezultata poslovanja pre oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>2017.</u>
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	<u>28.700</u>	<u>(173.977)</u>
Porez na dobitak po stopi od 15%	4.305	(26.096)
Usklađivanje rashoda/prihoda	(5.963)	2.832
Nepriznata odložena poreska sredstva po osnovu poreskog gubitka nastalog u tekućoj godini	-	23.043
Ukupan poreski prihod iskazan u bilansu uspeha	<u>(1.658)</u>	<u>(221)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

15. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva na dan 31. decembra 2018. godine se odnose na:

- privremene razlike po osnovu rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u iznosu od RSD 712 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 482 hiljade), zbog različitog perioda priznavanja rashoda rezervisanja za računovodstvene i poreske svrhe;
- na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove u iznosu od RSD 3.453 hiljade (31. decembar 2017. godine: RSD 3.269 hiljada); i
- ostale privremene razlike u iznosu od RSD 1.326 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 82 hiljade).

Promene na **odloženim poreskim sredstvima** u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada 2017.</u>
Stanje na dan 1. januara	3.833	3.611
Efekat privremenih razlika po osnovu otpremnina evidentiran u korist bilansa uspeha	230	74
Efekat privremenih razlika po osnovu amortizacije evidentiran u korist bilansa uspeha	184	66
Efekat ostalih privremenih razlika	<u>1.244</u>	<u>82</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>5.491</u>	<u>3.833</u>

(d) Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze na dan 31. decembra 2018. godine se odnose na privremene razlike po osnovu dobitaka od promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (odnosno hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju u prethodnoj godini).

Promene na **odloženim poreskim obavezama** u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada 2017.</u>
Stanje na dan 1. januara	1.746	-
Efekat privremenih razlika po osnovu hartija vrednosti evidentiran (u korist)/na teret kapitala	<u>(312)</u>	<u>1.746</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.434</u>	<u>1.746</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

15. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

(e) Prenosivi poreski gubici i poreski krediti

Banka ima na raspolaganju prenosive poreske gubitke i kredite koji su nastali u ranijim godinama i mogu se koristiti u narednim fiskalnim godinama kao što je prikazano u sledećoj analizi.

	<u>U RSD hiljada</u>
Prenosivi poreski gubici:	
- do jedne godine	56.414
- od jedne do pet godina	169.245
Prenosivi poreski krediti:	
- preko pet godina	8.721

Banka na dan 31. decembra 2018. godine nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu napred navedenih prenosivih poreskih gubitaka zbog neizvesnosti u vezi sa postojanjem dovoljnih iznosa buduće oporezive dobiti u odnosu na koju prenosivi poreski gubici mogu biti iskorišćeni.

16. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se deljenjem neto dobitka/(gubitka) koji pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku izveštajnog perioda.

Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD 119077/2008 od 11. jula 2008. godine Banka je akcionarsko društvo čijim se akcijama javno ne trguje, tako da nije obavezna da izračunava i obelodanjuje zaradu po akciji u skladu sa zahtevima MRS 33 "Zarada po akciji".

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>	Korekcija ispravke vrednosti	U RSD hiljada Početno stanje <u>01.01.2018.</u>
U dinarima				
Tekući i žiro računi	877.392	500.060	-	500.060
Depoziti viškova likvidnih sredstava	-	206.180	-	206.180
Gotovina u blagajni	58.133	18.164	-	18.164
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	260	449	-	449
	<u>935.785</u>	<u>724.853</u>	-	<u>724.853</u>
U stranoj valuti				
Obavezna rezerva	827.362	751.117	-	751.117
Gotovina u blagajni	206.028	127.482	-	127.482
	<u>1.033.390</u>	<u>878.599</u>	-	<u>878.599</u>
Stanje na dan	<u><u>1.969.175</u></u>	<u><u>1.603.452</u></u>	-	<u><u>1.603.452</u></u>

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015, 102/2015 i 76/2018).

Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita.

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po stopi od 5% (2017. godina: 5%) na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih sredstava sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno do 730 dana (0% na deo dinarske osnovice sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, odnosno preko 730 dana) u toku prethodnog kalendarskog meseca na svoj žiro račun kod Narodne banke Srbije (depoziti u dinarima indeksirani deviznom klauzulom čine deo osnovice devizne obavezne rezerve).

Obračunata dinarska obavezna rezerva predstavlja zbir obračunate obavezne rezerve u dinarima od 5% i 38% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve i zbir 0% dinarske obavezne rezerve i 30% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve.

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu Banka izdvaja u dinarima na svoj žiro račun.

Na prosečno stanje obračunate dinarske obavezne rezerve u 2018. godini Narodna banka Srbije je plaćala kamatu po stopi od 1,75% do aprila 2018. godine, a od aprila 1,25% (2017. godina: 1,75%).

Na dan 31. decembra 2018. godine, obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je RSD 542.179 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 539.871 hiljadu).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije, Banka obračunava i izdvaja obaveznu deviznu rezervu po propisanim stopama na deviznu osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza i prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarskom mesecu.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

U skladu sa navedenom Odlukom, Banka obračunava i izdvaja obaveznu deviznu rezervu na devizne račune Narodne banke Srbije po stopi od 20% (2017. godina: 20%) na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja deviznih sredstava u prethodnom kalendarskom mesecu za sredstva sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno do 730 dana, i 13% (2017. godina: 13%) na deo devizne osnovice sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, odnosno preko 730 dana.

Na indeksirane obaveze po dinarskim depozitima, kreditima, HOV i na druge dinarske obaveze, procenat izdvajanja obavezne rezerve iznosi 100% (2017. godina: 100%). Od ukupno obračunate devizne obavezne rezerve 62% se izdvaja u evrima, a preostalih 38% u dinarima, za sredstva sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno do 730 dana, i 70% se izdvaja u evrima za devizna sredstva sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, odnosno preko 730 dana, dok se preostalih 30% izdvaja u dinarima na žiro računu.

Dinarska protivvrednost obračunate obavezne rezerve u evrima utvrđuje se primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, tj. 17-og u mesecu.

Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-og u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-og u mesecu do 17-og u narednom mesecu ("obračunski period"). Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve.

Na dan 31. decembra 2018. godine, obavezna rezerva Banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Pregled razlika između pozicije Gotovina i sredstva kod Centralne banke u odnosu na Izveštaj o tokovima gotovine za 2018. i 2017. godinu prikazan je kako sledi:

	U RSD hiljada		
	2018.		
	Bilans stanja	Izveštaj o tokovima gotovine	Razlika
U dinarima			
Tekući i žiro računi	877.392	877.392	-
Gotovina u blagajni	58.133	58.133	-
AVR	260	-	260
	935.785	935.525	260
U stranoj valuti			
Gotovina u blagajni	206.028	206.028	-
Devizni računi (Napomena 19(a))	-	1.674.664	(1.674.664)
Obavezna rezerva	827.362	-	827.362
	1.033.390	1.880.692	(847.302)
<i>Minus: Ispravka vrednosti devznih računa</i>	-	(5.488)	5.488
Stanje na dan 31. decembra	1.969.175	2.810.729	(841.554)

	U RSD hiljada		
	2017.		
	Bilans stanja	Izveštaj o tokovima gotovine	Razlika
U dinarima			
Tekući i žiro računi i deponovani viškovi	706.240	500.060	206.180
Gotovina u blagajni	18.164	18.164	-
AVR	449	-	449
	724.853	518.224	206.629
U stranoj valuti			
Gotovina u blagajni	127.482	127.482	-
Devizni računi (Napomena 19(a))	-	1.183.968	(1.183.968)
Obavezna rezerva	751.117	-	751.117
	878.599	1.311.450	(432.851)
<i>Minus: Ispravka vrednosti deviznih računa</i>	-	(1.451)	1.451
Stanje na dan 31. decembra	1.603.452	1.828.223	(224.771)

Promene u obavezama po osnovu aktivnosti finansiranja - primljeni krediti u Izveštaju o tokovima gotovine

	U RSD hiljada	
	2018.	2017.
Stanje na dan 1. januara	159.023	246.394
Izmirenje obaveza po osnovu primljenih kredita	(24.012)	(97.458)
Kursne razlike, neto	(18.455)	10.087
Stanje na dan 31. decembra	116.556	159.023

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

18. HARTIJE OD VREDNOSTI

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>Korekcija ispravke vrednosti</u>	<u>U RSD hiljada Početno stanje 01.01.2018.</u>
Državne obveznice:				
– u dinarima	904.119	913.736	-	913.736
– u stranoj valuti	952.413	-	-	-
Stanje na dan	<u>1.856.532</u>	<u>913.736</u>	-	<u>913.736</u>

Hartije od vrednosti u iznosu od RSD 904.119 hiljada se odnose na dinarske obveznice sa rokom dospeća do 22. februara 2019. godine uz kamatnu stopu od 4,78% godišnje i do 5. aprila 2020. godine uz kamatnu stopu od 4,9% godišnje.

Hartije od vrednosti u iznosu od RSD 952.413 hiljada se odnose na devizne obveznice u EUR sa rokom dospeća do 18. aprila 2023. godine uz kamatnu stopu od 1,78% godišnje i do 22. novembra 2020. godine uz kamatnu stopu od 0,95% godišnje.

**19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH
FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA**

(a) Pregled po vrstama kredita

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>Korekcija ispravke vrednosti</u>	<u>U RSD hiljada Početno stanje 01.01.2018.</u>
U dinarima				
Potraživanja od Narodne banke Srbije po repo transakcijama	-	300.000	-	300.000
Ostali plasmani	111	58	-	58
	<u>111</u>	<u>300.058</u>	<u>-</u>	<u>300.058</u>
U stranoj valuti				
Devizni računi	1.674.664	1.183.968	-	1.183.968
Ostali depoziti	330.662	275.513	-	275.513
	<u>2.005.326</u>	<u>1.459.481</u>	<u>-</u>	<u>1.459.481</u>
Bruto krediti i potraživanja	<u>2.005.437</u>	<u>1.759.539</u>	-	<u>1.759.539</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10(b))</i>	<u>(9.070)</u>	<u>(3.034)</u>	<u>(813)</u>	<u>(3.847)</u>
Stanje na dan	<u>1.996.367</u>	<u>1.756.505</u>	<u>(813)</u>	<u>1.755.692</u>

Banka na dan 31. decembra 2018. godine nije imala sredstva plasirana u blagajničke zapise Narodne banke Srbije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

**19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH
 FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (Nastavak)**

(a) Pregled po vrstama kredita (Nastavak)

Stanje sredstava na deviznim računima kod banaka na dan 31. decembra 2018. godine obuhvata i sredstva na redovnom deviznom računu kod Narodne banke Srbije u iznosu od RSD 1.475.065 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 963.292 hiljade).

Ostali depoziti u stranoj valuti u iznosu od RSD 330.662 hiljade na dan 31. decembra 2018. godine se najvećim delom odnose na garantni depozit od EUR 40.000 kod Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti, kratkoročni depozit kod AO Raiffeisen Bank, Moskva u iznosu od RSD 148.410 hiljada i kratkoročni depozit kod VTB Bank OAD, Sankt Peterburg u iznosu od RSD 132.085 hiljada.

(b) Ročnost dospeća kredita i potraživanja

Ročnost dospeća kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, je sledeća:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Do 30 dana	1.965.252	1.741.677
Preko 1 godine	40.185	17.862
Ukupno	<u>2.005.437</u>	<u>1.759.539</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

(a) Pregled po vrstama korisnika kredita

	31.12.2018.	31.12.2017.	Korekcija ispravke vrednosti	U RSD hiljada Početno stanje 01.01.2018.
Kratkoročni krediti u dinarima:				
- Preduzeća	1.089.283	1.838.248	-	1.838.248
- Stanovništvo	24.130	24.759	-	24.759
	1.113.413	1.863.007	-	1.863.007
Dugoročni krediti u dinarima:				
- Preduzeća	2.493.459	3.652.646	-	3.652.646
- Stanovništvo	750.858	739.858	-	739.858
	3.244.317	4.392.504	-	4.392.504
Dugoročni krediti u stranoj valuti:				
- Preduzeća	-	-	-	-
Potraživanja za dospelu kamatu:				
- Preduzeća	39.991	54.578	-	54.578
- Stanovništvo	2.016	1.074	-	1.074
	42.007	55.652	-	55.652
Razgraničena potraživanja za kamatu:				
- Preduzeća	125	16.337	-	16.337
- Stanovništvo	1.227	3.038	-	3.038
	1.352	19.375	-	19.375
Odbitne stavke u dinarima - PVR:				
- Preduzeća	(9.204)	(16.538)	-	(16.538)
- Stanovništvo	(4.880)	(7.144)	-	(7.144)
	(14.084)	(23.682)	-	(23.682)
Bruto krediti i potraživanja	4.387.005	6.306.856	-	6.306.856
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>				
(Napomena 10(b))	(474.814)	(433.217)	(37.574)	(470.791)
Stanje na dan	3.912.191	5.873.639	(37.574)	5.836.065

Na dan 31. decembra 2018. godine, ukupni dinarski krediti uključuju i kredite sa valutnom klauzulom u bruto iznosu od RSD 3.214.876 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 4.656.714 hiljada).

Kreditni su obezbeđeni prvoklasnim sredstvima obezbeđenja čija vrednost na dan 31. decembra 2018. godine iznosi RSD 56.080 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 131.998 hiljada).

Kratkoročni krediti odobravani su preduzećima za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine, prerađivačke industrije, kao i za ostale namene, uz kamatne stope koje su se kretale u rasponu od 3,0% do 6,98% na godišnjem nivou na kredite sa valutnom klauzulom, odnosno u rasponu od 8,4% do 12% godišnje na kredite u dinarima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

(a) Pregled po vrstama korisnika kredita (Nastavak)

Kamatna stopa na kratkoročne dinarske kredite stanovništvu kretala se u rasponu od 5,9% do 11% godišnje.

Kamatna stopa na dugoročne kredite stanovništvu kretala se u rasponu od 6,9% do 18,5% godišnje na gotovinske kredite i refinansirajuće kredite u dinarima.

(b) Struktura plasmana po vrstama kredita

Struktura plasmana komitentima po vrstama kredita, prikazanih u bruto iznosu sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, je sledeća:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Prekoračenja po tekućim računima	26.261	27.042
Gotovinski krediti	760.651	750.261
Krediti za obrtna sredstva	1.260.985	2.196.785
Investicioni krediti	58.871	31.999
Ostali krediti	<u>2.280.237</u>	<u>3.300.769</u>
Ukupno	<u>4.387.005</u>	<u>6.306.856</u>

Ostali bruto krediti u iznosu od RSD 2.280.237 hiljada na dan 31. decembra 2018. godine (31. decembar 2017. godine: RSD 3.300.769 hiljada) se najvećim delom odnose na kredite date preduzećima za finansiranje poslovnih aktivnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

(c) Ročnost dospeća kredita i potraživanja

Ročnost dospeća kredita i potraživanja od komitenata prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, je sledeća:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Do 30 dana	626.879	721.671
Od 1 do 3 meseca	155.159	238.965
Od 3 do 12 meseci	730.662	980.038
Preko 1 godine	<u>2.874.305</u>	<u>4.366.182</u>
Ukupno	<u>4.387.005</u>	<u>6.306.856</u>

(d) Koncentracija kredita i potraživanja po industrijskim delatnostima

Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Prerađivačka industrija	2.267.553	3.432.898
Trgovina	979.241	1.812.642
Saobraćaj i skladištenje	131.160	194.907
Stanovništvo	773.351	761.585
Preduzetnici	4	26.183
Ostalo	<u>235.696</u>	<u>78.641</u>
Ukupno	<u>4.387.005</u>	<u>6.306.856</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

	U RSD hiljada	
	Licence i softveri	Ukupno
NABAVNA VREDNOST		
1. januar 2017. godine	187.322	187.322
Povećanja u toku godine	8.454	8.454
Stanje na dan		
31. decembra 2017. godine	195.776	195.776
Povećanja u toku godine	25.328	25.328
Stanje na dan		
31. decembra 2018. godine	<u>221.104</u>	<u>221.104</u>
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI		
1. januar 2017. godine	142.503	142.503
Amortizacija (Napomena 12)	14.373	14.373
Stanje na dan		
31. decembra 2017. godine	156.876	156.876
Amortizacija (Napomena 12)	13.438	13.438
Stanje na dan		
31. decembra 2018. godine	<u>170.314</u>	<u>170.314</u>
NEOTPISANA VREDNOST NA DAN:		
- 31. decembra 2018. godine	<u>50.790</u>	<u>50.790</u>
- 31. decembra 2017. godine	<u>38.900</u>	<u>38.900</u>

Neotpisanu vrednost nematerijalne imovine na dan 31. decembra 2018. godine čine softveri u iznosu od RSD 49.251 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 38.025 hiljada) i licence u iznosu od RSD 1.539 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 875 hiljada).

Povećanja nematerijalne imovine u toku 2018. godine se u celini odnose na nabavku softvera/modula u iznosu od RSD 25.328 hiljada.

Na osnovu procene rukovodstva Banke, nematerijalna imovina na dan 31. decembra 2018. godine nije obezvređena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE

(a) Nekretnine, postrojenja i oprema

	U RSD hiljada			
	Oprema	Osnovna sredstva u pripremi	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Ukupno
NABAVNA VREDNOST				
1. januar 2017. godine	101.826	-	33.774	135.600
Povećanja u toku godine	10.212	-	-	10.212
Stanje na dan				
31. decembra 2017. godine	112.038	-	33.774	145.812
Povećanja u toku godine	7.012	73	-	7.085
Otuđenja i rashodovanja	(2.362)	-	-	(2.362)
Stanje na dan				
31. decembra 2018. godine	116.688	73	33.774	150.535
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI				
1. januar 2017. godine	72.861	-	33.774	106.635
Amortizacija (Napomena 12)	10.157	-	-	10.157
Stanje na dan				
31. decembra 2017. godine	83.018	-	33.774	116.792
Amortizacija (Napomena 12)	9.541	-	-	9.541
Otuđenja i rashodovanja	(2.362)	-	-	(2.362)
Stanje na dan				
31. decembra 2018. godine	90.197	-	33.774	123.971
NEOTPISANA VREDNOST NA DAN:				
- 31. decembra 2018. godine	26.491	73	-	26.564
- 31. decembra 2017. godine	29.020	-	-	29.020

Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembra 2018. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj.

Na osnovu procene rukovodstva Banke, nekretnine, postrojenja i oprema na dan 31. decembra 2018. godine nisu obezvređeni.

(b) Investicione nekretnine

Nepokretnu imovinu koju je Banka stekla u postupku izvršenja protiv izvršnog dužnika "Nafta" a.d. Beograd u iznosu od RSD 20.135 hiljada, Odlukom Izvršnog odbora br. 228/2017 od 26. oktobra 2017. godine Banka je klasifikovala kao investicionu nekretninu. Ugovorom o zakupu poslovnog prostora br. 57 od 6. februara 2018. godine i Anexom br. 2 od 1. oktobra 2018. godine, Banka je predmetnu nekretninu izdala u zakup firmi "RK Mountain" d.o.o. Zlatibor.

Neotpisana vrednost investicionih nekretnina na dan 31. decembra 2018. godine iznosi RSD 19.873 hiljade.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

23. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Stalna sredstva namenjena prodaji	375.484	382.238
Stanje na dan	<u>375.484</u>	<u>382.238</u>

Banka je imovinu stečenu na osnovu Ugovora o kupoprodaji nepokretne i pokretne imovine, zaključenim sa pravnim licem FSH "Komponenta" d.o.o. Ćuprija - u stečaju kao dužnikom po odobrenom kreditu dospelim za naplatu, Odlukom Izvršnog odbora od 12. aprila 2016. godine klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji. Banka je navedenu imovinu oglasila na prodaju i očekuje njenu prodaju u skorijem periodu.

Banka je u 2017. godini stečenu nepokretnu imovinu u postupku izvršenja protiv dužnika "Derma" d.o.o. Kragujevac putem javne prodaje u iznosu od RSD 6.754 hiljade Odlukom Izvršnog odbora od 19. decembra 2017. godine klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji. Banka je 26. marta 2018. godine shodno Ugovoru o kupoprodaji nepokretnosti, navedenu nekretninu prodala kupcu "Duga" d.o.o. Petlovača.

24. OSTALA SREDSTVA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>Korekcija ispravke vrednosti</u>	<u>U RSD hiljada Početno stanje 01.01.2018.</u>
<i>Ostala potraživanja</i>				
Potraživanja od zaposlenih	-	10	-	10
Dati avansi	8.200	16.024	-	16.024
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza	115	115	-	115
Ostala potraživanja	<u>30.368</u>	<u>27.838</u>	-	<u>27.838</u>
	<u>38.683</u>	<u>43.987</u>	-	<u>43.987</u>
<i>Aktivna vremenska razgraničenja</i>				
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi - u dinarima	5.371	5.542	-	5.542
	<u>5.371</u>	<u>5.542</u>	-	<u>5.542</u>
Bruto ostala sredstva	44.054	49.529	-	49.529
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10(b))</i>	<u>(342)</u>	<u>(936)</u>	689	<u>(247)</u>
Stanje na dan	<u>43.712</u>	<u>48.593</u>	<u>689</u>	<u>49.282</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

25. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
U dinarima		
Transakcioni računi	9.378	23.334
Ostali depoziti	-	82.000
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	-	28
	<u>9.378</u>	<u>105.362</u>
U stranoj valuti		
Transakcioni računi	1.095	3.641
Ostali depoziti	5.201	94.083
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	-	1
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	-	119
	<u>6.296</u>	<u>97.844</u>
Stanje na dan	<u>15.674</u>	<u>203.206</u>

Transakcioni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u dinarima na dan 31. decembra 2018. godine se najvećim delom odnose na stanja na dinarskim transakcionim računima vise preduzeća iz oblasti osiguranja i finansija kao "Digital finance international" d.o.o. Beograd, "Sogaz" a.d. Novi Sad i drugi. Banka ne plaća kamatu na stanja transakcionih računa u dinarima.

Ostali depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u stranoj valuti na dan 31. decembra 2018. godine se odnose na oročene depozite "Sogaz" a.d. Novi Sad u ukupnom iznosu od RSD 5.201 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 94.083 hiljade), koji su oročeni na period od godinu dana uz kamatnu stopu od 1,3% godišnje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

26. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
U dinarima		
Transakcioni računi	781.383	1.024.701
Štedni depoziti	98.009	94.572
Namenski depoziti	17.587	31.633
Ostali depoziti	584.028	814.885
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	165	565
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	2.740	5.102
	<u>1.483.912</u>	<u>1.971.458</u>
U stranoj valuti		
Transakcioni računi	1.876.074	1.800.901
Štedni depoziti	4.351.387	4.009.203
Namenski depoziti	83.479	125.302
Ostali depoziti	583.771	649.207
Primljeni krediti	796	24.808
Ostale finansijske obaveze	22.287	4.260
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	1.185	373
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	11.282	6.568
	<u>6.930.261</u>	<u>6.620.622</u>
Stanje na dan	<u>8.414.173</u>	<u>8.592.080</u>

Na oročene depozite komitenata u dinarima i u stranoj valuti Banka plaća kamatu u rasponu od 1,00% do 3,1% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava i valute.

Banka ne plaća kamatu za štedne *a vista* depozite u dinarima, a za *a vista* štedne depozite u USD plaća godišnje kamatu od 1% i 2% godišnje za štedne *a vista* depozite u EUR.

Na kratkoročne depozite stanovništva u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu od 2,2% do 4,2% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava.

Kamatna stopa na kratkoročne depozite stanovništva u stranoj valuti iznosi od 0,1% do 1,77% godišnje, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute.

Dugoročni depoziti stanovništva u stranoj valuti deponovani su po kamatnim stopama od 0,5% do 1,82% na godišnjem nivou za EUR, u zavisnosti od perioda oročavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

27. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Subordinirane obaveze u stranoj valuti	115.760	134.215
Stanje na dan	<u>115.760</u>	<u>134.215</u>

Subordinirane obaveze u iznosu od RSD 115.760 hiljada na dan 31. decembra 2018. godine se odnose na subordinirani kredit u iznosu od RUB 78.000.000. Kredit je inicijalno dobijen od ranije matične banke VTB Bank OAD, Sankt Peterburg. Glavnica kredita se otplaćuje odjednom u celini, po isteku 7 godina od datuma povlačenja sredstava kredita. Kamatna stopa po ovom kreditu iznosi 11,15% na godišnjem nivou (odnosno 12,38% godišnje sa uključenim porezom po odbitku). Sredstva po ovom kreditu povučena su u celini dana 28. decembra 2017. godine.

Aneksom br. 1 od 26. juna 2018. godine Ugovora o subordiniranom kreditu od 27. decembra 2016. godine koji su potpisali VTB Bank OAD, Sankt Petrburg i VTB Banka a.d. Beograd, dato je pravo VTB Bank OAD, Sankt Petrburg da može po uslovima i na način propisan relevantnim propisima Republike Srbije ustupiti ili na drugi način preneti svoja prava po ovom ugovoru.

Ugovorom o ustupanju potraživanja od 2. jula 2018. godine VTB Bank OAD, Sankt Petrburg je ustupila sva prava iz ugovora po ovom subordiniranom kreditu novom akcionaru "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, koji je u procesu prodaje VTB Banke a.d. Beograd postao jedini vlasnik Banke sa izmenjenim nazivom - API Bank a.d. Beograd.

28. REZERVISANJA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>Korekcija</u>	<u>U RSD hiljada Početno stanje 01.01.2018.</u>
Rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke (a)	1.536	13.888	(11.643)	2.245
Rezervisanja za primanja zaposlenih po osnovu naknada za odlazak u penziju (b)	4.743	3.211	-	-
Rezervisanja za sudske sporove (c)	8.347	479	-	-
Stanje na dan	<u>14.626</u>	<u>17.578</u>	<u>(11.643)</u>	<u>2.245</u>

- (a) Prema internoj politici Banke, rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke (garancije, avale, akreditive, obaveze za nepovučene kredite i drugo) vrše se po angažovanjima Banke gde je verovatan odliv sredstava za izmirenje preuzetih obaveza, a istovremeno postoji dokaz o potvrdi te verovatnoće.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

28. REZERVISANJA (Nastavak)

- (a) Dokazi na osnovu kojih Banka vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Banke po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama i da je komitent po kriterijumima za klasifikaciju Banke klasifikovan u kategorije G i D. Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, vrši se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive.

Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u punom iznosu, Banka ne vrši rezervisanje.

Takođe, Banka ne obračunava rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama (nepovučene kreditne linije) za sve neiskorišćene preuzete obaveze kod kojih je ugovorena mogućnost Banke da usled pogoršanja finansijskog stanja klijenta može otkazati ugovor o kreditu.

- (b) Rezervisanja za primanja zaposlenih po osnovu naknada za odlazak u penziju formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 3,5%, pretpostavka prosečnog godišnjeg rasta zarada od 3%, godišnje, stopa fluktuacije zaposlenih od 3% i stopa invalidnosti od 0,1% godišnje.

- (c) Banka je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima se javlja kao tužena strana, a za koje se prema proceni Sektora pravnih poslova očekuje negativan ishod (Napomena 38(b)).
- (d) Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>2017.</u>
Rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke		
Stanje na dan 1. januara	13.888	3.322
Efeti prve primene MSFI 9 (Napomena 2.1(a)/i/)	(11.643)	-
Rezervisanja u toku godine (Napomena 10(b))	3.956	21.192
Ukidanje rezervisanja (Napomena 10(b))	(4.661)	(10.170)
Kursne razlike i ostale promene	(4)	(456)
	<u>1.536</u>	<u>13.888</u>
Rezervisanja za primanja zaposlenih po osnovu naknada za odlazak u penziju		
Stanje na dan 1. januara	3.211	2.723
Rezervisanja u toku godine (Napomena 11)	1.532	488
	<u>4.743</u>	<u>3.211</u>
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na dan 1. januara	479	-
Rezervisanja u toku godine (Napomena 14)	8.395	479
Isplate po osnovu izgubljenog sudskog spora	(527)	-
	<u>8.347</u>	<u>479</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>14.626</u>	<u>17.578</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

29. OSTALE OBAVEZE

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Obaveze prema dobavljačima	12.703	8.441
Obaveze za porez na dodatu vrednost	582	929
Obaveze za ostale poreze i doprinose	74	4.081
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	3.490	2.707
Razgraničeni ostali prihodi	3.265	2.487
Obaveze prema zaposlenima	8.892	6.108
Ostale obaveze	<u>27.855</u>	<u>62.582</u>
Stanje na dan	<u>56.861</u>	<u>87.335</u>

Ostale obaveze u iznosu od RSD 27.855 hiljada na dan 31. decembra 2018. godine se najvećim delom odnose na obaveze u obračunu u dinarima (za uplate fizičkih i pravnih lica) u iznosu od RSD 9.227 hiljada i obaveze po poslovima faktoringa u iznosu od RSD 14.276 hiljade.

30. KAPITAL

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>Korekcija</u>	<u>U RSD hiljada Početno stanje 01.01.2018.</u>
Akcijski kapital - obične akcije	3.672.407	3.672.407	-	3.672.407
Rezerve	11.275	9.892	-	9.892
Akumulirani gubitak	(2.076.389)	(1.873.549)	(29.084)	(2.076.389)
Dobitak/(gubitak) tekuće godine	<u>30.358</u>	<u>(173.756)</u>	-	-
Stanje na dan	<u>1.637.651</u>	<u>1.634.994</u>	<u>(29.084)</u>	<u>1.605.910</u>

U 2018. godini došlo je do promene akcionara Banke. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 1, privredno društvo registrovano u Srbiji - "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd postalo je vlasnik Banke, tako da je na dan 31. decembra 2018. godine ono jedini akcionar sa učešćem od 100% u akcijskom kapitalu Banke. Krajnji vlasnik "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, a time i Banke je fizičko lice - Andrey Zakharovich Shlyakhovoy.

Na dan 31. decembra 2018. godine, upisani i uplaćeni akcijski kapital Banke se sastoji od 7.344.813 komada običnih akcija (31. decembar 2017. godine: 7.344.813 komada običnih akcija), pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 500.

Rezerve u iznosu od RSD 11.275 hiljada na dan 31. decembra 2018. godine čine pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (umanjeni za pripadajuće odložene poreze) u iznosu od RSD 8.125 hiljada i njihova pripadajuća ispravka vrednosti u iznosu od RSD 3.150 hiljada.

Banka je efekat prve primene MSFI 9 (povećanje obezvređenje finansijskih sredstava) u iznosu od RSD 29.084 hiljade evidentirala kao korekciju početnog stanja akumuliranog gubitka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

31. VANBILANSNE POZICIJE

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Garancije i ostale preuzete buduće obaveze (a)	793.289	2.153.148
Druge vanbilansne pozicije (b)	<u>10.153.879</u>	<u>12.874.728</u>
Stanje na dan	<u>10.947.168</u>	<u>15.027.876</u>

(a) Garancije i ostale preuzete buduće obaveze

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Plative garancije:		
- u dinarima	413.900	454.274
- u stranoj valuti	<u>77.027</u>	<u>168.826</u>
	<u>490.927</u>	<u>623.100</u>
Činidbene garancije:		
- u dinarima	301.528	459.382
- u stranoj valuti	<u>834</u>	<u>17.416</u>
	<u>302.362</u>	<u>476.798</u>
Nepokriveni akreditivi:		
- u stranoj valuti	-	14.335
	<u>-</u>	<u>14.335</u>
Preuzete neopozive obaveze:		
- u dinarima	-	18.535
	<u>-</u>	<u>18.535</u>
<i>Ukupno garancije i ostale preuzete obaveze</i>	<i>793.289</i>	<i>1.132.768</i>
Swap transakcije i kupovina deviza za dinare	-	1.020.380
Stanje na dan	<u>793.289</u>	<u>2.153.148</u>

Banka vrši rezervisanja za potencijalne gubitke po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama shodno računovodstvenoj politici obelodanjenj u Napomeni 28(a) uz finansijske izveštaje. Na dan 31. decembra 2018. godine, formirana rezerva za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznosi RSD 1.536 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 13.888 hiljada).

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka nije imala nepokrivene akreditive i preuzete neopozive obaveze.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

31. VANBILANSNE POZICIJE (Nastavak)

(b) Druge vanbilansne pozicije

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Primljene hartije od vrednosti	-	300.000
Loro garancije	3.860.494	1.752.867
Preuzete opozive obaveze	618.732	1.153.014
Materijalna sredstva obezbeđenja, hipoteke i zaloge	3.664.033	7.778.814
Računovodstveni otpis	1.343.042	1.232.438
Ostale vanbilansne pozicije	667.578	657.595
Stanje na dan	<u>10.153.879</u>	<u>12.874.728</u>

Preuzete opozive obaveze u iznosu od RSD 618.732 hiljade na dan 31. decembra 2018. godine se najvećim delom odnose na dugoročne dinarske okvirne linije odobrene privrednim društvima.

Po osnovu neiskorišćenih minusa po tekućim računima građana, Banka je imala preuzete opozive obaveze u iznosu od RSD 3.559 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 5.714 hiljada), dok odobreni kreditni limiti po karticama fizičkih lica iznose RSD 7.191 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 6.755 hiljada).

U okviru pozicije materijalnih sredstava obezbeđenja, hipoteka i zaloga evidentirana su sva sredstva obezbeđenja koje Banka ima po osnovu datih kredita (ne samo hipoteke prvog reda). Banka je u 2018. godini isknjižila materijalna sredstva obezbeđenja za sve klijente za koje je izvršen računovodstveni otpis.

Banka je dan 31. decembra 2018. godine na osnovu Odluke Narodne banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke od 10. avgusta 2017. godine, sa primenom od 30. septembra 2017. godine, izvršila prenos svih problematičnih kredita, u slučajevima gde je obezvređenje tih kredita evidentirano u korist ispravke vrednosti 100% njihove bruto knjigovodstvene vrednosti, iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju u iznosu od RSD 110.604 hiljade (31. decembar 2017. godine: RSD 1.232.438 hiljada (Napomena 10(b))).

Ostale vanbilansne pozicije u 2018. godini obuhvataju evidentirana prava Banke na preostali deo nepokretne imovine po osnovu Ugovora o otkupu potraživanja sa Erste Bank a.d. Novi Sad.

(c) Kreditno rizične vanbilansne stavke

Pregled kreditno rizičnih vanbilansnih stavki Banke koje se klasifikuju na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine dat je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Garancije i nepokriveni akreditivi	793.289	1.114.233
Neiskorišćene preuzete (neopozive i opozive) obaveze	618.732	1.171.549
Stanje na dan	<u>1.412.021</u>	<u>2.285.782</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarom i drugim povezanim stranama koje su navedene u tabelama koje slede. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po uobičajenim tržišnim uslovima.

Povezana lica Banke do 26. jula 2018. godine činile su članice grupe kojoj je Banka pripadala - VTB Grupa, a od tog datuma privredno društvo "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd.

Centralni registar hartija od vrednosti je dana 26. jula 2018. godine sproveo promenu vlasništva nad 100% akcija VTB Banke a.d. Beograd, tako da je jedini vlasnik akcija Banke postalo privredno društvo "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, matični broj 20988592. Promena vlasništva je izvršena na osnovu prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije, Rešenjem G 2182 od 22. marta 2018. godine. Izmenama Statuta i Osnivačkog akta, kao i Odluke Skupštine akcionara od 24. septembra 2018. godine utvrđeno je novo poslovno ime - API Bank a.d. Beograd.

Lica povezana sa Bankom obuhvataju lica koja mogu da vrše značajan uticaj pri donošenju finansijskih i poslovnih odluka Banke. Lica povezana s Bankom obuhvataju članove organa upravljanja, Upravnog i Izvršnog odbora Banke, njihove bliske rođake, kompanije koje oni poseduju ili kontrolišu, kao i kompanije na čije finansijske i poslovne odluke isti mogu da utiču.

- (a) Stanja **potraživanja i obaveza** na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine proistekla iz transakcija sa akcionarom i drugim povezanim stranama sa Bankom prikazano je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>31.12.2017.</u>
Plasmani bankama:		
Nostro računi	-	104.548
Ostali plasmani	-	170.687
	<u>-</u>	<u>275.235</u>
Kredit:		
Kredit odobreni rukovodstvu Banke	-	1.395
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	-	(9)
	<u>-</u>	<u>1.386</u>
Ukupno	<u>-</u>	<u>276.621</u>
Primljeni depoziti i kredit:		
Transakcioni depoziti akcionara	3.371	20.262
Subordinirani kredit od akcionara	115.760	134.215
Depoziti fizičkih lica povezanih s Bankom u smislu zakona kojim se uređuju banke	20.305	24.283
Ukupno	<u>139.436</u>	<u>178.760</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

- (b) U 2018. godini Banka je ostvarila **prihode od kamata** iz transakcija sa povezanim licima u iznosu od RSD 13.035 hiljada (2017. godina: RSD 21.177 hiljada).

Rashodi kamata po osnovu depozita i kredita akcionara i ostalih povezanih lica u 2018. godini iznosili su RSD 18.955 hiljada (2017. godina: RSD 26.205 hiljada).

- (c) Sumarni prikaz transakcija sa povezanim licima iz VTB Grupe u 2018. i 2017. godini i sa akcionarem "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd od 26. jula 2018. godine, dat je u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada			
	Prihodi	Rashodi	Potraživanja	Obaveze
<u>2018.</u>				
VTB Bank OAD, Sankt Peterburg	12.683	11.720	-	-
VTB Bank Europe SE, Frankfurt*	352	1.393	-	
AZRS INVEST d.o.o. Beograd	-	5.842	-	119.131
Ukupno	13.035	18.955	-	119.131
	Prihodi	Rashodi	Potraživanja	Obaveze
<u>2017.</u>				
Moskovska banka, Moskva				
VTB Bank OAD, Sankt Peterburg	20.520	24.335	220.348	154.477
VTB Bank Europe SE, Frankfurt*	657	1.870	54.887	-
Ukupno	21.177	26.205	275.235	154.477

* VTB Deutschland AG, Frankfurt je u decembru 2017. godine, promenila naziv u VTB Bank Europe SE, usled odluke VTB Grupe da reorganizuje svoje aktivnosti u Evropi. Ova promena važi od 29. decembra 2017. godine.

- (d) **Zarade i ostala primanja** članova Izvršnog odbora i drugog ključnog rukovodećeg osoblja Banke (iskazane u bruto iznosu), u toku 2018. i 2017. godine, prikazana su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	2018.	2017.
Članovi Izvršnog odbora	32.963	29.476
Članovi Upravnog odbora	5.681	800
Direktori sektora	34.285	29.740
Ukupno	72.929	60.016

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Rizik je karakterističan za bankarsko poslovanje, ali se njime upravlja posredstvom procesa neprekidnog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja rizika i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, kamatnom riziku i tržišnom riziku (koji obuhvata devizni rizik i ostale tržišne rizike).

Banka je takođe izložena uticaju operativnog rizika (koji obuhvata i pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima, tj. eksternalizacije - *outsourcing* i rizik informacionog sistema), kamatnog rizika u bankarskoj knjizi, rizika izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena i rizika prevremene otplate, a koje Banka kontinuirano prati.

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima, kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Pored toga, Banka je uspostavila odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizikom permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika.

Sektor upravljanja rizicima

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, Banka je formirala Sektor upravljanja rizicima.

U delokrugu ovog sektora je upravljanje rizikom likvidnosti Banke, deviznim i ostalim tržišnim rizicima, kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, upravljanje rizikom izloženosti Banke prema licu ili grupi povezanih lica, rizikom ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, rizikom izloženosti ka zemlji porekla lica prema kome je Banka izložena, operativnim rizicima i razvoj internih metodologija za procenu, merenje i upravljanje rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U delokrugu ovog sektora je i upravljanje kreditnim rizikom Banke i davanje preporuka za izloženosti Banke koje su pod uticajem dejstva kreditnog rizika, kao i praćenje i naplata nekvalitetne aktive, odnosno loše aktive u okviru odeljenja za rad sa nestandardnom aktivom.

Sektor sredstava i likvidnosti i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Sektor sredstava i likvidnosti je odgovoran za upravljanje aktivom i obavezama Banke, kao i sveukupnom finansijskom strukturom. Pored toga, ovaj sektor je odgovoran za finansiranje i likvidnost Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za praćenje rizika likvidnosti i upravljanje rizikom likvidnosti Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**Unutrašnja revizija**

Proces upravljanja rizicima u Banci se kontroliše najmanje jednom godišnje od strane unutrašnje revizije, koja ispituje adekvatnost procedura, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Unutrašnja revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju o svojim nalazima i preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražava kako očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima tako i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovano na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Pored toga, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost svim tipovima rizika i aktivnostima.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Sektoru upravljanja rizicima i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, merenje tržišnog rizika, racija likvidnosti i promene profila rizika.

Rukovodstvo Banke kvartalno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana. Odboru za reviziju se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

Za svaki nivo u Banci sastavljaju se posebni izveštaji o upravljanju rizicima, kako bi se obezbedilo da sve poslovne jedinice imaju pristup opširnim, neophodnim i ažurnim informacijama.

33.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja naplate potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu sa internom regulativom za upravljanje kreditnim rizikom, kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke, odnosno adekvatnost kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.1. Kreditni rizik (Nastavak)**

Politikom za upravljanje rizicima, procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i procedurama za odobravanje, puštanje i naplatu plasmana definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika. Banka se, u skladu sa navedenim procedurama, angažuje kod korisnika koji imaju odgovarajući bonitet i za koje se procenom utvrdi da je nivo rizika prihvatljiv imajući u vidu odnos i povezanost kategorija rizika i profitabilnosti.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima. Izloženost riziku se kontinuirano prati putem periodičnih procena mogućnosti dužnika da izvršavaju obaveze prema Banci i drugim poveriocima.

Banka je uspostavila proces praćenja kvaliteta kredita da bi obezbedila blagovremenu identifikaciju potencijalnih promena u kreditnoj sposobnosti komitenata, uključujući redovnu kontrolu sredstava obezbeđenja.

Limiti u odnosu na komitente se utvrđuju korišćenjem sistema klasifikacije kreditnog rizika, koji svakog komitenta klasifikuje prema određenom kreditnom rangi, kao i prema internoj metodologiji koja definiše nivo izloženosti koji je Banka spremna da prihvati prema pojedinačnom dužniku ili grupi povezanih lica. Klasifikacija komitenata je predmet redovnog sagledavanja. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku je prema politici Banke centralizovano i koncentrisano u okviru Kreditnog odbora za privredu i stanovništvo. Odluka Kreditnog odbora se donosi po razmatranju predloga koji je dat od strane nadležnih sektora uključenih u kreditni proces i Sektora upravljanja rizicima.

Uslovi odobrenja svakog plasmana privredi se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene kreditne sposobnosti, ponuđenog obezbeđenja kao i od trenutne situacije na tržištu. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana kao i samim iznosom. Svi plasmani Banke se zasnivaju na relevantnim odobrenjima, koja određuju odredbe i ostale uslove njihove implementacije.

Izveštavanje o kreditnom riziku vrši se na kontinuiranoj osnovi na nivou ukupnog portfolija Banke kao i na nivou pojedinačnog klijenta. U skladu sa zahtevima akcionara, izveštavanje o kreditnom riziku se vrši na mesečnoj osnovi kada se daje pregled portfolija, kašnjenja, kretanje ispravki vrednosti i rezervisanja i kapitala Banke.

Banka procenjuje obezvređenje finansijskih sredstava na način opisan u Napomeni 2.1(a) MSFI 9 "Finansijski instrumenti": Obezvređenje - finansijska sredstva i ugovorna sredstva.

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, po osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići kontrolnim procesima i procedurama koje se koriste za ublažavanje kreditnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Derivativni finansijski instrumenti

Kreditni rizik koji je proistekao iz derivativnih finansijskih instrumenata je, u svakom trenutku, ograničen na one instrumente sa pozitivnom fer vrednošću koji su evidentirani u bilansu stanja. Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalno moguće fer vrednosti ukupnog portfolia derivata kao i maksimalno mogućom pozitivnom fer vrednošću svake pojedinačne transakcije. Banka nije izložena ovom riziku, s obzirom na to da nema značajnijih derivativnih finansijskih instrumenata.

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine dat je u narednoj tabeli:

	31.12.2018.	U RSD hiljada 31.12.2017.
	Bruto maksimalna izloženost	Bruto maksimalna izloženost
Izloženost - bilansne stavke		
Hartije od vrednosti*	1.856.532	913.736
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	530.372	796.696
Kreditni i potraživanja od komitenata	4.387.005	6.306.856
Ostala sredstva	14.421	47.886
Ukupno bilansne stavke	6.788.330	8.065.174
Izloženost - vanbilansne stavke		
Plative garancije	490.927	623.100
Činidbene garancije	302.362	476.798
Nepokriveni akreditivi	-	14.335
Neiskorišćene preuzete obaveze	618.732	1.171.549
Ukupno vanbilansne stavke	1.412.021	2.285.782
Ukupno	8.200.351	10.350.956

* Hartije od vrednosti na dan 31. decembra 2018. godine se u celini odnose na državne obveznice, i sa stanovišta Banke ne predstavljaju rizične bilansne stavke, te su shodno tome isključena iz daljih analiza izloženosti Banke kreditnom riziku (odnosno rizičnih plasmana) datih u narednim tabelama.

Kao što je prikazano u prethodnoj tabeli, na dan 31. decembra 2018. godine 53,5% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi se na kredite i potraživanja od komitenata (31. decembar 2017. godine: 60,9%), 7,5% na neiskorišćene preuzete obaveze (31. decembar 2017. godine: 11,3%) i 6,5% na kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (31. decembar 2017. godine: 7,7%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

U narednoj tabeli prikazane su bilansne i vanbilansne izloženosti raspoređene u nivoe kreditnog rizika - 1, 2 i 3.

	U RSD hiljada		
	31.12.2018.		
	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti i rezervisanja	Neto izloženost
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija			
Redovni plasmani	530.372	(9.069)	521.303
Nivo 1	530.372	(9.069)	521.303
Kreditni i potraživanja od komitenata i ostala sredstva			
Redovni plasmani	3.511.290	(74.458)	3.436.832
Nivo 1	3.165.576	(55.274)	3.110.302
Nivo 2	345.714	(19.184)	326.530
Problematicni plasmani - Nivo 3	890.136	(400.699)	489.437
Grupno procenjeni	101.322	(6.491)	94.831
Pojedinačno procenjeni	788.814	(394.208)	394.606
Hartije od vrednosti - Nivo 1*	1.856.532	(3.150)	1.853.382
Ukupno bilansne izloženosti	6.788.330	(487.376)	6.300.954
Vanbilansne izloženosti			
Redovni plasmani	1.411.032	(1.536)	1.409.496
Nivo 1	1.411.032	(1.536)	1.409.496
Nivo 2	-	-	-
Plasmani u statusu neizmirenja obaveza - Nivo 3	989	-	989
Grupno procenjeni	989	-	989
Pojedinačno procenjeni	-	-	-
Ukupno vanbilansne izloženosti	1.412.021	(1.536)	1.410.485

* Ispravka vrednosti dužničkih hartija od vrednosti u iznosu od RSD 3.150 hiljada na dan 31. decembra 2018. godine evidentirana je preko rezervi po osnovu hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u okviru kapitala, a ne kao odbitna stavka od ovih finansijskih sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

Analiza efekta prve primene MSFI 9 "Finansijski instrumenti" na obezvređenje finansijskih sredstava i rezervisanja za vanbilansne stavke

	31.12.2017.			Efekti prve primene MSFI 9	01.01.2018.			U RSD hiljada
	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost		Bruto izloženost	Ispravka vrednosti i rezervisanja	Neto izloženost	
Bilansne izloženosti								
Redovni plasmani	6.015.014	(93.268)	5.921.746	1.856	6.015.014	(91.412)	5.923.602	
Nivo 1	XXXXX	XXXXX	XXXXX	13.695	5.401.567	(63.960)	5.337.607	
Nivo 2	XXXXX	XXXXX	XXXXX	(11.839)	613.447	(27.452)	585.995	
Plasmani u statusu neizmirenja obaveza - Nivo 3	1.136.424	(343.919)	792.505	(39.554)	1.136.424	(383.473)	752.951	
Hartije od vrednosti - Nivo 1*	913.736	-	913.736	(3.029)	913.736	(3.029)	910.707	
Sredstva stečena naplatom potraživanja								
Ukupno bilansne izloženosti	8.065.174	(437.187)	7.627.987	(40.727)	8.065.174	(477.914)	7.587.260	
Vanbilansne izloženosti								
Redovni plasmani	2.280.082	(13.888)	2.266.194	11.643	2.280.082	(2.245)	2.277.837	
Nivo 1	XXXXX	XXXXX	XXXXX	11.643	2.280.082	(2.245)	2.277.837	
Nivo 2	XXXXX	XXXXX	XXXXX	-	-	-	-	
Plasmani u statusu neizmirenja obaveza - Nivo 3	5.700	-	5.700		5.700	-	5.700	
Ukupno vanbilansne izloženosti	2.285.782	(13.888)	2.271.894	11.643	2.285.782	(2.245)	2.283.537	

* Efekat prve primene MSFI - povećanje ispravke vrednosti dužničkih hartija od vrednosti u iznosu od RSD 3.029 hiljada na dan 1. januara 2018. godine evidentirano je preko rezervi po osnovu hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u okviru kapitala, a ne kao odbitna stavka od ovih finansijskih sredstava.

Koncentracijom rizika Banka upravlja postavljanjem limita u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije. Kako bi izbegla prekomernu koncentraciju rizika, politike i procedure Banke sadrže specifične smernice za razvoj i očuvanje diversifikovanog portfolia. Shodno tome, Banka kontroliše i upravlja identifikovanim koncentracijama kreditnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

Koncentracija kredita datih komitentima po industrijskim delatnostima sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazana je u Napomeni 20(d).

Struktura kreditne izloženosti Banke, iskazane po bruto knjigovodstvenoj vrednosti **ukupnih rizičnih plasmana** sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine, grupisana prema geografskim sektorima, data je u narednoj tabeli:

	U RSD hiljada			
	Srbija	Evropa	Ostalo	Ukupno
Kreditni i potraživanja:				
- Banke i finansijske institucije	14.624	129.532	386.212	530.368
- Preduzeća	3.628.099	3	-	3.628.102
- Stanovništvo/fizička lica	770.111	42	3.171	773.324
- Preduzetnici	4	-	-	4
Garancije i ostale preuzete obaveze	1.411.406	615	-	1.412.021
Stanje na dan				
31. decembra 2018. godine	5.824.244	130.192	389.383	6.343.819
Stanje na dan				
31. decembra 2017. godine	9.043.817	55.590	337.813	9.437.220

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po industrijskim sektorima, pre i nakon obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike, na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada			
	Bruto maksimalna izloženost 2018.	Neto maksimalna izloženost 2018.	Bruto maksimalna izloženost 2017.	Neto maksimalna izloženost 2017.
Prerađivačka industrija	2.455.117	2.295.412	3.320.989	3.233.111
Saobraćaj i skladištenje	162.402	160.263	234.023	232.847
Trgovina	1.443.393	1.315.802	2.552.869	2.438.832
Finansije	551.647	542.578	796.696	793.662
Stanovništvo	785.435	745.747	772.828	744.993
Preduzetnici	4	3	41.182	40.506
Ostalo	945.821	798.252	1.718.633	1.502.194
Ukupno	6.343.819	5.858.057	9.437.220	8.986.145

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana.

Sledeće tabele prikazuju kvalitet portfolija (bruto plasmana i vanbilansne izloženosti) zasnovan na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine.

Kategorija	Plasmani komitentima			Plasmani bankama			Ukupno 2018.	U RSD hiljada Ukupno 2017.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Plasmani komitentima i bankama	Plasmani komitentima i bankama
A	2.236.859	24.048	70.912	179.089	-	-	2.510.908	4.550.245
B	1.988.500	91.614	1.374	351.283	-	-	2.432.771	3.280.413
V	338.178	156.340	27.636	-	-	-	522.154	463.851
G	8.247	60.310	244.298	-	-	-	312.855	404.598
D	4.826	13.401	546.904	-	-	-	565.131	738.113
Ukupno	4.576.610	345.713	891.124	530.372	-	-	6.343.819	9.437.220

Struktura ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke, sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine.

Kategorija	Ispravke vrednosti i rezervisanja komitentima			Ispravke vrednosti i rezervisanja bankama			Ukupno 2018.	Ukupno 2017.	Korekcija ispravke vrednosti	U RSD hiljada Ukupno 2017.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Plasmani komiten- tima i bankama	Plasmani komiten- tima i bankama		Plasmani komiten- tima i bankama
A	14.121	1.123	542	1.468	-	-	17.254	31.093	(3.381)	27.712
B	29.233	9.060	625	7.797	-	-	46.715	58.002	(12.360)	45.642
V	13.131	5.843	3.093	-	-	-	22.067	22.032	6.558	28.590
G	61	2.993	67.286	-	-	-	70.340	21.479	7.548	29.027
D	68	165	329.153	-	-	-	329.386	318.469	27.690	346.159
Ukupno	56.614	19.184	400.699	9.265	-	-	485.762	451.075	26.055	477.130

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija

Starosna analiza neobezvređenih kredita i plasmana komitentima koji su dospeli, a nisu obezvređeni i prikaz nedospelih i neobezvređenih plasmana na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine, prikazani su u sledećim tabelama:

	U RSD hiljada				
	Plasmani komitentima i bankama			Ukupno 2018.	Ukupno 2017.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3		
Potraživanja bez docnje	292.889	139.969	995	433.853	117.097
Potraživanja sa docnjom:					
- 1-30 dana	12.005	-	-	12.005	3.184
- 31-60 dana	-	1.941	-	1.941	4.730
- 61-90 dana	-	4	-	4	11.003
- preko 90 dana	-	-	-	-	50
Ukupno	304.894	141.914	995	447.802	136.064

Struktura rizične bilansne aktive i vanbilansnih stavki, kao i ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazana je u sledećim tabelama.

Na dan 31. decembra 2018. godine:

	Pojedinačna procena		Grupna procena		U RSD hiljada Ukupno 2018.	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
	Fizička lica Banke i druga pravna lica Preduzetnici	26.285	12.353	752.560	27.334	778.845
	762.529	381.855	3.390.420	62.683	4.152.949	444.538
	-	-	4	1	4	1
	788.814	394.208	4.142.984	90.018	4.931.798	484.226

	Pojedinačna procena		Grupna procena		Ukupno 2018.	
	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje
	Fizička lica Banke i druga pravna lica Preduzetnici	-	-	-	-	-
	-	-	1.412.021	1.536	1.412.021	1.536
	-	-	-	-	-	-
	-	-	1.412.021	1.536	1.412.021	1.536
Ukupno	788.814	394.208	5.555.005	91.554	6.343.819	485.762

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2017. godine:

	Pojedinačna procena		Grupna procena		U RSD hiljada Ukupno 2017.	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
	Fizička lica Banke i druga pravna lica Preduzetnici	28.550 1.053.916 -	11.625 325.217 -	740.201 5.302.548 26.223	16.211 83.458 676	768.751 6.356.464 26.223
	1.082.466	336.842	6.068.972	100.345	7.151.438	437.187

	Pojedinačna procena		Grupna procena		Ukupno 2017.	
	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje
	Fizička lica Banke i druga pravna lica Preduzetnici	- - -	- - -	11.222 2.259.560 15.000	178 13.710 -	11.222 2.259.560 15.000
	-	-	2.285.782	13.888	2.285.782	13.888
Ukupno	1.082.466	336.842	8.354.754	114.233	9.437.220	451.075

Ispravka vrednosti na grupnom i pojedinačnom nivou se obračunava u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, MSFI 9 "Finansijski instrumenti" i metodologijom Banke za obračun ispravke vrednosti i na osnovu interne procedure za obračun ispravke vrednosti.

Postupak procene obezvređenja se vrši na grupnom i pojedinačnom nivou. Procena na grupnom nivou vrši se za plasmane u Nivou 1 i 2, dok se procena na pojedinačnom nivou vrši kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja plasmana, odnosno za plasmane u Nivou 3.

Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po plasmanu, primenom poslednje ugovorene efektivne kamatne stope predmetnog plasmana, osim za plasmane fizičkim licima za koje se obezvređenje utvrđuje na bazi iskustva.

Obračun ispravke vrednosti na pojedinačnoj osnovi obuhvata sva materijalno značajna potraživanja u docnji većoj od 90 dana, kao i potraživanja od klijenata za koje je konstatovano obezvređenje: pogoršano finansijsko stanje klijenta u znatnom stepenu kašnjenja, kršenje ugovorenih odredbi, bitno promenjeni uslove otplate potraživanja ili izvesnost da će biti pokrenut stečajni postupak.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Obezvredenje za materijalno manje značajne plasmane se procenjuje grupno za svaku grupu posebno (grupe: pravna lica krediti, pravna lica vanbilansne pozicije, stanovništvo krediti, stanovništvo kartice i prekoračenja, državne institucije i finansijske institucije), imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika na osnovu statističke analize istorijskih obrazaca novčanih tokova tog dela portfolija. Elementi grupnog obračuna su: PD (verovatnoća nastanka statusa neizmirenih obaveza - klasifikacija na osnovu kreditne sposobnosti korigovana za docnju u izmirivanju obaveza na dan procene i za forward looking informacije), LGD, diskontni faktor, obezbeđenje i obračun izloženosti (EAD).

Iznos obezvređenja bilansne aktive se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova po tom potraživanju. Obezvredenje plasmana koje umanjuje vrednost plasmana evidentira se na računu ispravke vrednosti u okviru bilansa stanja, dok se obezvređenje finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat evidentira u okviru rezervi (kapitala) i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

U skladu sa propisima Narodne banke Srbije, Banka takođe obračunava potrebnu rezervu za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki u skladu sa internom metodologijom zasnovanom na Odluci o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Reprogramirani i restrukturirani krediti

U cilju zaštite od rizika neizvršavanja obaveza u poslovanju sa dužnicima, Banka preduzima sledeće mere za regulisanje potraživanja: reprogramiranje, restrukturiranje, preuzimanje nepokretnosti u cilju naplate potraživanja, pokretanje sudskog spora i ostale mere. Dužnicima sa određenim problemima u poslovanju Banka odobrava reprogramiranje i restrukturiranje potraživanja shodno uslovima iz Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je imala 4 reprogramiranih i 15 restrukturiranih kredita pravnih lica (privreda), kao i 6 reprogramiranih kredita i 65 restrukturiranih kredita fizičkih lica.

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka je imala 7 reprogramiranih i 19 restrukturiranih kredita pravnih lica (privreda), kao i 9 reprogramiranih kredita i 58 restrukturiranih kredita fizičkih lica.

31.12.2018.	Reprogramirani		U RSD hiljada		
	Bruto	Neto	Restrukturirani	Bruto	Neto
Privreda	166.860	53.780	658.877	545.448	
Stanovništvo	884	857	25.843	15.729	
Ukupno	167.744	54.637	684.720	561.177	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Reprogramirani i restrukturirani krediti (Nastavak)

31.12.2017.	U RSD hiljada			
	Reprogramirani		Restrukturirani	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Privreda	279.466	118.057	1.096.106	1.058.365
Stanovništvo	1.549	1.524	23.549	21.034
Ukupno	281.015	119.581	1.119.655	1.079.399

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana, kao i samim iznosom.

Banka svojom internom metodologijom utvrđuje vrste kolaterala i parametre njihovog vrednovanja. Osnovni tipovi kolaterala su sledeći:

- za komercijalne kredite - zaloga na nekretninama, zalihama i potraživanjima, i
- za plasmane stanovništvu - menice, solidarno jemstvo, administrativne zabrane i ovlašćenja za zaduženje računa.

Rukovodstvo Banke prati kretanje tržišne vrednosti kolaterala, zahteva dopunske kolaterale u skladu sa odnosnim ugovorima i kontroliše tržišnu vrednost kolaterala dobijenu tokom sagledavanja adekvatnosti ispravke vrednosti.

Fer vrednost sredstava obezbeđenja u vidu hipoteka na dan 31. decembra 2018. godine iznosi RSD 2.722.619 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 6.598.575 hiljada), u vidu zaloge nad zalihama i potraživanjima iznosi RSD 1.097.004 hiljade (31. decembar 2017. godine: RSD 3.882.573 hiljade), dok fer vrednost ostalih sredstava obezbeđenja iznosi RSD 3.275 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 420.136 hiljada).

Banka tokom 2018. i 2017. godine nije odobravala stambene kredite stanovništvu, te nema stambene hipoteke kao kolaterale po tom osnovu.

(c) Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (*default*), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Kod pravnih lica krediti dobijaju status neizmirenja obaveza kada dobiju status NPL. Kod fizičkih lica krediti dobijaju status neizmirenja obaveza u slučaju kašnjenja dužeg od 90 dana.

Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (*default*) prate se na nivou Banke i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica) i sektora pripadnosti klijenta i ročnoj strukturi (kod preduzeća i preduzetnika).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(c) Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (Nastavak)

U skladu sa propisima, potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (*default*) kod preduzeća i preduzetnika prate se na nivou klijenta, a kod fizičkih lica na nivou pojedinačnog potraživanja.

	Bruto izloženosti	U RSD hiljada Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza
Sektor privrednih društava	5.006.733	509.235
Sektor stanovništva	785.435	16.305
Sektor preduzetnika	4	-
Sektor finansija i osiguranja	551.647	-
Ukupno na dan 31. decembra 2018. godine	6.343.819	525.540
Ukupno na dan 31. decembra 2017. godine	9.437.220	585.969

33.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva upravljanje svim pozicijama aktive i pasive Banke koje mogu uticati na nemogućnost Banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, da upravlja aktivom razmatrajući njenu likvidnost, i da prati buduće novčane tokove i dnevnu likvidnost Banke. To uključuje procenu očekivanih novčanih tokova i postojanje visoko rangiranih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja rizikom likvidnosti kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku likvidnosti, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Upravljanje rizikom likvidnosti Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje rizika likvidnosti;
2. Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti;
3. Ublažavanje rizika likvidnosti;
4. Praćenje i kontrolu rizika likvidnosti; i
5. Izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikaciju uzroka/ranih signala upozorenja krize likvidnosti sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana, na osnovu informacija koje dostavljaju organizacioni delovi za rad sa privredom i stanovništvom, kao i nosioci sistema upravljanja rizikom likvidnosti (Upravni odbor i/ili Izvršni odbor) i članovi Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu "ALCO odbor").

Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti predstavljaju kvantitativna i/ili kvalitativna procena identifikovanog rizika likvidnosti i ista je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti obuhvata primenu GAP analize, racio analize i stres testa.

Ublažavanje rizika likvidnosti predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje rizika putem uspostavljanja sistema limita, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke. Prihvatljiv nivo izloženosti Banke riziku likvidnosti zavisi od: strukture aktive i njene mogućnosti da se konvertuje u likvidna sredstva, koncentracije izvora sredstava, kao i valutne strukture sredstava i izvora sredstava, na osnovu kojih se omogućava limitiranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, odnosno obezbeđuje dovoljan nivo likvidnih sredstava za ispunjavanje dospelih obaveza i finansiranje povećanja aktive.

Ublažavanje rizika likvidnosti obuhvata definisanje:

1. Limita izloženosti riziku likvidnosti (osnovnih i dodatnih limita); i
2. Mera zaštite od rizika likvidnosti.

Praćenjem rizika likvidnosti definiše se proces analize stanja, promena i trendova izloženosti riziku likvidnosti. Sektor upravljanja rizicima upravlja rizikom likvidnosti koristeći definisane interne limite u okviru regulatornih limita i propisane mere zaštite od kritičnog niskog nivoa likvidnosti, odnosno prati usklađenost sa definisanim limitima.

Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa drugim organizacionim delovima, sprovodi mere za smanjenje/ublažavanje rizika likvidnosti i o rezultatima sprovedenih mera obaveštava Sektor upravljanja rizicima i ALCO odbor. ALCO odbor donosi odluku o tome da li će se i u kojoj meri sprovoditi predložene mere, odnosno da li je izloženost riziku likvidnosti prihvatljiva, imajući u vidu uticaj na indikatore rizičnog profila Banke - apetit za likvidnost.

Način postupanja i rešavanja privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti bliže je definisan Kriznim planom likvidnosti i opcijama oporavka, koje su bliže opisane kroz Plan oporavka Banke za 2018. godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

U cilju upravljanja kratkoročnom likvidnošću Banke, koriste se analize ročnosti priliva i odliva po osnovu različitih stavki aktive i pasive. Upravljanje srednjoročnom i dugoročnom likvidnošću se obavlja projekcijama strukture bilansa stanja na osnovu planiranih poslovnih aktivnosti Banke i Strategije Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za upravljanje rizikom likvidnosti, uspostavljanje kontrolnih mehanizama za praćenje izloženosti riziku likvidnosti, kao i donošenje relevantnih zaključaka za minimiziranje izloženosti riziku, donošenje predloga odluka za odlučivanje Izvršnog odbora Banke - naročito, pitanja politike likvidnosti i prikupljanja sredstava, kao i ostalih pitanja koje se odnose na upravljanje aktivom i pasivom Banke, a koja su od značaja za finansijsku stabilnost Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolažu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

Sektor sredstava i likvidnosti dnevno prati osnovne parametre likvidnosti nastojeći da uravnoteži prilive i odlive sredstava tako da se dnevni pokazatelj likvidnosti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne banke Srbije.

Osnov za kvalitetno upravljanje i obezbeđivanje potrebnog nivoa likvidnosti jeste usklađenost ročnosti plasmana sa njihovim izvorima. Odlučivanje o ročnosti plasmana zasniva se na podacima o ročnosti depozita, a posebno na informacijama o kretanju depozita značajnih deponenata, kao i njihovih potreba na kratki rok. Prilikom odlučivanja Banka naročito vodi računa o potrebi da se sredstva iz kratkoročnih izvora ne koriste za dugoročne plasmane.

Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti, užim pokazateljem likvidnosti Banke, kao i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom (LCR).

Pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda (gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka, depoziti kod Narodne banke Srbije, čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije, neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi i ostala potraživanja Banke koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti), s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa, zbirno u svim valutama, održava se na nivou koji nije niži od 100%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Pokazatelj likvidnosti tokom 2018. i 2017. godine je bio sledeći:

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Prosek tokom perioda	3,65	4,18
Najviši	6,34	5,83
Najniži	2,36	1,86
Na dan 31. decembra	6,34	2,74

Na dan 31. decembra 2018. godine, **uži pokazatelj likvidnosti** je iznosio 5,44, dok je **LCR pokazatelj** iznosio 632,39% i iznad je propisane granične vrednosti.

Tokom 2018. i 2017. godine, Banka je održavala likvidnost iznad nivoa minimalno dozvoljenih limita od strane Narodne banke Srbije.

Izvori finansiranja se kontinuirano prate kako bi se održala diverzifikacija izvora finansiranja po valuti, geografskom poreklu, davaocu izvora, proizvodima i dospećima.

Sledeća tabela prikazuje finansijske obaveze Banke na osnovu *očekivanih tokova gotovine* baziranih na istorijskom iskustvu Banke o zadržavanju depozita (učešće transakcionih depozita koji se zadržavaju je 70%, dok je učešće oročenih depozita koji se ponovo oročavaju - 80%). Pregled uključuje i *kamatu i glavnice tokova gotovine*.

	<u>Do 1</u>	<u>Od 1 do 3</u>	<u>Od 3 do 12</u>	<u>Od 1 do 5</u>	<u>Preko 5</u>	<u>U RSD hiljada</u>
	<u>meseca</u>	<u>meseca</u>	<u>meseci</u>	<u>godina</u>	<u>godina</u>	<u>Ukupno</u>
31.12.2018.						
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	15.678	-	-	-	-	15.678
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.410.708	724.796	2.516.436	921.510	840.723	8.414.173
Subordinirane obaveze	-	3.077	9.831	167.212	-	180.120
Ostale obaveze	56.861	-	-	-	-	56.861
Ukupno	3.483.247	727.873	2.526.267	1.088.722	840.723	8.666.832
31.12.2017.						
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	27.123	-	85.526	95.495	-	208.144
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.099.168	1.278.675	1.961.354	1.294.455	1.035.564	8.669.216
Subordinirane obaveze	-	3.649	10.947	60.188	149.097	223.881
Ostale obaveze	87.335	-	-	-	-	87.335
Ukupno	3.213.626	1.282.324	2.057.827	1.450.138	1.184.661	9.188.576

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Banka je do 1. oktobra 2018. godine imala odobren limit za upravljanje likvidnošću od strane VTB Bank OAD, Sankt Peterburg u iznosu od RUB 497.000.000 sa ročnošću do 6 meseci, ali nakon ovog datuma je limit ukinut. Ostao je na snazi limit za saldiranje SWAP i FX transakcija na bazi pre-paid saldiranja, tj. da u razmeni novčanih tokova Banka prva dostavi sredstva na raspolaganje.

Na dan 31. decembra 2018. godine Banka nije imala povučenih sredstava iz limita koja su važila do 1. oktobra 2018. godine.

Takođe, Banka ima odobrene kratkoročne limite od domaćih banaka koje posluju na bankarskom tržištu Republike Srbije u iznosu od EUR 3.000.000.

Ročnost nepovučenih kredita i limita i primljenih garancija prema preostalim ugovorenim rokovima dospeća na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
31.12.2018.			
Garancije	495.723	297.566	793.289
Preuzete obaveze po nepovučenim kreditima i limitima	20.953	597.779	618.732
Ukupno	516.676	895.343	1.412.021
31.12.2017.			
Garancije	996.473	103.425	1.099.898
Nepokriveni akreditivi	14.335	-	14.335
Preuzete obaveze po nepovučenim kreditima i limitima	18.556	1.152.993	1.171.549
Ukupno	1.029.364	1.256.418	2.285.782

Banka očekuje da neće sve preuzete neopozive obaveze biti povučene pre njihovog isteka roka dospeća.

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu očekivanih rokova plaćanja. Očekivani tokovi gotovine za pozicije aktive odgovaraju ugovorenim tokovima gotovine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Ročna struktura sredstava i obaveza po njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti na dan **31. decembra 2018. godine**, prema preostaloj ročnosti na dan bilansa stanja, prikazana je kako sledi:

						U RSD hiljada
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.969.175	-	-	-	-	1.969.175
Hartije od vrednosti	-	694.300	-	1.162.232	-	1.856.532
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.957.871	-	-	-	38.496	1.996.367
Kredit i potraživanja od komitenata	334.631	154.449	718.894	2.045.228	658.989	3.912.191
Nematerijalna imovina	-	-	-	50.790	-	50.790
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	26.564	-	26.564
Investicione nekretnine	-	-	-	19.873	-	19.873
Odložena poreska sredstva	-	-	-	5.490	-	5.490
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-	375.484	-	-	375.484
Ostala sredstva	43.713	-	-	-	-	43.713
Ukupno aktiva	4.305.390	848.749	1.094.378	3.310.177	697.485	10.256.179
PASIVA						
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	15.674	-	-	-	-	15.674
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.423.296	742.180	2.516.445	1.732.252	-	8.414.173
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	115.760	115.760
Rezervisanja	-	-	14.626	-	-	14.626
Odložene poreske obaveze	1.434	-	-	-	-	1.434
Ostale obaveze	56.861	-	-	-	-	56.861
Ukupno obaveze	3.497.265	742.180	2.531.071	1.732.252	115.760	8.618.528
Kapital	-	-	-	-	1.637.651	1.637.651
Ukupno pasiva	3.497.265	742.180	2.531.071	1.732.252	1.753.411	10.256.179
Ročna neusklađenost na dan:						
- 31. decembra 2018. godine	808.125	106.569	(1.436.693)	1.577.925	(1.055.926)	
- 31. decembra 2017. godine	(420.981)	(1.036.913)	(776.420)	3.293.493	(1.059.179)	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.3. Kamatni rizik**

Kamatni rizik definiše se kao rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Predmet upravljanja rizikom kamatne stope predstavljaju sve pozicije iz bankarske knjige koje mogu prouzrokovati negativan efekat na rezultat i kapital Banke usled promene kamatne stope.

Banka kamatni rizik kontroliše praćenjem odnosa kamatonosne aktive, odnosno pasive i učešća iste u ukupnoj aktivi, odnosno pasivi. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati rizik od promena kamatnih stopa po kamatonosnim pozicijama aktive, pasive i vanbilansnih stavki, raspone kamatnih stopa i uticaj promene kamatnih stopa na prihode, odnosno na rashode i kapital Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promena kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, s obzirom na mogućnost usklađivanja kamata kod kredita i depozita, uz pismenu saglasnost klijenata (fizičkih lica) za izmenu obaveznih elemenata ugovora.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja kamatnim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku kamatne stope, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje kamatnim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje kamatnog rizika;
2. Merenje, odnosno procenu kamatnog rizika;
3. Ublažavanje kamatnog rizika;
4. Praćenje i kontrolu kamatnog rizika; i
5. Izveštavanje o kamatnom riziku.

Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje značajne izvore kamatnog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kamatnom riziku (kamatonosne pozicije aktive i pasive) i rizik opcije kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti, na pozicijama koje se vode u bankarskoj knjizi.

Identifikaciju uzroka/faktora kamatnog rizika sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana.

Merenje kamatnog rizika Banke predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom GAP analize, racio analize, *Black-Scholes* modela (za rizik opcije) i stres testiranja, koji se sprovode minimalno na mesečnom nivou u redovnim uslovima poslovanja i u nadležnosti su Sektora upravljanja rizicima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.3. Kamatni rizik (Nastavak)

Sektor upravljanja rizicima analizira uticaj promene kamatne stope, odnosno kamatni repricing prema metodologiji za kamatno osetljive stavke aktive i pasive na mesečnom nivou i meri efekte standardnog kamatnog šoka od 200 bp na ekonomsku vrednost Banke u odnosu na bazelski limit od 20% regulatornog kapitala (*Tier 1 + Tier 2*), koji ujedno predstavlja i maksimalnu graničnu vrednost prihvatljivog rizika Banke.

Ublažavanje kamatnog rizika predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje kamatnog rizika, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke.

Praćenjem kamatnog rizika definiše se proces stanja, promena i trendova izloženosti kamatnom riziku. Sektor upravljanja rizicima prati usklađenost sa definisanim limitima.

Banka je u 2018. godini nastavila sprovođenje aktivnosti kontrole i merenje rizika promene kamatnih stopa primenjujući standardni kamatni šok od 200 bp na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno, čiji rezultati su prikazani u sledećoj tabeli.

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (*Repricing Gap* izveštaj) na dan **31. decembra 2018. godine** sa uporednim pregledom efekata za 2017. godinu.

Promena ekonomske vrednosti knjige Banke - ukupno (zbirno)					
Vremenski period	Marginalni gap		Ponder	Uticaj na ekonomsku vrednost	
	Ukupno u RSD	Ukupno u EUR		Ukupno u RSD	Ukupno u EUR
Do 1 m	1.135.400.486	9.606.196	0,08%	908.320	7.685
1 - 3 m	39.499.178	334.188	0,32%	126.397	1.069
3 - 6 m	(468.844.271)	(3.966.715)	0,72%	(3.375.679)	(28.560)
6 - 12 m	(1.856.178.877)	(15.704.430)	1,43%	(26.543.358)	(224.573)
1 - 2 g	342.881.523	2.900.991	2,77%	9.497.818	80.357
2 - 3 g	(396.629.583)	(3.355.734)	4,49%	(17.808.668)	(150.672)
3 - 4 g	110.853.918	937.893	6,14%	6.806.431	57.587
4 - 5 g	330.570.453	2.796.832	7,71%	25.486.982	215.636
5 - 7 g	193.626.254	1.638.199	10,15%	19.653.065	166.277
7 - 10 g	318.649.947	2.695.977	13,26%	42.252.983	357.487
10 - 15 g	-	-	17,84%	-	-
Ukupno	(250.170.972)	(2.116.603)		57.004.291	482.293
Regulatorni kapital na dan 31. decembra 2018. godine:				1.550.943.000	13.121.945
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp				+3,68%	+3,68%
Rezultati stres testiranja na dan 31. decembra 2017. godine:					
Regulatorni kapital na dan 31. decembra 2017. godine				1.636.245.000	13.811.156
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp				+1,73%	+1,73%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.3. Kamatni rizik (Nastavak)

Prilikom izračunavanja izloženosti Banke kamatnom riziku primenjen je standardni kamatni šok od 200 baznih poena (bp) na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno (EUR i RSD) i za ostale valute ukupno (USD, CHF, GBP, RUB).

Kamatno osetljive pozicije bankarske knjige su raspoređene u vremenske zone na način koji je prikazan u tabelama koje slede, a ponderi koji su korišćeni se baziraju na procenjenom kamatnom skoku od 200 bp i procenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu koja je preuzeta iz Bazel dokumenta pod nazivom *“Principles for the Management and Supervision of Interest Rate Risk”*.

Banka pozicije sa fiksnom kamatnom stopom raspoređuje u vremenske zone prema preostalom roku do dospeća, a pozicije sa promenljivom kamatnom stopom raspoređuje u vremenske zone prema roku do sledeće promene kamatne stope (*repricing*).

Sektor upravljanja rizicima najmanje mesečno sprovodi stres testiranje materijalno značajnih rizika, uključujući efekte promene kamatnih stopa, u skladu sa prirodom i nivoom rizika kojima je Banka izložena, na prihode i ekonomsku vrednost Banke, odnosno uticaj na regulatorni kapital i adekvatnost kapitala, primenom kamatnog repricing-a, kao što je prikazano u sledećoj tabeli:

<u>Scenario</u>	<u>Promena tržišnih kamatnih stopa</u>	<u>U RSD hiljada</u>
		<u>Kamatni rizik 2018.</u>
1	1%	28.502
2	2%	57.004
3	-1%	(28.502)
4	-2%	(57.004)

<u>Scenario</u>	<u>Promena tržišnih kamatnih stopa</u>	<u>U RSD hiljada</u>
		<u>Kamatni rizik 2017.</u>
1	1%	14.209
2	2%	28.418
3	-1%	(14.209)
4	-2%	(28.418)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.3. Kamatni rizik (Nastavak)**

Prema rezultatima stres testiranja promene ekonomske vrednosti u bankarskoj knjizi za 200 bp, odnosno za standardni šok koji je definisao Bazelski komitet, na kraju godine bi bilo sledeće:

1. Prema uticaju standardnog šoka na ekonomsku vrednosti pojedinačno po važnijim valutama (materijalno značajnim), imali bi pozitivan efekat od 0,35% za marginalni gap u valuti EUR i pozitivan efekat od 3,93% za marginalni gap u valuti RSD, negativan efekat od -0,04% za valutu USD i negativan efekat od -0,56% za ostale nematerijalne valute (u odnosu na regulatorni kapital).
2. Prema uticaju standardnog šoka na ekonomsku vrednost ukupno, imali bi pozitivan efekat od 3,68% za marginalni gap u odnosu na regulatorni kapital.

U oba slučaja stress testiranja (1 i 2), efekat standardnog šoka (rast kamatnih stopa od 2% (200 bp) na ekonomsku vrednost (ukupan regulatorni kapital Banke) u bankarskoj knjizi je ispod bazelskog limita od 20%, kao i za celokupni period u toku godine.

33.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju: devizni rizik, cenovni rizik (po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti) i robni rizik.

Banka nije izložena riziku promene cena instrumenata kapitala i cena robe. Osim koncentracije tržišnog rizika stranih valuta, Banka nema značajnu koncentraciju tržišnog rizika kod ostalih pozicija.

33.4.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

ALCO odbor je odobrio limite za pozicije u svakoj materijalno značajnoj valuti u poslovanju Banke. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju - pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital. Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala Banke, koji se obračunavaju u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke.

Banka odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija (uključujući i apsolutnu vrednost otvorene pozicije u zlatu) na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.4. Tržišni rizici (Nastavak)****33.4.1. Devizni rizik (Nastavak)**

Tokom 2018. godine Banka je strogo vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, gde je ovaj pokazatelj bio na nivou koji je ispod propisane vrednosti za celokupni period u toku godine.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Banke, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Banke, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja deviznim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost deviznom riziku, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje deviznim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje deviznog rizika;
2. Merenje, odnosno procenu deviznog rizika;
3. Ublažavanje deviznog rizika;
4. Praćenje i kontrolu deviznog rizika; i
5. Izveštavanje o deviznom riziku.

Identifikacijom deviznog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka deviznog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti. Ova aktivnost je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima, u saradnji sa Sektorom finansija i plana i Sektorom sredstava i likvidnosti.

Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti Banke deviznom riziku primenom GAP analize (valutna struktura), racio analize, VaR metodologije, *Black-Scholes* modela (delta-ponderisana pozicija) i stres testiranja. Sektor upravljanja rizicima na dnevnom nivou primenjuje tehnike merenja pokazatelja deviznog rizika i OCP izloženosti, a stres testiranja sprovodi kvartalno.

Sektor upravljanja rizicima sprovodi stres testove osetljivosti pozicija Banke na promene deviznih kurseva najmanje jednom kvartalno i o rezultatima testiranja informiše Izvršni odbor Banke, ALCO odbor, Odbor za reviziju, Upravni odbor Banke i akcionara Banke "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.4. Tržišni rizici (Nastavak)

33.4.1. Devizni rizik (Nastavak)

Sledeće tabele ukazuju na valute u kojima Banka ima značajne izloženosti svojih monetarnih sredstava i obaveza kojima se ne trguje na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine.

Analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje rezultata poslovanja ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

<u>Valuta</u>	<u>Promene u deviznom kursu (%)</u> <u>2018.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja</u> <u>2018.</u>
EUR	-20%	22.553
CHF	-20%	(1.682)
USD	-20%	(488)

<u>Valuta</u>	<u>Promene u deviznom kursu (%)</u> <u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja</u> <u>2017.</u>
EUR	-20%	(498)
CHF	-20%	(113)
USD	-20%	(412)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.4. Tržišni rizici (Nastavak)

33.4.1. Devizni rizik (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku (uključujući i valutnu klauzulu) na dan **31. decembra 2018. godine**. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	U RSD hiljada						
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	996.230	24.904	8.012	4.244	1.033.390	935.785	1.969.175
Hartije od vrednosti	952.413	-	-	-	952.413	904.119	1.856.532
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.180.947	452.682	64.507	298.120	1.996.256	111	1.996.367
Kredit i potraživanja od komitenata	2.812.860	165.731	-	-	2.978.591	933.600	3.912.191
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	50.790	50.790
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	26.564	26.564
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	19.873	19.873
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	5.491	5.491
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-	-	-	-	375.484	375.484
Ostala sredstva	-1.950	-	-	-	-1.950	45.662	43.712
Ukupno aktiva	5.940.500	643.317	72.519	302.364	6.958.700	3.297.479	10.256.179
PASIVA							
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	6.253	43	-	-	6.296	9.378	15.674
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	6.041.013	634.231	70.077	184.940	6.930.261	1.483.912	8.414.173
Subordinirane obaveze	-	-	-	115.760	115.760	-	115.760
Rezervisanja	814	48	-	-	862	13.764	14.626
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	1.434	1.434
Ostale obaveze	372	589	-	-	961	55.900	56.861
Ukupno obaveze	6.048.452	634.911	70.077	300.700	7.054.140	1.564.388	8.618.528
Kapital	-	-	-	-	-	1.637.651	1.637.651
Ukupno pasiva	6.048.452	634.911	70.077	300.700	7.054.140	3.202.039	10.256.179
Neto devizna pozicija na dan:							
-31. decembra 2018.	(107.952)	8.406	2.442	1.664	(95.440)		
-31. decembra 2017.	11.768	2.060	564	(519)	13.873		

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.5. Rizici izloženosti Banke (Rizik koncentracije)**

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti;
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i slično; i
- instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Praćenje izloženosti Banke riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica u nadležnosti je organizacionog dela odgovornog za odobravanje angažovanja po proizvodu. Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja angažovanja u smislu da organ - odbor koji odobrava angažovanja raspolaže podacima u vezi sa ukupnom visinom izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosom prema kapitalu Banke.

Banka kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Pored regulatorno definisanih metoda merenja rizika koncentracije (prekoračenje limita), Banka koristi još dve često korišćene mere koncentracije: racio koncentracije i *Herfindahl-Hirschman* indeks (HHI).

Racio koncentracije - CR5 (mera koncentracije za 5 najvećih izloženosti za koje važi: niska koncentracija 0-50%; srednja koncentracija 50-80% i visoka koncentracija 80-100%) predstavlja zbir određenog broja najvećih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu, dok *Herfindahl-Hirschman* indeks predstavlja zbir kvadrata svih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu. Za obe mere važi sledeća relacija: što je kreditni portfolio više diversifikovan (manja koncentracija), to su vrednosti tih mera manje.

Ublažavanje rizika koncentracije Banka sprovodi aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem uspostavljenih limita.

U 2018. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika koncentracije i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

U skladu sa propisima i Politikama upravljanja rizicima Upravni odbor daje saglasnost za izlaganje Banke riziku izloženosti po pojedinim klijentima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.5. Rizici izloženosti Banke (Rizik koncentracije) (Nastavak)**

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Bankom. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole unutrašnje revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

Sektor upravljanja rizicima je pokrenuo proces implementacije Metodologije načina utvrđivanja, revizije i ukidanja internih limita prema bankama i drugim finansijskim institucijama (rizik druge ugovorne strane).

Rizik druge ugovorne strane se prati kroz proces upravljanja kreditnim rizikom i tržišnim rizicima. Sektor upravljanja rizicima prati izloženosti finansijskim institucijama sa aspekta internih i regulatornih limita koncentracije rizika i o kretanju istih izveštava Sektor sredstava i likvidnosti i ALCO odbor.

Sektor upravljanja rizicima sačinjava kvartalne izveštaje o koncentraciji potraživanja u odnosu na pojedine dužnike, grupe povezanih dužnika, privredne grane, zemlje, odnosno geografska područja i druge parametre od značaja za upravljanje kreditnim rizikom o čemu redovno izveštava Izvršni odbor Banke u formi propisanih izveštaja.

33.6. Rizici ulaganja Banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u nekretnine, postrojenja i opremu (osnovna sredstva).

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Banke. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

U 2018. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Banka na dan 31. decembra 2018. godine nije imala ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru, dok je pokazatelj ulaganja u osnovna sredstva iznosio 1,71% regulatornog kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od takvog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja Banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi; i
- **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porekla.

Za upravljanje rizikom zemlje kojem je Banka izložena, odgovoran je Sektor upravljanja rizicima.

Banka limite izloženosti riziku zemlje utvrđuje pojedinačno po državi porekla dužnika, a u slučaju utvrđene koncentracije izloženosti po geografskim regionima utvrđuje ih i na regionalnoj osnovi.

Prilikom određivanja nivoa ispravki vrednosti i rezervisanja po državama, Banka uzima u obzir i rizik zemlje.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima drže na računima kod inostranih banaka.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na taj način što kontinuirano prati izloženost riziku zemlje u odnosu na usvojene limite, koji su određeni na osnovu rejtinga zemalja utvrđenog od kompetentnih institucija (OECD) uz redovno informisanje organa upravljanja o postojećim izloženostima.

Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.8. Operativni rizik**

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Ova definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i reputacioni rizik.

Operativni rizik uključuje i: pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija - *outsourcing*) i rizik informacionog sistema.

U okviru upravljanja operativnim rizikom uključen je i regulatorni (*compliance*) rizik, kao sastavni deo jedinstvene procedure Sektora upravljanja rizicima i Službe za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, prema njihovim nadležnostima, u smislu formiranja zajedničke Baze operativnih i regulatornih rizika, praćenja jedinstvenih limita apetita rizika, kao i upravljanja i izveštavanja o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U procesu upravljanja operativnim rizikom učestvuju Upravni odbor, Izvršni odbor, Komisija za upravljanje operativnim rizikom, Odbor za reviziju i svi organizacioni delovi Banke.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja operativnim rizikom i regulatornim rizikom, kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost navedenim rizicima, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje operativnim rizikom i regulatornim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje rizika;
2. Merenje, odnosno procenu rizika;
3. Ublažavanje rizika;
4. Praćenje i kontrolu rizika; i
5. Izveštavanje o riziku.

Identifikacijom operativnog i regulatornog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka rizika, odnosno sprovodi klasifikaciju rizika za prikupljanje podataka o operativnim i regulatornim rizicima i gubicima (Baza OPR), što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti riziku po osnovu uvođenja proizvoda/usluga u Banci i/ili poveravanja aktivnosti/usluge trećim licima (*outsourcing*).

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog ili regulatornog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka i ostalim kriterijumima za opis i klasifikaciju događaja, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrstama poslova, od strane lica odgovornih za određene poslovne procese u Banci kroz prijavu istih Sektoru upravljanja rizicima na dalje postupanje.

Banka identifikuje operativni rizik retroaktivno (kroz unos u bazu podataka o događajima) i proaktivno kroz periodične samoprocene operativnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.8. Operativni rizik (Nastavak)**

Merenje, odnosno procena izloženosti operativnom riziku predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika od strane Sektora upravljanja rizicima, putem primene metodologije za samoprocenu rizika, analize uticaja na poslovanje i indikatora izloženosti primenom osnovnog indikatora - minimalno godišnje, kao i putem frekvencije kretanja ključnih indikatora rizika (KRI) i stres testiranjem na kvartalnom nivou.

Prilikom preuzimanja operativnog rizika Banka se rukovodi sledećim načelima:

- vrši se analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika; i
- meri se tekuća izloženost operativnom riziku i procenjuje izloženost po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti i ustupanja aktivnosti/usluga trećim licima radi sprovođenja mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.

Procesom ublažavanja operativnog rizika Banka utvrđuje mere za ublažavanje operativnog rizika. Mere za ublažavanje operativnog rizika podrazumevaju:

- definisanje limita izloženosti;
- definisanje ključnih indikatora za praćenje i kontrolu izloženosti; i
- primenu mehanizama za prenos rizika.

Banka ima definisanu i usvojenu Politiku kontinuiteta poslovanja Banke i revidiran Plan kontinuiteta poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (BCP), koji uključuje i Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DRP), a koji sa pripadajućim prilogima zajedno omogućavaju nesmetano i kontinuirano funkcionisanje svih značajnih sistema i procesa Banke, kao i ograničavanje gubitka u vanrednim situacijama, koji su bili adekvatno testirani u toku 2018. godine.

Proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika sprovodi Sektor upravljanja rizicima kroz redovno izveštavanje Komisije za upravljanje operativnim rizikom i Izvršnog odbora. Služba za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, sprovodi identifikaciju, praćenje i izveštavanje o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja regulatornog (*compliance*) rizika.

Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje se planiraju ili su preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima, kao i limita za nove proizvode.

Odluku o eksternalizaciji, odnosno promeni Pružaoca usluga i uvođenju novog proizvoda, te postupke za njenu izmenu, donosi Izvršni odbor Banke na predlog Komisije za upravljanje operativnim rizikom.

Merenje i upravljanje procesom eksternalizacije se zasniva na identifikovanju i proceni svih povezanih rizika sa aktivnostima ustupanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija), koji mogu imati uticaj na: kontinuitet poslovanja Banke; troškove, finansijski rezultat, likvidnost, solventnost i kapital Banke; rizični profil Banke i kvalitet pružanja usluga i reputaciju Banke. Na analogan način se postupa i u slučaju uvođenja novih proizvoda/usluga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.8. Operativni rizik (Nastavak)

Tokom 2018. godine Sektor upravljanja rizicima je izveštavao Komisiju za upravljanje operativnim rizikom, Izvršni odbor Banke i bivšu matičnu banku (do trenutka prodaje akcija Banke durgom akcionaru) dostavljanjem periodičnih izveštaja o evidentiranim operativnim događajima koji mogu imati negativne efekte na kapital i adekvatnosti kapitala sa predlogom mera za njihovo otklanjanje/ublažavanje. Takođe, sprovodio je aktivnosti upoznavanja odgovornih lica sa zaključcima i rokovima sa sednice Komisije za upravljanje operativnim rizikom, kao i monitoring izvršenja zadataka i obaveštavao Komisiju o istim.

Na kvartalnom nivou Narodnoj banci Srbije su dostavljeni podaci o kapitalnom zahtevu za operativni rizik prema BIA pristupu sa podacima o indikatoru izloženosti koji ulazi u osnovicu za obračun. Takođe, na zahtev Narodne banke Srbije dostavljeni su podaci i o bazi operativnih događaja/gubitaka i zapisnici sa sednice Komisije za upravljanje operativnim rizikom.

U toku 2018. godine u Bazi operativnih gubitaka, evidentirani su potencijalni operativni događaji, čiji datum nastanka datira iz ranijih perioda (Napomena 38(b)).

33.9. Rizik prevremene otplate

Rizik prevremene otplate je rizik da će Banka ostvariti finansijski gubitak ukoliko komitenti otplate svoje obaveze prema Banci ili zahtevaju otplatu pre ili nakon očekivanog roka.

Efekat na neto prihod od kamata, odnosno godišnji dobitak/(gubitak) pre oporezivanja i kapital, pod pretpostavkom da će 10% finansijskih instrumenata biti prevremeno otplaćeno početkom godine, uz konstantno održavanje ostalih varijabli, je sledeći:

<u>Valuta</u>	<u>Efekat na neto prihod od kamata 2018.</u>	<u>U RSD hiljada Efekat na neto prihod od kamata 2017.</u>
EUR	(1.355)	(2.774)
Ostale valute	(2.789)	(3.671)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

34. RIZIK INFORMACIONIH SISTEMA

Rizik informacionog sistema, kao sastavni deo operativnog rizika, je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputaciju usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neke druge systemske slabosti koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka upravlja rizicima informacionog sistema kroz integralni proces upravljanja operativnim rizikom i kontinuitetom poslovanja Banke, kojim se definiše identifikacija, procena, analiza i praćenje operativnog rizika i povezanih rizika - rizik informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama, i internim aktima.

Procena rizika informacionog sistema se vrši najmanje jednom godišnje u sklopu sveobuhvatne samoprocene operativnih rizika u Banci na procesima koji sadrže informacionu komponentu i prema dinamici procene Analize uticaja na poslovanje, koja podrazumeva postupak u kome organizacione jedinice Banke, u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima, sagledavaju registar rizika informacionog sistema i navode u kojoj meri su izloženi pojedinim vrstama rizika informacionog sistema.

Procena rizika informacionog sistema daje mogućnost vlasnicima procesa da pravovremeno identifikuju i procene rizike, koji utiču na procese za koje su odgovorni. Nakon izvršene redovne procene rizika informacionog sistema Sektor upravljanja rizicima kreira izveštaj o proceni rizika informacionog sistema, kao sastavnog dela samoprocene operativnih rizika u Banci, koji se dostavlja organima Banke na razmatranje i usvajanje.

35. MERENJE FER VREDNOSTI

Fer vrednost koja se navodi u finansijskim izveštajima je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u nezavisnoj transakciji. Fer vrednost se računa koristeći tržišne informacije raspoložive na datum izveštavanja, kao i individualne metode procene Banke.

Fer vrednost nekog finansijskog instrumenta prikazana po njegovoj nominalnoj vrednosti je približno jednaka njegovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovo uključuje gotovinu, kao i potraživanja i obaveze bez definisane dospelosti ili fiksne kamatne stope.

Za ostala potraživanja i obaveze, budući očekivani tokovi gotovine se diskontuju do njihove sadašnje vrednosti koristeći tekuće kamatne stope. Imajući u vidu da su varijabilne kamatne stope ugovorene za većinu finansijske aktive i obaveza Banke, promene u tekućim kamatnim stopama vode do promena u ugovorenim kamatnim stopama.

Kotirajuće tržišne cene se koriste za hartije kojima se trguje. Fer vrednost ostalih hartija se računa kao neto sadašnja vrednost budućih očekivanih gotovinskih tokova.

Fer vrednost neopozivih kreditnih obaveza i potencijalnih obaveza su iste kao i njihove knjigovodstvene vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

35. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)**Procena finansijskih instrumenata**

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi merenja:

- **Nivo 1:** Kotirane tržišne cene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.
- **Nivo 2:** Tehnike procene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cene iz nivoa 1, bilo direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištima koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** Tehnike procene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gde tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje i instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili pretpostavke potrebni da bi se odražavala razlika između instrumenata.

Fer vrednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cenama ili cenama kotiranim od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednosti pomoću tehnika procene.

Tehnike procene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređivanje sa sličnim instrumentima za koje postoji uočljiva tržišna cena i druge modele procene. Pretpostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju oslobođenje rizika i benčmark kamatne stope, kreditne marže i druge premije koje se koriste u proceni diskontne stope, cene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cene i očekivane oscilacije cena i korelacije.

Cilj tehnika procene je odrediti fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila definisana od strane učesnika na tržištu u slobodnim i nezavisnim transakcijama.

Banka koristi široko prihvaćene modele procene za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao kamatne stope i valutne svopove koji koriste samo uočljive tržišne podatke i zahtevaju malo prosuđivanja i procene od strane rukovodstva. Kotirane cene i inputi za modele su obično (relativno) dostupni na tržištu za kotirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate kojima se trguje i jednostavne derivate, kao kamatni svopovi.

Dostupnost uočljivih tržišnih cena i inputa modela smanjuje potrebu za procenama rukovodstva te smanjuje nesigurnost povezanu s određivanjem fer vrednosti. Raspoloživost uočljivih tržišnih cena i inputa varira zavisno od proizvoda i tržišta i sklona je promenama usled specifičnih dešavanja i opštih uslova budućih tržišta.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

35. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu mereni po fer vrednosti i analizira ih po nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

	31.12.2018.		31.12.2017.			
	Knjigovod- stvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovod- stvena vrednost	Korekcija za efekte primene MSFI 9	Početno stanje 01.01.2018.	Fer vrednost
U RSD hiljada						
Finansijska (monetarna) aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.969.175	1.969.175	1.603.452	-	1.603.452	1.603.452
Hartije od vrednosti	1.856.532	1.856.532	913.736	-	913.736	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.996.367	1.996.367	1.756.505	(813)	1.755.692	1.668.680
Kredit i potraživanja od komitenata	3.912.191	3.289.733	5.873.639	(37.574)	5.836.065	5.579.957
Ostala sredstva	43.172	43.172	48.593	689	49.282	48.593
Ukupno	9.777.437	9.154.979	10.195.925	(37.698)	10.158.227	9.814.418
Finansijska (monetarna) pasiva						
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	15.674	15.674	203.206	-	-	203.206
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	8.414.173	8.492.983	8.592.080	-	-	8.592.080
Subordinirane obaveze	115.760	176.542	134.215	-	-	134.215
Ostale obaveze	56.861	56.861	87.335	-	-	87.335
Ukupno	8.602.468	8.742.060	9.016.836	-	-	9.016.836

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

35. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Analiza fer vrednosti po nivou hijerarhije

31.12.2018.	Fer vrednost			U RSD hiljada
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Sredstva				
Finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali rezultat	1.856.532	-	-	1.856.532
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	1.996.367	-	1.996.367
Kredit i potraživanja od komitenata	-	3.289.733	-	3.289.733
Ukupno	1.856.532	5.286.100	-	7.142.632
Obaveze				
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	15.674	-	15.674
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	-	8.492.983	-	8.492.983
Subordinirane obaveze	-	176.542	-	176.542
Ukupno	-	8.685.199	-	8.685.199

31.12.2017.	Fer vrednost			U RSD hiljada
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Sredstva				
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	913.736	-	-	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	1.668.680	-	1.668.680
Kredit i potraživanja od komitenata	-	5.579.957	-	5.579.957
Ukupno	913.736	7.248.637	-	8.162.373
Obaveze				
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	203.206	-	203.206
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	-	8.592.080	-	8.592.080
Subordinirane obaveze	-	134.215	-	134.215
Ukupno	-	8.929.501	-	8.929.501

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

35. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Tamo gde je moguće, fer vrednost kredita i potraživanja je bazirana na uočljivim tržišnim transakcijama. Gde uočljive tržišne transakcije nisu dostupne, fer vrednost se ocenjuje koristeći modele procene, kao što su tehnike diskontovanja gotovinskih tokova.

Inputi za tehnike procene uključuju očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka kredita, kamatne stope, stope avansa i izvorne podatke ili podatke sa sekundarnog tržišta. Za kolateralno-zavisne umanjene (obezvređene) zajmove, fer vrednost se meri na bazi vrednosti pripadajućeg kolaterala. Inputi modela mogu uključiti podatke od brokera treće strane bazirane na OTC aktivnosti trgovanja, i informacije dobijene od drugih učesnika na tržištu, što uključuje uočljive primarne i sekundarne transakcije.

Za unapređenje tačnosti procene kredita stanovništvu (retail) i manjih komercijalnih kredita, homogeni krediti su grupisani u portfolio sa sličnim karakteristikama kao poreklo, LTV racia, kvalitet kolaterala, tip proizvoda i dužnika, stope avansa i neizvršenja i standardne verovatnoće.

Fer vrednost depozita banaka i klijenata se ocenjuje koršćenjem tehnike diskontovanja gotovinskih tokova, primenjujući stope koje su ponuđene za depozite sličnog dospeća i uslova. Fer vrednost depozita plativih na zahtev je iznos za isplatu na dan izveštavanja.

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske imovine i obaveza po knjigovodstvenoj vrednosti i njihovu fer vrednost na dan **31. decembra 2018. godine**:

	U RSD hiljada				
	Po fer vrednosti	HOV po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Po amortizo- vanoj vrednosti	Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.969.175	-	-	1.969.175	1.969.175
Finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	1.856.532	-	1.856.532	1.856.532
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1.996.367	1.996.367	1.996.367
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	3.912.191	3.912.191	3.289.733
Ostala sredstva	-	-	43.172	43.172	43.172
Ukupno sredstva	1.969.175	1.856.532	5.908.558	9.777.437	9.154.979
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	15.674	15.674	15.674
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	-	-	8.414.173	8.414.173	8.492.983
Subordinirane obaveze	-	-	115.760	115.760	176.542
Ostale obaveze	-	-	56.861	56.861	56.861
Ukupno obaveze	-	-	8.602.468	8.602.468	8.742.060

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

35. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske imovine i obaveza po knjigovodstvenoj vrednosti i njihovu fer vrednost na dan **31. decembra 2017. godine** (u skladu sa prethodno važećom klasifikacijom finansijskih instrumenata po MRS 39) :

U RSD hiljada

	Naznačeno po fer vrednosti	Koja se drže do dospeća	Kredit i potraži- vanja	Raspolo- živo za prodaju	Ostala amorti- zovana vrednost	Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	1.603.452	-	-	1.603.452	1.603.452
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	913.736	-	913.736	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1.756.505	-	-	1.756.505	1.668.680
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	5.873.639	-	-	5.873.639	5.579.957
Ostala sredstva	-	-	-	-	48.593	48.593	48.593
Ukupno sredstva	-	-	9.233.596	913.736	48.593	10.195.925	9.814.418
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	-	-	203.206	203.206	203.206
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-	8.592.080	8.592.080	8.592.080
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	134.215	134.215	134.215
Ostale obaveze	-	-	-	-	87.335	87.335	87.335
Ukupno obaveze	-	-	-	-	9.016.836	9.016.836	9.016.836

Sledi opis metodologija i pretpostavki korišćenih za određivanje fer vrednosti onih finansijskih instrumenata koji još nisu evidentirani po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

Imovina za koju je fer vrednost približna knjigovodstvenoj vrednosti

Za finansijsku imovinu i obaveze koju su likvidni ili imaju kratkoročno dospeće (manje od jedne godine) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približna fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe primenjuje na depozite na zahtev, štedne račune bez određenog dospeća i finansijske instrumente sa varijabilnom stopom.

Finansijski instrumenti sa fiksnom stopom

Fer vrednost finansijske imovine i obaveza sa fiksnom stopom evidentiranih po amortizovanoj vrednosti se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa kada su prvobitno bili priznati po tekućim tržišnim stopama ponuđenim za slične finansijske instrumente.

Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom stopom je zasnovana na diskontovanju gotovinskih tokova koristeći preovlađujuće kamatne stope na dug na novčanom tržištu sa sličnim kreditnim rizikom i dospelošću.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

36. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA

Interna procena adekvatnosti kapitala predstavlja proces procene svih značajnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Proces interne procene adekvatnosti kapitala sadrži sledeće faze:

- 1) utvrđivanje materijalne značajnosti rizika;
- 2) računanje internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
- 3) utvrđivanje ukupnih internih kapitalnih zahteva; i
- 4) poređenje sledećih elemenata:
 - kapitala obračunatog u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i raspoloživog internog kapitala;
 - minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike; i
 - zbira minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i ukupnih internih kapitalnih zahteva.

Analizom rizičnog profila Banke identifikovani su rizici za koje će Banka obračunavati kapitalne zahteve u procesu interne procene adekvatnosti kapitala, i to: kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik, rizik likvidnosti, kamatni rizik u Bankarskoj knjizi, rizik koncentracije, strateški rizik, kreditno-devizni rizik i ostale materijalno značajne rizike.

Za ostale vrste rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju Banka će obračunavati kapitalne zahteve ukoliko se budu identifikovali kao materijalno značajni, primenjujući odgovarajući linearan procenat na bazi subjektivne procene rukovodstva Banke. Navedenim rizicima Banka upravlja koristeći tehnike za ublažavanje/transfer rizika i bliže su definisane i određene Procedurama za upravljanje rizicima i drugim internim aktima.

Određivanje ukupnog internog kapitala raspoloživog za pokriće rizika vrši se sabiranjem izračunatih kapitalnih zahteva za pojedinačne materijalno značajne rizike.

Poređenje iznosa potrebnog internog kapitala sa iznosom kapitala obračunatog u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala, vrši se najmanje jedanput godišnje, kroz izradu i analizu izveštaja u vezi sa procesom interne procene adekvatnosti kapitala. Izveštaj se radi u Sektoru upravljanja rizicima.

O obračunatoj internoj proceni adekvatnosti kapitala Sektor upravljanja rizicima na godišnjem nivou izveštava Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za reviziju i Upravni odbor Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

37. UPRAVLJANJE KAPITALOM**(a) Regulatorni kapital**

Banka kontinuirano upravlja kapitalom, koji predstavlja širi koncept od pozicije kapitala u bilansu stanja, sa ciljem da:

- obezbedi usaglašenost sa zahtevima vezanim za kapital koji su definisani od strane Narodne banke Srbije;
- obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja po principu “stalnosti poslovanja”, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama; i
- obezbedi adekvatnu kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Strategija upravljanja kapitalom Banke definiše odnos prema kapitalu na način koji obezbeđuje upravljanje kapitalom na kontinuiranoj i dugoročnoj osnovi.

Cilj strategije upravljanja kapitalom je da se njenim sprovođenjem obezbedi formiranje i održavanje adekvatnog nivoa i strukture internog kapitala, kao i jačanje kapitalne osnove Banke. Strategija upravljanja kapitalom Banke je nepromenjena u odnosu na prethodnu godinu.

Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni iznos kapitala u dinarskoj protivvrednosti od EUR 10 miliona prema zvaničnom srednjem kursu; i
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou koji nije niži od 8%.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (“Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 113/2016), utvrđena je metodologija izračunavanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive Banke. Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala definisane ovom odlukom.

Rizična aktiva predstavlja zbir ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnih zahteva za tržišne rizike, kao i kapitalnog zahteva za operativni rizik utvrđenih na način propisan navedenom odlukom, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala.

Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim i tržišnim (deviznim) rizicima koristi standardizovani (SA) pristup, dok za izračunavanje indikatora izloženosti (operativni rizik) koristi metod osnovnih indikatora (BIA). Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

37. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

(a) Regulatorni kapital (Nastavak)

Vrednost pozicija bilansne aktive, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih pozicija umanjene za ispravke vrednosti i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke. Vrednost vanbilansnih stavki, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih stavki umanjene za rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja je pomnožena odgovarajućim faktorima konverzije.

Shodno Odluci o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pored minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona, u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- kapitalnog zahteva za kreditni rizik, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti Banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/ispоруke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke;
- kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti za sve poslovne aktivnosti Banke (CVA); i
- kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke.

Za svrhe utvrđivanja regulatornog kapitala i koeficijenta adekvatnosti kapitala, osnovni kapital Banke na dan izveštavanja čini uplaćeni akcijski kapital, dok dopunski kapital čine subordinirane obaveze. Odbitne stavke od kapitala su gubici iz prethodnih godina, gubitak tekuće godine, nematerijalna ulaganja i iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama Banke.

Rezerva za procenjene gubitke po osnovu kreditnog rizika sadržanog u kreditnom portfoliju Banke obračunava se u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017 i 103/2018).

Na dan 31. decembra 2018. godine, potrebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki iznosi RSD 109.792 hiljade (31. decembar 2017. godine: RSD 84.172 hiljade).

Ukupna obračunata potrebna rezerva iskazana u Izveštaju o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke na dan 31. decembra 2018. godine iznosi RSD 218.971 hiljadu, od čega se RSD 214.089 hiljada odnosi na potrebnu rezervu za bilansnu aktivu, a iznos od RSD 4.882 hiljade na potrebnu rezervu za vanbilansne stavke. Banka je u poslednjem kvartalu 2017. godine primenila određene članove Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, nakon izmena Odluke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 69/2016 i 114/2017), i to član 21b stav 3. i član 34a koji se odnose na obračun potrebne rezerve za svrhe izračunavanja regulatornog kapitala.

Shodno primeni navedenih članova, Banka je obračunala i prikazala potrebnu rezervu u iznosu od RSD 109.792 hiljade i u obračunu kapitala na dan 31. decembra 2018. godine, kao što je prikazano u narednoj tabeli.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

37. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

(a) Regulatorni kapital (Nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, kao i pokazatelj adekvatnosti kapitala:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Regulatorni kapital		
Osnovni kapital		
Osnovni akcijski kapital	3.672.407	3.672.407
Gubici iz prethodnih godina	(2.076.389)	(1.873.549)
Gubitak tekuće godine		(173.756)
Nematerijalna imovina	(50.790)	(38.900)
	<u>1.545.228</u>	<u>1.586.202</u>
Dopunski kapital - subordinirane obaveze	<u>115.507</u>	<u>134.215</u>
Ukupan osnovni i dopunski kapital	1.660.735	1.720.417
<i>Odbitne stavke od kapitala:</i>		
Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama	(109.792)	(84.172)
Ukupan kapital (1)	<u>1.550.943</u>	<u>1.636.245</u>
Rizična aktiva - rizikom ponderisane izloženosti		
Izloženost kreditnom riziku	4.708.795	6.512.949
Izloženost operativnom riziku	1.038.588	1.034.235
Izloženost tržišnom riziku	114.240	14.494
Ukupno (2)	<u>5.861.623</u>	<u>7.561.678</u>
Pokazatelj adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	<u>24,49%</u>	<u>19,86%</u>
Pokazatelj adekvatnost osnovnog kapitala	<u>24,49%</u>	<u>19,86%</u>
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (1/2 x 100)	<u>26,46%</u>	<u>21,64%</u>

Na dan 31. decembra 2018. godine regulatorni kapital Banke iznosio je RSD 1.550.943 hiljada, odnosno EUR 13.121.945 po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja (31. decembar 2017. godine: RSD 1.636.245 hiljada, odnosno EUR 13.811.156). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke od 26,46% je viši od propisanog minimuma od 8%.

Pokazatelj leveridža (*Tier 1 Leverage Ratio*) koji predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa izloženosti Banke na dan 31. decembra 2018. godine iznosio je 13,37%.

Dopisom Narodne banke Srbije o supervizorskoj proceni Banke i pratećim preporukama, od 30. maja 2018. godine, Banci je data preporuka da bi trebalo da održava regulatorni kapital u iznosu od 17,22% rizične aktive, što predstavlja ukupan supervizorski zahtev za kapitalom, koji treba uvećati za obračunati kombinovani zaštitni sloj kapitala na relevantni datum.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

37. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

(a) Regulatorni kapital (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2018. godine sveobuhvatni zahtev za kapitalom iznosio je 21,45% rizične aktive, obračunat kao zbir ukupnih supervizorskih zahteva za kapitalom i kombinovanog zaštitnog sloja kapitala na taj dan.

Prema Odluci Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala, na dan 31. decembra 2018. godine Banka je imala dovoljno kapitala da zadovolji minimalne zahteve Narodne banke Srbije.

(b) Pokazatelji poslovanja Banke - usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2018. godine bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni
1. Regulatorni kapital	Minimum EUR 10 miliona	13.121.945
2. Pokazatelj adekvatnosti kapitala	Minimum 8%	26,46%
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	24,49%
4. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	24,49%
5. Ulaganja Banke	Maksimum 60% kapitala	1,71%
6. Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimum 25% kapitala	22,12%
7. Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	32,81%
8. Pokazatelji likvidnosti na dan:		
- u prvom mesecu poslednjeg kvartala 2018. godine	Minimum 1	2,68
- u drugom mesecu poslednjeg kvartala 2018. godine	Minimum 1	3,91
- u trećem mesecu poslednjeg kvartala 2018. godine	Minimum 1	6,34
9. Uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,5	5,44
10. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)	Minimum 100%	632,39%
11. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20% kapitala	7,06%

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

38. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga

Obaveze po osnovu operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora i automobila po osnovu zaključenih ugovora.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako sledi:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2017.</u>
Do 1 godine	41.719	39.527
Od 1 do 5 godina	<u>112.359</u>	<u>8.569</u>
Ukupno	<u>154.078</u>	<u>48.096</u>

(b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka se javlja kao tužena strana u 28 sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva iznosi RSD 11.688 hiljada.

Prema proceni Službe pravnih poslova i advokata Banke očekuje se pozitivan ishod za određeni broj sporova, dok je za određene sporove ishod neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 28. uz finansijske izveštaje, na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu prosteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 8.347 hiljada.

Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018.

39. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje plasmana i obaveza sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je klijentima dostavila 580 izvoda otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. oktobra 2018. godine, od čega je vraćeno 252 IOS-a i po kojima su neusaglašena potraživanja iznosila RSD 35 hiljada, a neusaglašene obaveze RSD 35 hiljada, i ista su usaglašena sa poveriocima i dobavljačima do kraja 2018. godine.

Na osnovu razmenjenih IOS obrazaca sa klijentima, nema osporenih IOS-a za kredite i potraživanja od komitenata, kao ni IOS-a koji se odnose na obaveze.

Budući da je u izvodima otvorenih stavki stajala klauzula da "ukoliko primalac izvoda ne vrati izvod u određenom roku smatra se da je stanje obaveza i potraživanja usaglašeno", Banka smatra da su stanja i za one izvode koji nisu vraćeni usaglašena.

40. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom deviznom tržištu, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine glavne strane valute su:

	2018.	U RSD 2017.
EUR	118,1946	118,4727
USD	103,3893	99,1155
CHF	104,9779	101,2847
RUB	1,4841	1,7207

41. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

- (a) U februaru 2019. godine došlo je do promene članova Izvršnog odbora Banke. Novi član postala je Ina Zarina , a Izvršni odbor Banke napustila je Vesna Tomašević.
- (b) Banka je u februaru 2019. godine pokrenula proceduru procene tržišne vrednosti akcija u cilju dokapitalizacije Banke planirane tokom 2019. godine i, s tim u vezi, dana 1. marta 2019. godine Izvršni odbor Banke je doneo odluku o izboru konsultanta u ovom postupku.

Beograd, 15. april 2019. godine

 Anđelka Stanković
 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Marija Stepina
 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Andrey Zakharovich Shlyakhovoy
 Predsednik Upravnog
 odbora

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
2018.

Beograd, april 2019. godine

SADRŽAJ

1.	UVODNA REČ PREDSEDNIKA IZVRŠNOG ODBORA BANKE	1
2.	OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA API BANKE a.d. BEOGRAD	2
2.1.	O Banci	2
2.2.	Organizaciona i kadrovska struktura na dan 31. decembra 2018. godine	7
3.	MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE	8
4.	RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE.....	10
5.	UPRAVLJANJE RIZICIMA.....	21
5.1.	Sistem upravljanja rizicima.....	21
5.3.	Rizik likvidnosti	27
5.4.	Kamatni rizik	29
5.5.	Tržišni rizici	30
5.6.	Ostali rizici	32
5.7.	Operativni rizik	34
5.8.	Upravljanje kapitalom.....	37
6.	IMPLEMENTACIJA NOVIH MSFI.....	39
6.1.	Analiza uticaja novih MRS/MSFI koji se primenjuju od 1. januara 2018. godine	39
6.2.	Analiza potencijalnog uticaja MSFI 16 "Lizing"	43
7.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA.....	45

1. UVODNA REČ PREDSEDNIKA IZVRŠNOG ODBORA BANKE

2018. godina donela je značajne promene API banci a.d. Beograd ("Banka"). 25. jula API banka je promenila vlasnika, a novi akcionar je fizičko lice iz Rusije, g. Shlyakhovoy.

Banka je 19. oktobra promenila ime u API banku (puno poslovno ime, API Bank akcionarsko društvo Beograd). Do kraja godine izvršene su sve promene u sastavu Izvršnog odbora i Upravnog odbora Banke.

Biti mala banka na srpskom tržištu nosi svoje prednosti. Naša strateška vizija je da iskoristimo našu sposobnost da brzo implementiramo nove usluge, koristeći snažnu ekspertizu našeg tima koji radi na bankarskim tržištima EU, kako bismo transformisali operativni model banke, i bolje odgovorili na potrebe postojećih i novih klijenata. Mi sebe smatramo malom bankom čiji se uspeh zasniva na sposobnosti da pronađe i implementira inovativna bankarska rešenja.

Savremene generacije korisnika banarskih proizvoda, koji traže brzinu izvršenja i praktičnost usluge od banke, smatramo ciljnom grupom klijenata. Razvijanjem naše tehnološke osnove za servisiranje udaljenih klijenata, takođe ćemo poboljšati efikasnost korporativnih kreditnih proizvoda, posebno finansiranje trgovine. Posebno smo posvećeni finansiranju domaćih biznisa, kako bismo dali svoj doprinos razvoju srpske privrede.

Upravljanje rizicima i diversifikacija prihoda od ključnog je značaja za nas.

U 2018. godini prihod od deviznog poslovanja kao deo operativnih prihoda pre umanjena za troškove rezervisanja iznosio je 48,8%, neto prihod od kamata 43,4%, dok je neto prihod od naknada i provizija bio samo 7,8%. Planiramo da značajno povećamo udeo prihoda od provizija i postepeno povećavamo udeo neto kamatnih prihoda uz konzervativni pristup proceni kreditnog rizika.

Važno je napomenuti da je 2018. bila prva godina od 2012. godine kada je Banka poslovala sa profitom, koji je iznosio RSD 30.358 hiljada. Koeficijent likvidnosti Banke na dan 31. decembra 2018. godine iznosio je 6,34, a koeficijent adekvatnosti kapitala 26,46%, što ukazuje na veoma jaku likvidnosnu i kapitalnu poziciju Banke, i pruža snažnu osnovu za dalji razvoj Banke.

Zahvalni smo našim vernim klijentima, pouzdanim partnerima i iskusnim zaposlenima i obećavamo da ćemo uložiti sve napore da naše usluge budu u skladu sa najvišim bankarskim standardima, i dodatno ojačati našu saradnju.

S poštovanjem,

Marija Stepina,
Predsednik Izvršnog odbora

2. OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA API BANKE a.d. BEOGRAD

2.1. O Banci

Osnovne informacije o Banci

<i>Poslovno ime</i>	API Bank akcionarsko društvo Beograd
<i>Adresa</i>	Balkanska 2, 11000 Beograd, Republika Srbija
<i>Web adresa</i>	www.apibank.rs
<i>Pravna forma</i>	Akcionarsko društvo
<i>Veličina društva</i>	Veliko pravno lice
<i>Matični broj</i>	20439866
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	105701111
<i>Datum osnivanja Banke</i>	11. jul 2008. godine
<i>Broj rešenja upisa u Agenciji za privredne registre</i>	2158 od 3. marta 2008. godine.
<i>Šifra delatnosti</i>	6419 - Ostalo monetarno posredovanje
<i>Kontakt telefon</i>	00 381 11 3952213
<i>e mail</i>	office@apibank.rs
<i>Predsednik Izvršnog odbora</i>	Marija Stepina
<i>Revizor za 2018. godinu</i>	Društvo za reviziju BDO d.o.o. Beograd, Kneza Mihaila 10, Beograd
<i>Tekući račun Banke</i>	Narodna Banka Srbije: 908-0000000037501-92

2. OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA API BANKE a.d. BEOGRAD (Nastavak)

2.1. O Banci (Nastavak)

U 2018. godini došlo je do promene akcionara Banke. Centralni registar hartija od vrednosti je 26. jula 2018. godine, sproveo promenu vlasništva nad 100% akcija VTB Banke ad Beograd, tako da je jedini vlasnik akcija Banke, postalo privredno društvo "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, matični broj 20988592. Krajnji vlasnik Banke, koji je ujedno i vlasnik privrednog društva "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, je fizičko lice - Andrey Zakharovich Shlyakhovoy.

Promena vlasništva je izvršena na osnovu prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije, Rešenjem G 2182 od 22. marta 2018. godine. Izmenama Statuta i Osnivačkog akta, kao i shodno Odluci Skupštine akcionara od 24. septembra 2018. godine utvrđeno je novo poslovno ime (API Bank a.d. Beograd) i jedini vlasnik akcija Banke ("AZRS INVEST" doo Beograd). Promena poslovnog imena Banke u API Bank a.d. Beograd registrovana je u Agenciji za privredne registre dana 18. oktobra 2018. godine.

Organi upravljanja Bankom su: Skupština, Upravni odbor i Izvršni odbor.

U nastavku je pregled članova organa uprave Banke na 31. decembra 2018. godine.

Upravni odbor Banke

Ime i prezime	Funkcija
Andrey Zakharovich Shlyakhovoy	predsednik Upravnog odbora
Dmitrijs Panurskis	član Upravnog odbora
Inga Mukane	član Upravnog odbora
Marjan Milošević	član Upravnog odbora
Mitar Drobnjaković	član Upravnog odbora

Izvršni odbor Banke

Ime i prezime	Funkcija
Marija Stepina	predsednik Izvršnog odbora
Valentina Keiša	član Izvršnog odbora
Radomir Stevanović	član Izvršnog odbora
Vesna Tomašević	član Izvršnog odbora

2. OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA API BANKE a.d. BEOGRAD (Nastavak)

2.1. O Banci (Nastavak)

Drugi organi koje je Banka formirala na osnovu Zakona o bankama su: Kreditni odbor, Odbor za reviziju i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Odbor za reviziju	
Ime i prezime	Funkcija
Mitar Drobnjaković	predsednik Odbora za reviziju
Zoran Mitrović	član Odbora za reviziju
Dmitris Panurskis	član Odbora za reviziju

Odlukom Skupštine akcionara Banke od 4. aprila 2017. Milen Velčev imenovan je za novog člana Odbora za reviziju Banke za period do 16. decembra 2018. godine.

Banka je formirala i sledeće odbore:

- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom - ALCO	
Ime i prezime	Funkcija
Radimir Stevanović	predsednik ALCO-a
Marija Stepina	član ALCO-a
Valentina Keiša	član ALCO-a
Vesna Tomašević	član ALCO-a
Suzana Jeknic	član ALCO-a
Dušan Rolović	član ALCO-a
Velibor Savić	član ALCO-a
Aleksandar Todorović	član ALCO-a
Ljubica Pantelić	član ALCO-a

2. OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA API BANKE a.d. BEOGRAD (Nastavak)

2.1. O Banci (Nastavak)

- Odbor za upravljanje operativnim rizikom

Odbor za upravljanje operativnim rizikom

Ime i prezime	Funkcija
Član Izvršnog odbora nadležan za sektor upravljanja rizikom	Predsednik Odbora
Direktor Sektora upravljanja rizicima	Zamenik predsednika Odbora
Direktor Sektora za IT	član Odbora
Direktor Sektora pravnih poslova	član Odbora
Šef Sektora za sprečavanje zloupotreba i bezbednost	član Odbora
Direktor Sektora finansija i plana	član Odbora

- Komisija za upravljanje nestandardnom aktivom

Komisija za upravljanje nestandardnom aktivom

Ime i prezime	Funkcija
Predsednik Izvršnog odbora	Predsednik Komisije
Član Izvršnog odbora koji je nadležan za upravljanje rizicima	Zamenik predsednika Komisije
Direktor Sektora upravljanja rizicima	član Komisije
Rukovodilac Odeljenja za problematične plasmane	član Komisije
Direktor Sektora pravnih poslova	član Komisije
Direktor Sektora za rad sa privredom	član Komisije

2. OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA API BANKE a.d. BEOGRAD (Nastavak)

2.1. O Banci (Nastavak)

- IT Komisija

IT Komisija	
Ime i prezime	Funkcija
Predsednik Izvršnog odbora	Predsednik Komisije
Član Izvršnog odbora	Zamenik predsednika Komisije
Direktor Sektora za IT	član Komisije
Direktor Sektora finansija i plana	član Komisije
Direktor sSektora bankarskih operacija	član Komisije
Direktor Sektora za rad sa privredom	član Komisije

- Kreditni odbor

Kreditni odbor za pravna lica

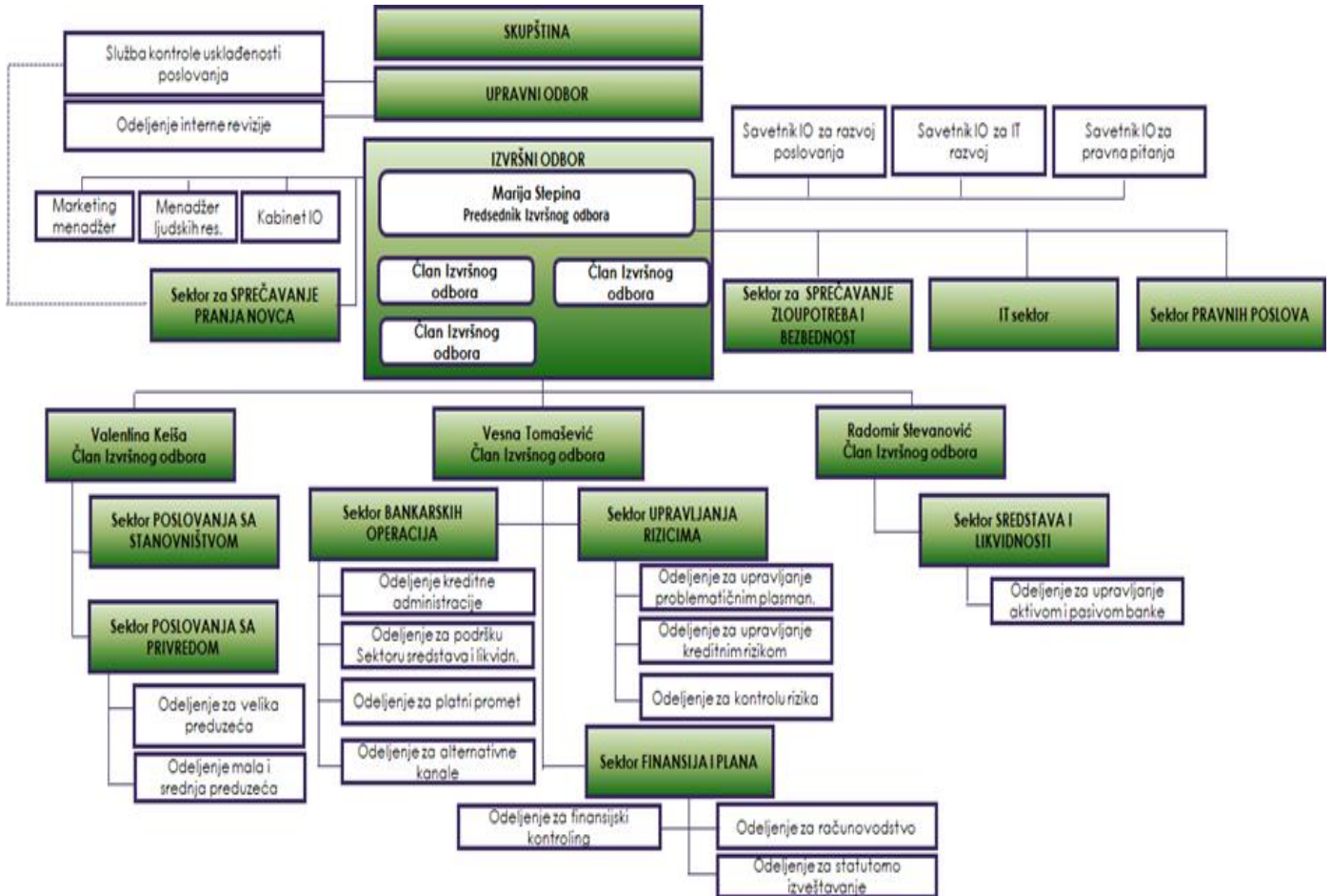
Ime i prezime	Funkcija
Marija Stepina	Predsednik Kreditnog odbora
Valentina Keiša	Zamenik predsednika Kreditnog odbora
Vesna Tomašević	Član Kreditnog odbora
Aleksandar Todorović	Član Kreditnog odbora
Dušan Rolović	Član Kreditnog odbora
Ninoslava Žugić	Član Kreditnog odbora

Kreditni odbor za fizička lica

Ime i prezime	Funkcija
Valentina Keiša	Predsednik Kreditnog odbora
Vesna Tomašević	Zamenik predsednika Kreditnog odbora
Aleksandar Todorović	član Kreditnog odbora
Velibor Savić	član Kreditnog odbora

2. OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA API BANKE a.d. BEOGRAD (Nastavak)

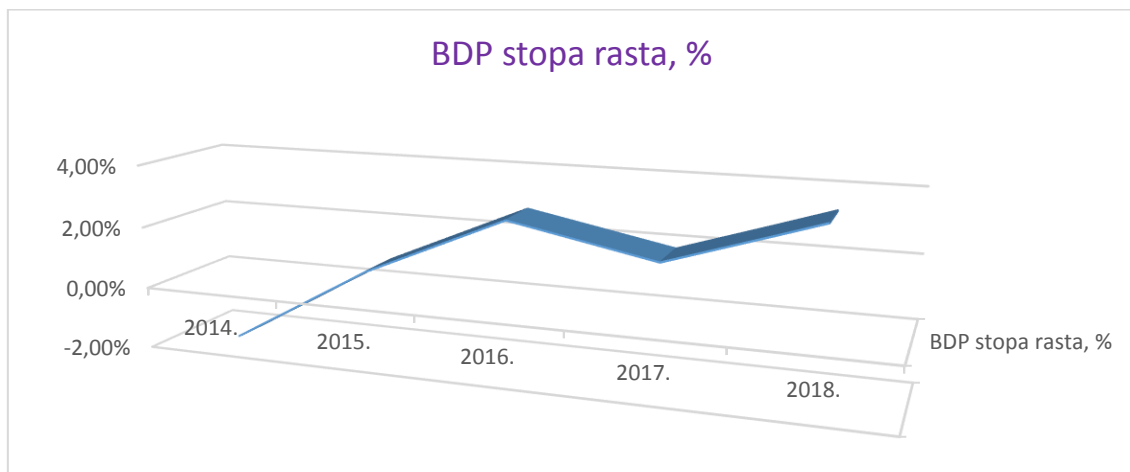
2.2. Organizaciona i kadrovska struktura na dan 31. decembra 2018. godine

3. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

Bruto domaći proizvod

Na osnovu ocene Republičkog zavoda za statistiku (RZS), bruto domaći proizvod je u četvrtom kvartalu 2018. godine ostvario realan rast od 3,4%, u odnosu na isti kvartal 2017. godine. Posmatrano na godišnjem nivou, u 2018. godini u odnosu na prethodnu godinu zabeležen je rast bruto domaćeg proizvoda od 2%.

Stopa rasta BDP-a u poslednjih pet kvartala:

Industrijska proizvodnja

Ukupna industrijska proizvodnja u 2018. godini ostvarila je rast od 1,3% u odnosu na prethodnu godinu. Najvećem uticaju na rast industrijske proizvodnje doprinela su dva sektora: prerađivačka industrija (1,9%) i snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija (1,2%), dok je u sektoru rudarstva zabeležen najviši kumulativni pad od 4,8%.

Spoljnotrgovinska razmena

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmena Srbije za 2018. godinu iznosila je EUR 31.189,8 miliona. U odnosu na prethodnu godinu zabeležen je porast od 10,9%. Najznačajniji spoljnotrgovinski partneri su zemlje sa kojima Srbija ima potpisan sporazum o slobodnoj trgovini. Sa zemljama članicama Evropske unije obavlja se 63,2% ukupne razmene.

U pregledu u nastavku naznačeni su najznačajniji partneri u spoljnotrgovinskoj razmeni tokom 2018. godine.

Izvoz	mil EUR	Uvoz	mil EUR
Italija	1986,5	Nemačka	2942,2
Nemačka	1942,2	Italija	2047,9
Bosna i Hercegovina	1293,5	Kina	1836,5
Rumunija	968,9	Ruska Federacija	1726,0
Ruska Federacija	864,9	Mađarska	1052,3

3. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (Nastavak)

Platni bilans

U periodu januar–decembar na osnovu preliminarnih podataka za 2018. godinu platnobilansna pozicija zemlje je pogoršana. Deficit tekućeg računa u posmatranom periodu je iznosio EUR 2.223,7 miliona i viši je za EUR 822 miliona u odnosu na isti period 2017. godine, usled višeg deficita na računu robe i usluga i višeg deficita primarnog dohotka. Robni deficit je povećan za EUR 707,4 miliona, dok je suficit u razmeni usluga povećan za EUR 35,1 milion. Neto priliv stranih direktnih investicija iznosio je EUR 2.288,2 miliona i povećan je za EUR 624,6 miliona u odnosu na isti period 2017. godine. dok je neto odliv portfolio investicija iznosio EUR 704,1 milion.

Inflacija

Godišnja stopa inflacije u Republici Srbiji je 2,0% (promena cena u decembru 2018. godine u odnosu na decembar 2017. godine, u procentima), a mesečna stopa inflacije u decembru 2018. godine je 0,1% (promena cena u decembru 2018. godine u odnosu na novembar 2018. godine, u procentima).

Zaposlenost i zarade

Počev od podataka za januar 2018. godine Republički zavod za statistiku podatke o prosečnim zaradama po zaposlenom objavljuje po novoj metodologiji.

Na osnovu Saopštenja Republičkog zavoda za statistiku (br. 041 od 26. februara 2019. godine), prosečna neto zarada po zaposlenom u Republici Srbiji u decembru 2018. godine iznosila je RSD 52,372.

Makroekonomski pokazatelji	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Kurs RSD/USD	99,46	111,25	117,14	99,12	100,28
Kurs RSD/EUR	120,96	121,63	123,47	118,47	118,27
BDP u EUR miliona	33.318,6	33.491,0	34.616,6	36.795,4	42.780,2
BDP stopa rasta, %	-1,80%	0,8%	2,80%	1,9%	3,4
CPI	1,70%	1,5%	1,6%	3%	2,0
Stopa nezaposlenosti	17%	17,7%	15,3%	13,5%**	12,9
Prosečna zarada (u evrima)	385,7	368	374,1	384,5	430,4
Referentna kamatna stopa	8,00%	4,50%	4,00%	3,50%	3,0%
Štednja stanovništva (mlrd RSD)	1.036,4	1.059,6	1.121,3	1.123,9	1.200.215
Devizne rezerve (mlrd EUR)	11,64	10,38	10,20	9,96	11,26

Devizni kursevi Narodne banke Srbije

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom deviznom tržištu, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja Banke na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine glavne strane valute bili su:

Strana valuta	<i>U RSD</i>	
	2018.	2017.
EUR	118,1946	118,4727
USD	103,3893	99,1155
CHF	104,9779	101,2847
RUB	1,4841	1,7207

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

Rezultati poslovanja Banke mogu se sagledati iz bilansa uspeha za period od 1. januara do 31. decembra 2018. godine sa uporednim podacima:

	2018.	U RSD hiljada 2017.
Prihodi od kamata	388.023	398.227
Rashodi od kamata	(111.020)	(117.782)
Neto prihod po osnovu kamata	277.003	280.445
Prihodi od naknada i provizija	81.579	78.835
Rashodi naknada i provizija	(31.999)	(27.196)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	49.580	51.639
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	-	4.524
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika	(1.104)	1.527
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	311.068	167.587
Ostali poslovni prihodi	1.466	52
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(114.123)	(225.695)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	523.890	280.079
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(211.270)	(166.593)
Troškovi amortizacije	(23.241)	(24.573)
Ostali prihodi	11.217	6.770
Ostali rashodi	(271.896)	(269.660)
DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	28.700	(173.977)
POREZ NA DOBITAK		
Dobitak po osnovu odloženih poreza	1.658	221
DOBITAK/(GUBITAK) PERIODA	30.358	(173.756)

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (Nastavak)

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

	<i>U RSD hiljada</i>	
	2018.	2017.
DOBITAK/(GUBITAK) PERIODA	30.358	(173.756)
<i>Ostali rezultat perioda:</i>		
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, neto	1.383	9.892
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda, umanjen za poreze	1.383	9.892
UKUPAN POZITIVAN/(NEGATIVAN) REZULTAT PERIODA	31.741	(163.864)

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (Nastavak)

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2018. godine

Finansijski položaj Banke može se sagledati iz bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. godine sa uporednim podacima:

	31.12.2018.	<i>U RSD hiljada</i> 31.12.2017.
AKTIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.969.175	1.603.452
Hartije od vrednosti	1.856.532	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.996.367	1.756.505
Kredit i potraživanja od komitenata	3.912.191	5.873.639
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	1.309
Nematerijalna imovina	50.790	38.900
Nekretnine, postrojenja i oprema	26.564	29.020
Investicione nekretnine	19.873	20.135
Odložena poreska sredstva	5.490	3.833
Stalna sredstva namenjena prodaji	375.484	382.238
Ostala sredstva	43.713	48.593
UKUPNO AKTIVA	10.256.179	10.671.360
PASIVA		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	15.674	203.206
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	8.414.173	8.592.080
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	206
Subordinirane obaveze	115.760	134.215
Rezervisanja	14.626	17.578
Odložene poreske obaveze	1.434	1.746
Ostale obaveze	56.861	87.335
UKUPNO OBAVEZE	8.618.528	9.036.366
KAPITAL		
Aksijski kapital	3.672.407	3.672.407
Dobitak	30.358	-
Rezerve	11.275	9.892
Gubitak	(2.076.389)	(2.047.305)
UKUPNO KAPITAL	1.637.651	1.634.994
UKUPNO PASIVA	10.256.179	10.671.360

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (Nastavak)

Banka je u toku 2018. godine ostvarila ukupne poslovne prihode u iznosu od RSD 782,136 hiljada dinara, što je za 21,32% više nego u prethodnoj godini. Rast prihoda u odnosu na prethodnu godinu uzrokovan je najvećim delom rastom neto prihoda od kursnih razlika i efekata ugovorene klauzule.

U strukturi poslovnih prihoda Banke najveće učešće imaju prihodi od kamata sa učešćem od 49,61% i prihodi od kursnih razlika sa učešćem od 39,77%. Poslovni rashodu u 2018. godini zabeležili su smanjenje od 30,04%. Smanjene rashoda u odnosu na prethodnu godinu uslovljeno je najvećim delom smanjenjem rashoda od kamata i neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

U strukturi poslovnih rashoda najveće učešće imaju rashodi od kamata od 42,99% i neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha sa učešćem od 44,19%. Posledično, usled napred navedenih kretanja bilansnih pozicija Banka je zabeležila pozitivan neto rezultat u iznosu od RSD 30.358 hiljada.

Struktura pozicija izveštaja o ostvarenom rezultatu Banke:

i. Prihodi i rashodi od kamata

	<i>U RSD hiljada</i>	
	2018.	2017.
Prihodi od kamata	388.023	398.227
Banke	21.118	22.112
Narodna banka Srbije	19.865	34.162
Preduzeća	222.221	231.341
Stanovništvo	76.243	69.430
Javni sektor	48.576	41.182
Rashodi od kamata	(111.020)	(117.782)
Banke	(11.059)	(21.691)
Preduzeća	(41.729)	(32.900)
Stanovništvo	(58.154)	(62.956)
Javni sektor	(78)	(235)
Neto prihod po osnovu kamata	277.003	280.445

ii. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

	<i>U RSD hiljada</i>	
	2018.	2017.
Prihodi od naknada i provizija	81.579	78.835
Poslovi platnog prometa u zemlji	38.616	35.517
Poslovi kupovine i prodaje deviza	4.350	3.031
Kreditni poslovi	12.163	16.556
Ostale naknade i provizije	26.450	23.731
Rashodi naknada i provizija	(31.999)	(27.196)
Poslovi platnog prometa u zemlji	(16.346)	(14.171)
Poslovi platnog prometa sa inostranstvom	(15.653)	(13.025)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	49.580	51.639

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (Nastavak)

iii. Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika

	2018.	U RSD hiljada 2017.
Prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	1.527
Rashodi po osnovu negativnih efekata promene vrednosti derivata	(1.104)	-
Neto (gubitak)/dobitak	(1.104)	1.527

iv. Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule

	2018.	U RSD hiljada 2017.
Pozitivne kursne razlike i dobici po osnovu ugovorene valutne klauzule	1.299.133	1.499.400
Negativne kursne razlike i gubici po osnovu ugovorene valutne klauzule	(988.065)	(1.331.813)
Neto prihod od kursnih razlika i efekti ugovorene valutne klauzule	311.068	167.587

v. Ostali poslovni prihodi

	2018.	U RSD hiljada 2017.
Prihodi od zakupa	1.434	-
Refundacija troškova	12	-
Ostali prihodi	20	52
Ukupno	1.466	52

vi. Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

	2018.	U RSD hiljada 2017.
Rashodi po osnovu obezvređenja	(465.492)	(577.983)
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava:		
– krediti i potraživanja od banaka	(16.375)	(16.884)
– krediti i potraživanja od komitenata	(448.983)	(560.320)
– ostala sredstva	(134)	(779)
Rashodi rezervisanja za	(3.956)	(21.192)
– kreditno rizične vanbilansne stavke	(3.956)	(21.192)
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja	350.664	363.310
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava:		
– krediti i potraživanja od banaka	11.090	14.477
– krediti i potraživanja od komitenata	338.845	347.348
– ostala sredstva	729	1.485
Prihodi od ukidanja rezervisanja za	4.661	10.170
– kreditno rizične vanbilansne stavke	4.661	10.170
Neto rashod po osnovu obezvređenja	(114.123)	(225.695)

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (Nastavak)

vii. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

	<i>U RSD hiljada</i>	
	2018.	2017.
Troškovi zarada i naknada zarada	143.889	118.810
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	49.453	42.623
Rezervisanja po osnovu naknada za neiskorišćene odmore	8.892	1.827
Ostali lični rashodi	7.504	2.845
Rezervisanja po osnovu naknada za odlazak u penziju	1.532	488
Ukupno	211.270	166.593

viii. Troškovi amortizacije

	<i>U RSD hiljada</i>	
	2018.	2017.
Troškovi amortizacije:		
– nematerijalne imovine	13.438	14.373
– nekretnina, postrojenja i opreme	9.541	10.157
– investicionih nekretnina	262	43
Ukupno	23.241	24.573

ix. Ostali prihodi

	<i>U RSD hiljada</i>	
	2018.	2017.
Ukidanje rezervisanja za godišnje odmore	5.995	-
Prihodi od prekida oročenja štednje	398	738
Refundacija troškova radnika Banke	2.148	1.573
Ostali prihodi	2.676	4.459
Ukupno	11.217	6.770

x. Ostali rashodi

	<i>U RSD hiljada</i>	
	2018.	2017.
Ostali prihod		
Troškovi zakupnina	48.393	52.755
Troškovi održavanja	58.177	55.072
Profesionalne usluge	37.574	47.722
Troškovi reklame i propagande	8.285	4.157
PTT i telekomunikacione usluge	6.872	5.376
Troškovi premija osiguranja	47.711	53.172
Troškovi poreza	5.375	4.683
Troškovi doprinosa	32.152	26.346
Naknade troškova zaposlenima	6.020	6.804
Troškovi materijala	8.522	8.093
Rezervisanja za sudske sporove	8.395	479
Ostali rashodi	4.420	5.001
Ukupno	271.896	269.660

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (Nastavak)

Bilansna suma Banke na 31. decembra 2018. godine iznosila je RSD 10,256,179 hiljada. Najveće učešće u aktivi Banke imaju krediti i potraživanja od komitenata sa učešćem od 38,14%, krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija 19,47%, gotovina i sredstva kod centralne banke 19,2% i hartije od vrednosti 18,1%. U pasivi Banke najveće učešće imaju depoziti i ostale obaveze prema komitentima od 82,04%.

U poređenju sa prethodnom godinom bilansna suma se smanjila za 4% i to najviše usled smanjenja depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci u pasivi i kredita i potraživanja od komitenata u aktivi.

Struktura pozicija bilansa stanja Banke:

i. Gotovina i sredstva kod centralne banke

	31.12.2018.		31.12.2017.	
	Bilans stanja	Učešće	Bilans stanja	Učešće
<i>U RSD hiljada</i>				
U dinarima				
Tekući i žiro računi	877.392	44,56%	500.060	31,19%
Gotovina u blagajni	58.133	2,95%	18.164	1,13%
Deponovani viškovi likvidnih sredstava	-	-	206.180	12,86%
Aktivna vremenska razgraničenja	260	0,01%	449	0,03%
	935.785	47,52%	724.853	45,21%
U stranoj valuti				
Gotovina u blagajni	206.028	10,46%	127.482	7,95%
Obavezna rezerva	827.362	42,02%	751.117	46,84%
	1.033.390	52,48%	878.599	54,79%
Stanje na dan	1.969.175	100%	1.603.452	100,00%

ii. Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

	31.12.2018.		31.12.2017.	
<i>U RSD hiljada</i>				
U dinarima				
Potraživanja od Narodne banke Srbije po repo transakcijama	-		300.000	
Ostali plasmani	111		58	
	111		300.058	
U stranoj valuti				
Devizni računi	1.674.664		1.183.968	
Ostali depoziti	330.662		275.513	
	2.005.326		1.459.481	
Bruto krediti i potraživanja	2.005.437		1.759.539	
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(9.070)		(3.034)	
Stanje na dan	1.996.367		1.756.505	

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (Nastavak)

iii. Kredit i potraživanja od komitenata

	31.12.2018.	<i>U RSD hiljada</i> 31.12.2017.
Kratkoročni krediti u dinarima:		
– Preduzeća	1.089.283	1.838.248
– Stanovništvo	24.130	24.759
	1.113.413	1.863.007
Dugoročni krediti u dinarima:		
– Preduzeća	2.493.459	3.652.646
– Stanovništvo	750.858	739.858
	3.244.317	4.392.504
Potraživanja za dospelu kamatu:		
– Preduzeća	39.991	54.578
– Stanovništvo	2.016	1.074
	42.007	55.652
Razgraničena potraživanja za kamatu:		
– Preduzeća	124	16.337
– Stanovništvo	1.227	3.038
	1.351	19.375
Odbitne stavke u dinarima - PVR:		
– Preduzeća	(9.204)	(16.538)
– Stanovništvo	(4.880)	(7.144)
	(14.084)	(23.682)
Bruto krediti i potraživanja	4.387.004	6.306.856
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(474.813)	(433.217)
Stanje na dan	3.912.191	5.873.639

U 2018. godini, Banka je imala 13 novih klijenata u korporativnom portfoliju, dok u poslovima sa stanovništvom ima 1.121 aktivni tekući račun sa redovnim prilivom, što je za 15% više nego u 2017. godini, kada ih je bilo 973. Bruto plasmani privredi su se smanjili sa EUR 46.998 hiljada na kraju 2017. godine na EUR 30.575 hiljada na kraju 2018. godine, kao rezultat za 35% sporije kreditne aktivnosti i velikih isplata kredita pravnim licima počevši od jula 2018. godine kada je došlo do promena u vlasničkoj strukturi Banke.

iv. Nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Neotpisanu vrednost nematerijalne imovine u iznosu od RSD 50.790 hiljada na dan 31. decembra 2018. godine (31. decembar 2017. godine: RSD 38.900 hiljada) čine softveri u iznosu od RSD 49.251 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 38.025 hiljada) i licence u iznosu od RSD 1.539 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 875 hiljada).

Nekretnine, postrojenja i opremu Banke u iznosu neotpisane vrednosti od RSD 26.564 hiljade na dan 31. decembra 2018. godine (31. decembar 2017. godine: RSD 29.020 hiljada) čini oprema - računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj.

Neotpisana vrednost investicionih nekretnina na dan 31. decembra 2018. godine iznosi RSD 19.873 hiljade. Nepokretnu imovinu koju je Banka stekla u postupku izvršenja protiv izvršnog dužnika "Nafta" a.d. Beograd u iznosu od RSD 20.135 hiljada, Odlukom Izvršnog odbora br. 228/2017 od 26. oktobra 2017. godine Banka je klasifikovala kao investicionu nekretninu. Ugovorom o zakupu poslovnog prostora br. 57 od 6. februara 2018. godine i Anexom br. 2 od 1. oktobra 2018. godine, Banka je predmetnu nekretninu izdala u zakup firmi "RK Mountain" d.o.o. Zlatibor.

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (Nastavak)

v. Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanje koje se obustavlja

	31.12.2018.	<i>U RSD hiljada</i> 31.12.2017.
Stalna sredstva namenjena prodaji	375.484	382.238
Stanje na dan	375.484	382.238

Banka je imovinu stečenu na osnovu Ugovora o kupoprodaji nepokretne i pokretne imovine, zaključenim sa pravnim licem FSH "Komponenta" d.o.o. Čuprija - u stečaju kao dužnikom po odobrenom kreditu dospelim za naplatu, Odlukom Izvršnog odbora od 12. aprila 2016. godine klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji. Banka je navedenu imovinu oglasila na prodaju i očekuje njenu prodaju u skorijem periodu.

Banka je u 2017. godini stečenu nepokretnu imovinu u postupku izvršenja protiv dužnika "Derma" d.o.o. Kragujevac putem javne prodaje u iznosu od RSD 6.754 hiljade Odlukom Izvršnog odbora od 19. decembra 2017. godine klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji. Banka je 26. marta 2018. godine shodno Ugovoru o kupoprodaji nepokretnosti, navedenu nekretninu prodala kupcu "Duga" d.o.o. Petlovača.

vi. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

	31.12.2018.	<i>U RSD hiljada</i> 31.12.2017.
U dinarima	9.378	105.362
Transakcioni računi	9.378	23.334
Ostali depoziti	-	82.000
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	-	28
U stranoj valuti	6.296	97.844
Transakcioni računi	1.095	3.641
Ostali depoziti	5.201	94.083
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	-	1
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	-	119
Stanje na dan	15.674	203.206

vii. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

Depoziti komitentima na dan 31. decembra 2018. godine su iznosili EUR 25.126 hiljada i smanjili su se za EUR 6.036 hiljada u odnosu na kraj 2017. godine zbog odliva sa tekućih računa korporativnih klijenata u iznosu od EUR 1.515 hiljada, dok su se oročeni depoziti takođe smanjili zbog povlačenja za iznos od EUR 4.521 hiljade. Depoziti privredi su manji od planiranih vrednosti za kraj 2018. godine za 1,8% (EUR 449 hiljada).

Depoziti stanovništva su na dan 31. decembra 2018. godine na nivou od EUR 46.016 hiljada i povećani su u poređenju sa krajem 2017. godine za iznos od EUR 3.149 hiljada, zahvaljujući kampanji štednje sa atraktivnim kamatnim stopama na depozite fizičkim licima koja je započela krajem oktobra i bila aktuelna do kraja 2018. godine. U poređenju sa planiranim vrednostima za kraj 2018. godine, depoziti stanovništva odstupaju od planiranih vrednosti za oko 0,3%.

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (Nastavak)

vii. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima (Nastavak)

	<i>U RSD hiljada</i>	
	31.12.2018.	31.12.2017.
U dinarima	1.483.912	1.971.458
Transakcioni računi	781.383	1.024.701
Štedni depoziti	98.009	94.572
Namenski depoziti	17.587	31.633
Ostali depoziti	584.028	814.885
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	165	565
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	2.740	5.102
U stranoj valuti	6.930.261	6.620.622
Transakcioni računi	1.876.074	1.800.901
Štedni depoziti	4.351.387	4.009.203
Namenski depoziti	83.479	125.302
Ostali depoziti	583.771	649.207
Primljeni krediti	796	24.808
Ostale finansijske obaveze	22.287	4.260
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	1.185	373
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	11.282	6.568
Stanje na dan	8.414.173	8.592.080

viii. Kapital

	<i>U RSD hiljada</i>	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Akcijski kapital – obične akcije	3.672.407	3.672.407
Rezerve	11.275	9.892
Akumulirani gubitak	(2.076.389)	(1.873.549)
Dobitak/(gubitak) tekuće godine	30.358	(173.756)
Stanje na dan	1.637.651	1.634.994

U 2018. godini došlo je do promene akcionara Banke. Centralni registar hartija od vrednosti je na osnovu realizovane transakcije kupoprodaje akcija dana 26. jula 2018. godine sproveo promenu vlasništva, tako da je vlasnik akcija Banke postalo privredno društvo "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, koje je na dan 31. decembra 2018. godine jedini akcionar Banke sa učešćem od 100% u akciskom kapitalu. Krajnji vlasnik privrednog društva "AZRS INVEST", a time i Banke je fizičko lice - Andrey Zakharovich Shlyakhovoy.

Na dan 31. decembra 2018. godine, upisani i uplaćeni akciski kapital Banke se sastoji od 7.344.813 komada običnih akcija (31. decembar 2017. godine: 7.344.813 komada običnih akcija), pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 500.

Rezerve u iznosu od RSD 11.275 hiljada na dan 31. decembra 2018. godine čine pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (umanjeni za pripadajuće odložene poreze).

Kao što je prikazano u tački 5.1. Godišnjeg izveštaja o poslovanju, Banka je efekat prve primene MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (povećanje obezvređenje finansijskih sredstava) u iznosu od RSD 29.084 hiljade evidentirala kao korekciju početnog stanja akumuliranog gubitka.

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (Nastavak)

ix. Vanbilansne pozicije

	31.12.2018.	<i>U RSD hiljada</i> 31.12.2017.
Garancije i ostale preuzete buduće obaveze	793.289	2.153.148
Druge vanbilansne pozicije	10.153.879	12.874.728
Stanje na dan	10.947.168	15.027.876

Garancije i ostale preuzete buduće obaveze

	31.12.2018.	<i>U RSD hiljada</i> 31.12.2017.
Plative garancije:		
– u dinarima	413.900	454.274
– u stranoj valuti	77.027	168.826
	490.927	623.100
Činidbene garancije:		
– u dinarima	301.528	459.382
– u stranoj valuti	834	17.416
	302.362	476.798
Nepokriveni akreditivi:		
- u stranoj valuti	-	14.335
	-	14.335
Preuzete neopozive obaveze:		
– u dinarima	-	18.535
	-	18.535
Ukupno garancije i ostale preuzete obaveze	793.289	1.132.768
Swap transakcije i kupovina deviza za dinare	-	1.020.380
Stanje na dan	793.289	2.153.148

Na dan 31. decembra 2018. godine Banka nije imala nepokrivene akreditive i preuzete neopozive obaveze.

Na dan 31. decembra 2018. godine, formirana rezerva za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznosi RSD 1.536 hiljada (31. decembar 2017. godine: RSD 13.888 hiljada).

Druge vanbilansne pozicije

	31.12.2018.	<i>U RSD hiljada</i> 31.12.2017.
Primljene hartije od vrednosti	-	300.000
Loro garancije	3.860.494	1.752.867
Preuzete opozive obaveze	618.732	1.153.014
Materijalna sredstva obezbeđenja, hipoteke i zaloge	3.664.033	7.778.814
Računovodstveni otpis	1.343.042	1.232.438
Ostale vanbilansne pozicije	667.578	657.595
Stanje na dan	10.153.879	12.874.728

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Rizik je karakterističan za bankarsko poslovanje, ali se njime upravlja posredstvom procesa neprekidnog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja rizika i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika:

- *kreditnom riziku;*
- *riziku likvidnosti;*
- *kamatnom riziku; i*
- *tržišnom riziku (koji obuhvata devizni rizik i ostale tržišne rizike).*

Banka je takođe izložena i uticaju operativnog rizika: *pravnog rizika, rizika po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizika poveravanja aktivnosti trećim licima, tj. eksteralizacije – outsourcing i rizika informacionog sistema.*

Značajni rizici Banke su i: kamatni rizik u Bankarskoj knjizi, rizik izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena i rizik prevremene otplate, a koje Banka takođe mora kontinuirano pratiti.

5.1. Sistem upravljanja rizicima

Upravni i Izvršni odbor Banke su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima, kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Pored toga, Banka je uspostavila odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizikom permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika.

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, Banka je formirala **Sektor upravljanja rizicima**.

U delokrugu ovog sektora je upravljanje rizikom likvidnosti Banke, deviznim i ostalim tržišnim rizicima, kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, upravljanje rizikom izloženosti Banke prema licu ili grupi povezanih lica, rizikom ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, rizikom izloženosti ka zemlji porekla lica prema kome je Banka izložena, operativnim rizicima i razvoj internih metodologija za procenu, merenje i upravljanje rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U delokrugu ovog sektora je takođe i upravljanje kreditnim rizikom Banke i davanje preporuka za izloženosti Banke koje su pod uticajem dejstva kreditnog rizika, kao i praćenje i naplata nekvalitetne aktive, odnosno loše aktive u okviru Odeljenja za rad sa nestandardnom aktivom.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Sistem upravljanja rizicima (Nastavak)

Sektor sredstava i likvidnosti je odgovoran za upravljanje aktivom i obavezama Banke, kao i sveukupnom finansijskom strukturom. Pored toga, ovaj sektor je odgovoran za finansiranje i upravljanje likvidnošću Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za praćenje rizika likvidnosti i upravljanje rizikom likvidnosti Banke.

Unutrašnja revizija. Proces upravljanja rizicima u Banci se kontroliše najmanje jednom godišnje od strane unutrašnje revizije, koja ispituje adekvatnost procedura, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Unutrašnja revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju o svojim nalazima i preporukama.

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražava kako očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima tako i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika su prvenstveno zasnovani na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Pored toga, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost svim tipovima rizika i aktivnostima.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Sektoru upravljanja rizicima i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, merenje tržišnog rizika, racija likvidnosti i promene profila rizika.

Rukovodstvo Banke kvartalno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana. Odboru za reviziju se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

Za svaki nivo u Banci sastavljaju se posebni izveštaji o upravljanju rizicima, kako bi se obezbedilo da sve poslovne jedinice imaju pristup opširnim, neophodnim i ažurnim informacijama.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja naplate potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu sa internom regulativom za upravljanje kreditnim rizikom, kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke, odnosno adekvatnost kapitala.

Politikom za upravljanje rizicima, procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i procedurama za odobravanje, puštanje i naplatu plasmana definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrola) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika. Banka se, u skladu sa navedenim procedurama, angažuje kod korisnika koji imaju odgovarajući bonitet i za koje se procenom utvrdi da je nivo rizika prihvatljiv imajući u vidu odnos i povezanost kategorija rizika i profitabilnosti.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima. Izloženost riziku se kontinuirano prati putem periodičnih procena mogućnosti dužnika da izvršavaju obaveze prema Banci i drugim poveriocima.

Banka je uspostavila proces praćenja kvaliteta kredita da bi obezbedila blagovremenu identifikaciju potencijalnih promena u kreditnoj sposobnosti komitenata, uključujući redovnu kontrolu sredstava obezbeđenja.

Limiti u odnosu na komitente se utvrđuju korišćenjem sistema klasifikacije kreditnog rizika, koji svakog komitenta klasifikuje prema određenom kreditnom rangi, kao i prema internoj metodologiji koja definiše nivo izloženosti koji je Banka spremna da prihvati prema pojedinačnom dužniku ili grupi povezanih lica. Klasifikacija komitenata je predmet redovnog sagledavanja. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku je prema politici Banke centralizovano i koncentrisano u okviru Kreditnog odbora za privredu i stanovništvo. Odluka Kreditnog odbora se donosi po razmatranju predloga koji je dat od strane nadležnih sektora uključenih u kreditni proces i Sektora upravljanja rizicima.

Uslovi odobrenja svakog plasmana privredi se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene kreditne sposobnosti, ponuđenog obezbeđenja kao i od trenutne situacije na tržištu. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana kao i samim iznosom. Svi plasmani Banke se zasnivaju na relevantnim odobrenjima, koja određuju odredbe i ostale uslove njihove implementacije.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Kreditni rizik (Nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku vrši se na kontinuiranoj osnovi na nivou ukupnog portfolija Banke kao i na nivou pojedinačnog klijenta. U skladu sa zahtevima akcionara, izveštavanje o kreditnom riziku se vrši na mesečnoj osnovi kada se daje pregled portfolija, kašnjenja, kretanje ispravki vrednosti i rezervisanja i kapitala Banke.

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, po osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići kontrolnim procesima i procedurama koje se koriste za ublažavanje kreditnog rizika.

Kreditni rizik koji je proistekao iz derivativnih finansijskih instrumenata je, u svakom trenutku, ograničen na one instrumente sa pozitivnom fer vrednošću koji su evidentirani u bilansu stanja. Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalno moguće fer vrednosti ukupnog portfolija derivata kao i maksimalno mogućom pozitivnom fer vrednošću svake pojedinačne transakcije. Banka nije izložena ovom riziku, s obzirom na to da nema značajnijih derivativnih finansijskih instrumenata.

Pregled **maksimalnih izloženosti Banke kreditnom riziku**, prikazanih u bruto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, dat je u narednoj tabeli:

	31.12.2018.	<i>U RSD hiljada</i> 31.12.2017.
	Bruto	Bruto
	maksimalna	maksimalna
	izloženost	izloženost
Izloženost - bilansne stavke		
Hartije od vrednosti*	1.856.532	913.736
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	530.372	796.696
Kreditni i potraživanja od komitenata	4.387.004	6.306.856
Ostala sredstva	14.422	47.886
Ukupno bilansne stavke	6.788.330	8.065.174
Izloženost - vanbilansne stavke		
Plative garancije	490.927	623.100
Činidbene garancije	302.362	476.798
Nepokriveni akreditivi	-	14.335
Neiskorišćene preuzete obaveze	618.732	1.171.549
Ukupno vanbilansne stavke	1.412.021	2.285.782
Ukupno	8.200.351	10.350.956

* Hartije od vrednosti na dan 31. decembra 2018. godine se u celini odnose na državne obveznice i sa stanovišta Banke ne predstavljaju rizične bilansne stavke.

Kao što je prikazano u prethodnoj tabeli, na dan 31. decembra 2018. godine 53,5% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi se na kredite i potraživanja od komitenata (31. decembar 2017. godine: 60,9%), 7,5% na neiskorišćene preuzete obaveze (31. decembar 2017. godine: 11,3%) i 6,5% na kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (31. decembar 2017. godine: 7,7%).

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Kreditni rizik (Nastavak)

Analiza ukupnih rizičnih plasmana prema **geografskoj sektorima** ukazuje da Banka na dan 31. decembra 2018. godine najviše plasmana i garancija ima u Srbiji u ukupnom iznosu od RSD 5.824.244 hiljade.

Po **industrijskim sektorima**, bruto izloženost Banke se najviše odnosi na prerađivačku industriju (RSD 2.455.117 hiljada) i trgovinu (RSD 1.443.393 hiljade).

U sledećoj tabeli prikazane su bilansne i vanbilansne izloženosti na dan **31. decembra 2018. godine**, raspoređene u nivoe kreditnog rizika – 1, 2 i 3.

	<i>U RSD hiljada</i>		
	31.12.2018.		
	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti i rezervisanja	Neto izloženost
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija			
Redovni plasmani	530.372	(9.069)	521.303
Nivo 1	530.372	(9.069)	521.303
Kredit i potraživanja od komitenata i ostala sredstva			
Redovni plasmani	3.511.290	(74.458)	3.436.832
Nivo 1	3.165.576	(55.274)	3.110.302
Nivo 2	345.714	(19.184)	326.530
Problematicni plasmani - Nivo 3	890.136	(400.699)	489.437
Grupno procenjeni	101.322	(6.491)	94.831
Pojedinačno procenjeni	788.814	(394.208)	394.606
Hartije od vrednosti – Nivo 1*	1.856.532	(3.150)	1.853.382
Ukupno bilansne izloženosti	6.788.330	(487.376)	6.300.954
Vanbilansne izloženosti			
Redovni plasmani	1.411.032	(1.536)	1.409.496
Nivo 1	1.411.032	(1.536)	1.409.496
Nivo 2	-	-	-
Plasmani u statusu neizmirenja obaveza - Nivo 3			
- Nivo 3	989	-	989
Grupno procenjeni	989	-	989
Pojedinačno procenjeni	-	-	-
Ukupno vanbilansne izloženosti	1.412.021	(1.536)	1.410.485

* *Ispravka vrednosti dužničkih hartija od vrednosti u iznosu od RSD 3.150 hiljada na dan 31. decembra 2018. godine evidentirana je preko rezervi po osnovu hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u okviru kapitala, a ne kao odbađena stavka od ovih finansijskih sredstava.*

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Kreditni rizik (Nastavak)

Kvalitet portfolija Banke (bruto plasmana i vanbilansne izloženosti) može se sagledati iz sledećih pregleda.

Kvalitet portfolija zasnovan na internom sistemu klasifikacije plasmana Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine:

Kategorije	Plasmani komitentima			Plasmani bankama			Ukupno 2018. Plasmani komitentima i bankama	Ukupno 2017. Plasmani komitentima i bankama
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3		
A	2.236.859	24.048	70.912	179.089	-	-	2.510.908	4.550.245
B	1.988.500	91.614	1.374	351.283	-	-	2.432.771	3.280.413
V	338.178	156.340	27.636	-	-	-	522.154	463.851
G	8.247	60.310	244.298	-	-	-	312.855	404.598
D	4.826	13.401	546.904	-	-	-	565.131	738.113
Ukupno	4.576.610	345.713	891.124	530.372	-	-	6.343.819	9.437.220

U RSD hiljada

Struktura ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke, sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine:

Kategorije	Ispravke vrednosti i rezervisanja komitentima			Ispravke vrednosti i rezervisanja bankama			Ukupno 2018. Plasmani komitentima i bankama	Ukupno 2017. Plasmani komitentima i bankama
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3		
A	14.121	1.123	542	1.468	-	-	17.254	31.093
B	29.233	9.060	625	7.797	-	-	46.715	58.002
V	13.131	5.843	3.093	-	-	-	22.067	22.032
G	61	2.993	67.286	-	-	-	70.340	21.479
D	68	165	329.153	-	-	-	329.386	318.469
Ukupno	56.614	19.184	400.699	9.265	-	-	485.762	451.075

U RSD hiljada

Ispravka vrednosti na grupnom i pojedinačnom nivou se obračunava u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, MSFI 9 "Finansijski instrumenti" i metodologijom Banke za obračun ispravke vrednosti i na osnovu interne procedure za obračun ispravke vrednosti. Postupak procene obezvređenja se vrši na grupnom i pojedinačnom nivou. Procena na grupnom nivou vrši se za plasmane u Nivou 1 i 2, dok se procena na pojedinačnom nivou vrši kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja plasmana, odnosno za plasmane u Nivou 3.

Iznos obezvređenja bilansne aktive se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova po tom potraživanju. Obezvređenje plasmana koje umanjuje vrednost plasmana evidentira se na računu ispravke vrednosti u okviru bilansa stanja, dok se obezvređenje finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat evidentira u okviru rezervi (kapitala) i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva upravljanje svim pozicijama aktive i pasive Banke koje mogu uticati na nemogućnost Banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, da upravlja aktivom razmatrajući njenu likvidnost, i da prati buduće novčane tokove i dnevnu likvidnost Banke. To uključuje procenu očekivanih novčanih tokova i postojanje visoko rangiranih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja rizikom likvidnosti kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku likvidnosti, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Identifikaciju uzroka/ranih signala upozorenja krize likvidnosti sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana, na osnovu informacija koje dostavljaju organizacioni delovi za rad sa privredom i stanovništvom, kao i nosioci sistema upravljanja rizikom likvidnosti (Upravni odbor i/ili Izvršni odbor) i članovi Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu "ALCO odbor").

Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti predstavljaju kvantitativna i/ili kvalitativna procena identifikovanog rizika likvidnosti i ista je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti obuhvata primenu GAP analize, racio analize i stres testa.

Ublažavanje rizika likvidnosti predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje rizika putem uspostavljanja sistema limita, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke.

Prihvatljiv nivo izloženosti Banke riziku likvidnosti zavisi od: strukture aktive i njene mogućnosti da se konvertuje u likvidna sredstva, koncentracije izvora sredstava, kao i valutne strukture sredstava i izvora sredstava, na osnovu kojih se omogućava limitiranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, odnosno obezbeđuje dovoljan nivo likvidnih sredstava za ispunjavanje dospelih obaveza i finansiranje povećanja aktive.

Ublažavanje rizika likvidnosti obuhvata definisanje limita izloženosti riziku likvidnosti (osnovnih i dodatnih limita) i mera zaštite od rizika likvidnosti.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Praćenjem rizika likvidnosti definiše se proces analize stanja, promena i trendova izloženosti riziku likvidnosti. Sektor upravljanja rizicima upravlja rizikom likvidnosti koristeći definisane interne limite u okviru regulatornih limita i propisane mere zaštite od kritičnog niskog nivoa likvidnosti, odnosno prati usklađenost sa definisanim limitima.

Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa drugim organizacionim delovima sprovodi mere za smanjenje/ublažavanje rizika likvidnosti i o rezultatima sprovedenih mera obaveštava Sektor upravljanja rizicima, ALCO odbor i/ili Izvršni odbor. ALCO odbor, donosi odluku o tome da li će se i u kojoj meri sprovoditi predložene mere, odnosno da li je izloženost riziku likvidnosti prihvatljiva, imajući u vidu uticaj na indikatore rizičnog profila Banke – apetit za likvidnost.

Način postupanja i rešavanja privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti bliže je definisan Kriznim planom likvidnosti i opcijama oporavka, koje su bliže opisane kroz Plan oporavka Banke za 2018. godinu. U cilju upravljanja kratkoročnom likvidnošću Banke, koriste se analize ročnosti priliva i odliva po osnovu različitih stavki aktive i pasive. Upravljanje srednjoročnom i dugoročnom likvidnošću se obavlja projekcijama strukture bilansa stanja na osnovu planiranih poslovnih aktivnosti Banke i Strategije Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspoložu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima. Sektor sredstava i likvidnosti dnevno prati osnovne parametre likvidnosti nastojeći da uravnoteži prilive i odlive sredstava tako da se dnevni pokazatelj likvidnosti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne banke Srbije.

Osnov za kvalitetno upravljanje i obezbeđivanje potrebnog nivoa likvidnosti jeste usklađenost ročnosti plasmana sa njihovim izvorima. Odlučivanje o ročnosti plasmana zasniva se na podacima o ročnosti depozita, a posebno na informacijama o kretanju depozita značajnih deponenata, kao i njihovih potreba na kratki rok. Prilikom odlučivanja Banka naročito vodi računa o potrebi da se sredstva iz kratkoročnih izvora ne koriste za dugoročne plasmane.

Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti, uži pokazateljem likvidnosti Banke, kao i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom (LCR).

	2018.	2017.
Prosek tokom perioda	3,65	4,18
Najviši	6,34	5,83
Najniži	2,36	1,86
Na dan 31. decembra	6,34	2,74

Na dan 31. decembra 2018. godine, uži pokazatelj likvidnosti je iznosio 5,44, dok je LCR pokazatelj iznosio 632,39% i iznad je propisane granične vrednosti.

Tokom 2018. i 2017. godine, Banka je održavala likvidnost iznad nivoa minimalno dozvoljenih limita od strane Narodne banke Srbije.

Izvori finansiranja se kontinuirano prate kako bi se održala diverzifikacija izvora finansiranja po valuti, geografskom poreklu, davaocu izvora, proizvodima i dospećima.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Kamatni rizik

Kamatni rizik definiše se kao rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Predmet upravljanja rizikom kamatne stope predstavljaju sve pozicije iz bankarske knjige koje mogu prouzrokovati negativan efekat na rezultat i kapital Banke usled promene kamatne stope.

Banka kamatni rizik kontroliše praćenjem odnosa kamatonosne aktive, odnosno pasive i učešća iste u ukupnoj aktivni, odnosno pasivi. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati rizik od promena kamatnih stopa po kamatonosnim pozicijama aktive, pasive i vanbilansnih stavki, raspone kamatnih stopa i uticaj promene kamatnih stopa na prihode, odnosno na rashode i kapital Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promena kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, s obzirom na mogućnost usklađivanja kamata kod kredita i depozita, uz pismenu saglasnost klijenata (fizičkih lica) za izmenu obaveznih elemenata ugovora.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja kamatnim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku kamatne stope, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje značajne izvore kamatnog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kamatnom riziku (kamatonosne pozicije aktive i pasive) i rizik opcije kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti, na pozicijama koje se vode u bankarskoj knjizi.

Identifikaciju uzroka/faktora kamatnog rizika sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana.

Merenje kamatnog rizika Banke predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom GAP analize, racio analize, *Black-Scholes* modela (za rizik opcije) i stres testiranja, koji se sprovode minimalno na mesečnom nivou u redovnim uslovima poslovanja i u nadležnosti su Sektora upravljanja rizicima.

Sektor upravljanja rizicima analizira uticaj promene kamatne stope, odnosno kamatni repricing prema metodologiji za kamatno osetljive stavke aktive i pasive na mesečnom nivou i meri efekte standardnog kamatnog šoka od 200 bp na ekonomsku vrednost Banke u odnosu na bazelski limit od 20% regulatornog kapitala (Tier 1 + Tier 2), koji ujedno predstavlja i maksimalnu graničnu vrednost prihvatljivog rizika Banke.

Ublažavanje kamatnog rizika predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje kamatnog rizika, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke.

Praćenjem kamatnog rizika definiše se proces stanja, promena i trendova izloženosti kamatnom riziku. Sektor upravljanja rizicima prati usklađenost sa definisanim limitima.

Banka je u 2018. godini nastavila sprovođenje aktivnosti kontrole i merenje rizika promene kamatnih stopa primenjujući standardni kamatni šok od 200 bp na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno, čiji rezultati su prikazani u sledećoj tabeli.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Kamatni rizik (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (*Repricing Gap* izveštaj) na dan 31. decembra 2018. godine sa uporednim pregledom efekata za 2017. godinu:

Promena ekonomske vrednosti knjige Banke - ukupno (zbirno)					
Vremenski period	Marginalni gap			Uticaj na ekonomsku vrednost	
	Ukupno u RSD	Ukupno u EUR	Ponder	Ukupno u RSD	Ukupno u EUR
Do 1 m	1.135.400.486	9.606.196	0,08%	908.320	7.685
1 - 3 m	39.499.178	334.188	0,32%	126.397	1.069
3 - 6 m	(468.844.271)	(3.966.715)	0,72%	(3.375.679)	(28.560)
6 - 12 m	(1.856.178.877)	(15.704.430)	1,43%	(26.543.358)	(224.573)
1 - 2 g	342.881.523	2.900.991	2,77%	9.497.818	80.357
2 - 3 g	(396.629.583)	(3.355.734)	4,49%	(17.808.668)	(150.672)
3 - 4 g	110.853.918	937.893	6,14%	6.806.431	57.587
4 - 5 g	330.570.453	2.796.832	7,71%	25.486.982	215.636
5 - 7 g	193.626.254	1.638.199	10,15%	19.653.065	166.277
7 - 10 g	318.649.947	2.695.977	13,26%	42.252.983	357.487
10 - 15 g	-	-	17,84%	-	-
Ukupno	(250.170.972)	(2.116.603)		57.004.291	482.293

Regulatorni kapital na dan 31. decembra 2018. godine:	1.550.943.000	13,121,925
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp	+3,68%	+3.68%

Rezultati stres testiranja na dan 31. decembra 2017. godine:

Regulatorni kapital na dan 31. decembra 2017. godine	1.636.245.000	13.811.156
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp	+1,73%	+1,73%

Prilikom izračunavanja izloženosti Banke kamatnom riziku primenjen je standardni kamatni šok od 200 baznih poena (bp) na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno (EUR i RSD) i za ostale valute ukupno (USD, CHF, GBP, RUB).

5.5. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju: devizni rizik, cenovni rizik (po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti) i robni rizik.

Banka nije izložena riziku promene cena instrumenata kapitala i cena robe. Osim koncentracije tržišnog rizika stranih valuta, Banka nema značajnu koncentraciju tržišnog rizika kod ostalih pozicija.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.5. Tržišni rizici (Nastavak)

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja. ALCO odbor je odobrio limite za pozicije u svakoj materijalno značajnoj valuti u poslovanju Banke. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju - pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital. Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala Banke, koji se obračunavaju u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke. Banka odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija (uključujući i apsolutnu vrednost otvorene pozicije u zlatu) na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% kapitala.

Tokom 2018. godine Banka je strogo vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, gde je ovaj pokazatelj bio na nivou koji je ispod propisane vrednosti za celokupni period u toku godine.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Banke, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Banke, za pozicije koje se vode u Bankarskoj knjizi i Knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja deviznim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost deviznom riziku, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Identifikacijom deviznog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka deviznog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti. Ova aktivnost je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima, u saradnji sa Sektorom finansija i plana i Sektorom sredstava i likvidnosti.

Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti Banke deviznom riziku primenom GAP analize (valutna struktura), Racio analize, VaR metodologije Grupe, *Black-Scholes* modela (delta-ponderisana pozicija) i stres testiranja. Sektor upravljanja rizicima na dnevnom nivou primenjuje tehnike merenja pokazatelja deviznog rizika i OCP izloženosti, a stres testiranja sprovodi kvartalno.

Sektor upravljanja rizicima sprovodi stres testove osetljivosti pozicija Banke na promene deviznih kurseva najmanje jednom kvartalno i o rezultatima testiranja informiše Izvršni odbor Banke, ALCO odbor, Odbor za reviziju i Upravni odbor Banke.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.5. Tržišni rizici (Nastavak)

Banka ima značajnu izloženost svojih monetarnih sredstava i obaveza kojima se ne trguje na dan 31. decembra 2018. godine u EUR i USD.

Sledeća analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje rezultata poslovanja ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Valuta	Promene u deviznom kursu (%) 2018.	<i>U RSD hiljada</i>
		Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja 2018.
EUR	-20%	22.553
CHF	-20%	(1.682)
USD	-20%	(488)

5.6. Ostali rizici

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti;
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i slično; i
- instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Praćenje izloženosti Banke riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica u nadležnosti je organizacionog dela odgovornog za odobravanje angažovanja po proizvodu. Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja angažovanja u smislu da organ - odbor koji odobrava angažovanja raspolaže podacima u vezi sa ukupnom visinom izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosom prema kapitalu Banke.

Banka kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Pored regulatorno definisanih metoda merenja rizika koncentracije (prekoračenje limita), Banka koristi još dve često korišćene mere koncentracije: racio koncentracije i *Herfindahl-Hirschman* indeks (HHI).

U skladu sa propisima i Politikama upravljanja rizicima Upravni odbor daje saglasnost za izlaganje Banke riziku izloženosti po pojedinim klijentima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.6. Ostali rizici (Nastavak)

Rizik koncentracije (Nastavak)

U 2018. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika koncentracije i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Na dan 31. decembra 2018. godine, pokazatelj izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica iznosio je 22,12% regulatornog kapitala (dozvoljeni maksimum je 25% kapitala), dok je zbir svih velikih izloženosti Banke u odnosu na kapital iznosio 32,81% (dozvoljeni maksimum 400% kapitala).

Sektor upravljanja rizicima je pokrenuo proces implementacije Metodologije načina utvrđivanja, revizije i ukidanja internih limita prema bankama i drugim finansijskim institucijama (rizik druge ugovorne strane). Rizik druge ugovorne strane se prati kroz proces upravljanja kreditnim rizikom i tržišnim rizicima. Sektor upravljanja rizicima prati izloženosti finansijskim institucijama sa aspekta internih i regulatornih limita koncentracije rizika i o kretanju istih izveštava Sektor sredstava i likvidnosti u ALCO odbor.

Sektor upravljanja rizicima sačinjava kvartalne izveštaje o koncentraciji potraživanja u odnosu na pojedine dužnike, grupe povezanih dužnika, privredne grane, zemlje, odnosno geografska područja i druge parametre od značaja za upravljanje kreditnim rizikom o čemu redovno izveštava Izvršni odbor Banke u formi propisanih izveštaja.

Rizici ulaganja Banke. Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u nekretnine, postrojenja i opremu (osnovna sredstva). U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Banke. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

U 2018. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije. Banka na dan 31. decembra 2018. godine nije imala ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru, dok je pokazatelj ulaganja u osnovna sredstva iznosio 1,71% regulatornog kapitala Banke.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.6. Ostali rizici (Nastavak)

Rizik zemlje. Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od takvog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja Banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi; i
- rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porekla.

Za upravljanje rizikom zemlje kojem je Banka izložena odgovoran je Sektor upravljanja rizicima. Banka limite izloženosti riziku zemlje utvrđuje pojedinačno po državi porekla dužnika, a u slučaju utvrđene koncentracije izloženosti po geografskim regionima utvrđuje ih i na regionalnoj osnovi.

Prilikom određivanja nivoa ispravki vrednosti i rezervisanja po državama, Banka uzima u obzir i rizik zemlje. Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima drže na računima kod inostranih banaka.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na taj način što kontinuirano prati izloženost riziku zemlje u odnosu na usvojene limite, koji su određeni na osnovu rejtinga zemalja utvrđenog od kompetentnih institucija (OECD) uz redovno informisanje organa upravljanja o postojećim izloženostima. Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

5.7. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Ova definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i reputacioni rizik.

Operativni rizik uključuje i: pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija – outsourcing) i rizik informacionog sistema.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.7. Operativni rizik (Nastavak)

U okviru upravljanja operativnim rizikom uključen je i regulatorni (compliance) rizik, kao sastavni deo jedinstvene procedure Sektora upravljanja rizicima i Službe za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, prema njihovim nadležnostima, u smislu formiranja zajedničke Baze operativnih i regulatornih rizika, praćenja jedinstvenih limita apetita rizika, kao i upravljanja i izveštavanja o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U procesu upravljanja operativnim rizikom učestvuju Upravni odbor, Izvršni odbor, Komisija za upravljanje operativnim rizikom, Odbor za reviziju i svi organizacioni delovi Banke.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja operativnim rizikom i regulatornim rizikom, kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost navedenim rizicima, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Identifikacijom operativnog i regulatornog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka rizika, odnosno sprovodi klasifikaciju rizika za prikupljanje podataka o operativnim i regulatornim rizicima i gubicima (Baza OPR), što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti riziku po osnovu uvođenja proizvoda/usluga u Banci i/ili poveravanja aktivnosti/usluge trećim licima (outsourcing).

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog ili regulatornog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka i ostalim kriterijumima za opis i klasifikaciju događaja, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrstama poslova, od strane lica odgovornih za određene poslovne procese u Banci kroz prijavu istih Sektoru upravljanja rizicima na dalje postupanje.

Banka identifikuje operativni rizik retroaktivno (kroz unos u bazu podataka o događajima) i proaktivno kroz periodične samoprocene operativnog rizika.

Merenje, odnosno procena izloženosti operativnom riziku predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika od strane Sektora upravljanja rizicima, putem primene metodologije za samoprocenu rizika, analize uticaja na poslovanje i indikatora izloženosti primenom osnovnog indikatora - minimalno godišnje, kao i putem frekvencije kretanja ključnih indikatora rizika (KRI) i stres testiranjem na kvartalnom nivou.

Procesom ublažavanja operativnog rizika Banka utvrđuje mere za ublažavanje operativnog rizika. Mere za ublažavanje operativnog rizika podrazumevaju:

- definisanje limita izloženosti;
- definisanje ključnih indikatora za praćenje i kontrolu izloženosti; i
- primenu mehanizama za prenos rizika.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.7. Operativni rizik (Nastavak)

Banka ima definisanu i usvojenu Politiku kontinuiteta poslovanja Banke i revidiran Plan kontinuiteta poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (BCP), koji uključuje i Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DRP), a koji sa pripadajućim priložima zajedno omogućavaju nesmetano i kontinuirano funkcionisanje svih značajnih sistema i procesa Banke, kao i ograničavanje gubitka u vanrednim situacijama, koji su bili adekvatno testirani u toku 2018. godine.

Proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika sprovodi Sektor upravljanja rizicima kroz redovno izveštavanje Komisije za upravljanje operativnim rizikom i Izvršnog odbora. Služba za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, sprovodi identifikaciju, praćenje i izveštavanje o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja regulatornog (compliance) rizika.

Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje se planiraju ili su preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima, kao i limita za nove proizvode.

Odluku o **eksternalizaciji**, odnosno promeni Pružaoca usluga i uvođenju novog proizvoda, te postupke za njenu izmenu, donosi Izvršni odbor Banke na predlog Komisije za upravljanje operativnim rizikom. Merenje i upravljanje procesom eksternalizacije se zasniva na identifikovanju i proceni svih povezanih rizika sa aktivnostima ustupanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija), koji mogu imati uticaj na: kontinuitet poslovanja Banke; troškove, finansijski rezultat, likvidnost, solventnost i kapital Banke; rizični profil Banke i kvalitet pružanja usluga i reputaciju Banke. Na analogan način se postupa i u slučaju uvođenja novih proizvoda/usluga.

Rizik informacionog sistema, kao sastavni deo operativnog rizika, je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputaciju usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neke druge sistemske slabosti koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka upravlja rizicima informacionog sistema kroz integralni proces upravljanja operativnim rizikom i kontinuitetom poslovanja Banke, kojim se definiše identifikacija, procena, analiza i praćenje operativnog rizika i povezanih rizika - rizik informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama, i internim aktima.

Procena rizika informacionog sistema se vrši najmanje jednom godišnje u sklopu sveobuhvatne samoprocene operativnih rizika u Banci na procesima koji sadrže informacionu komponentu i prema dinamici procene Analize uticaja na poslovanje, koja podrazumeva postupak u kome organizacione jedinice Banke, u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima, sagledavaju registar rizika informacionog sistema i navode u kojoj meri su izloženi pojedinim vrstama rizika informacionog sistema.

Nakon izvršene redovne procene rizika informacionog sistema Sektor upravljanja rizicima kreira izveštaj o proceni rizika informacionog sistema, kao sastavnog dela samoprocene operativnih rizika u Banci, koji se dostavlja organima Banke na razmatranje i usvajanje

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.8. Upravljanje kapitalom

Banka kontinuirano upravlja kapitalom, koji predstavlja širi koncept od pozicije kapitala u bilansu stanja, sa ciljem da:

- obezbedi usaglašenost sa zahtevima vezanim za kapital koji su definisani od strane Narodne banke Srbije;
- obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja po principu “stalnosti poslovanja”, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama; i
- obezbedi adekvatnu kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Strategija upravljanja kapitalom Banke definiše odnos prema kapitalu na način koji obezbeđuje upravljanje kapitalom na kontinuiranoj i dugoročnoj osnovi. Cilj strategije upravljanja kapitalom je da se njenim sprovođenjem obezbedi formiranje i održavanje adekvatnog nivoa i strukture internog kapitala, kao i jačanje kapitalne osnove Banke. Strategija upravljanja kapitalom Banke je nepromenjena u odnosu na prethodnu godinu.

Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- minimalni iznos kapitala u dinarskoj protivvrednosti od EUR 10 miliona prema zvaničnom srednjem kursu; i
- pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou koji nije niži od 8%.

Za svrhe utvrđivanja regulatornog kapitala i koeficijenta adekvatnosti kapitala, osnovni kapital Banke na dan izveštavanja čini uplaćeni akcijski kapital, dok dopunski kapital čine subordinirane obaveze. Odbitne stavke od kapitala su gubici iz prethodnih godina, gubitak tekuće godine, nematerijalna imovina i iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama Banke.

Rezerva za procenjene gubitke po osnovu kreditnog rizika sadržanog u kreditnom portfoliju Banke obračunava se u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke. Na dan 31. decembra 2018. godine, potrebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki iznosi RSD 109.792 hiljade.

Banka redovno vrši i internu procedu adekvatnosti kapitala. Interna procena adekvatnosti kapitala predstavlja proces procene svih značajnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Poređenje iznosa potrebnog internog kapitala sa iznosom kapitala obračunatog u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala, vrši se najmanje jedanput godišnje, kroz izradu i analizu izveštaja u vezi sa procesom interne procene adekvatnosti kapitala. Izveštaj se radi u Sektoru upravljanja rizicima. O obračunatoj internoj proceni adekvatnosti kapitala Sektor upravljanja rizicima na godišnjem nivou izveštava Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za reviziju i Upravni odbor Banke.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.8. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, kao i pokazatelj adekvatnosti kapitala:

	31.12.2018.	<i>U RSD hiljada</i> 31.12.2017.
Regulatorni kapital		
Osnovni kapital		
Osnovni akcijski kapital	3.672.407	3.672.407
Gubici iz prethodnih godina	(2.076.389)	(1.873.549)
Gubitak tekuće godine	-	(173.756)
Nematerijalna imovina	(50.790)	(38.900)
	<u>1.545.228</u>	<u>1.586.202</u>
Dopunski kapital – subordinirane obaveze	115.507	134.215
Ukupan osnovni i dopunski kapital	1.660.735	1.720.417
Odbitne stavke od kapitala:		
Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama	(109.792)	(84.172)
Ukupan kapital (1)	1.550.943	1.636.245
Rizična aktiva – rizikom ponderisane izloženosti		
Izloženost kreditnom riziku	4.708.795	6.512.949
Izloženost operativnom riziku	1.038.588	1.034.235
Izloženost tržišnom riziku	114.240	14.494
Ukupno (2)	5.861.623	7.561.678
Pokazatelj adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	24,49%	19,86%
Pokazatelj adekvatnost osnovnog kapitala	24,49%	19,86%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala(1/2 x 100)	26,46%	21,64%

Na dan 31. decembra 2018. godine regulatorni kapital Banke iznosio je RSD 1.550.943 hiljada, odnosno EUR 13.121.945 po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja (31. decembar 2017. godine: RSD 1.636.245 hiljada, odnosno EUR 13.811.156). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke od 26,46% je viši od propisanog minimuma od 8%.

Pokazatelj leveridža (*Tier 1 Leverage Ratio*) koji predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa izloženosti Banke na dan 31. decembra 2018. godine iznosio je 13,37%.

Dopisom Narodne banke Srbije o supervizorskoj proceni Banke i pratećim preporukama, od 30. maja 2018. godine, Banci je data preporuka da bi trebalo da održava regulatorni kapital u iznosu od 17,22% rizične aktive, što predstavlja ukupan supervizorski zahtev za kapitalom, koji treba uvećati za obračunati kombinovani zaštitni sloj kapitala na relevantni datum. Na dan 31. decembra 2018. godine sveobuhvatni zahtev za kapitalom iznosio je 21,45% rizične aktive, obračunat kao zbir ukupnih supervizorskih zahteva za kapitalom i kombinovanog zaštitnog sloja kapitala na taj dan.

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona. Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

6. IMPLEMENTACIJA NOVIH MSFI

6.1. Analiza uticaja novih MRS/MSFI koji se primenjuju od 1. januara 2018. godine

Sledeći novi standardi, tumačenja standarda (IFRIC) i izmene i dopune postojećih standarda se obavezno primenjuje prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. godine:

- MSFI 9 “Finansijski instrumenti”;
- MSFI 15 “Prihodi od ugovora sa kupcima” i naknade izmene;
- Izmene MRS 40 “Investicione nekretnine” u vezi sa transferom/prenosom investicionih nekretnina;
- Izmene Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje 2018. - u primeni od marta 2018. godine;
- Godišnja unapređenja MSFI, “Ciklus 2014–2016” - MSFI 1 i MRS 28, objavljena od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde u decembru 2016. godine;
- Izmene MSFI 2 “Plaćanja zasnovana na akcijama” - Klasifikacija i odmeravanje transakcija plaćanja akcijama;
- Izmene MSFI 4 “Ugovori o osiguranju” u vezi sa implementacijom MSFI 9 “Finansijski instrumenti”; i
- IFRIC 22 “Transakcije u stranoj valuti i razmatranje avansa”.

Od ovih standarda, najznačajniji uticaj na izmene računovodstvenih politika Banke, efekat na priložene finansijske izveštaje Banke, kao i klasifikaciju i vrednovanje finansijskih instrumenata ima MSFI 9 “Finansijski instrumenti”, dok primena ostalih nije imala za rezultat značajnije promene računovodstvenih politika Banke, niti efekat na finansijske izveštaje Banke za 2018. godinu.

Analiza uticaja MSFI 9 “Finansijski instrumenti”

Klasifikacija finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

U skladu sa zahtevima MSFI 9 “Finansijski instrumenti”, Banka od 1. januara 2018. godine **finansijska sredstva** klasifikuje u jednu od sledećih kategorija:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice);
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat - kapital (poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i prodaja i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice); i
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha - svi ostali finansijski instrumenti.

Klasifikacija u navedene kategorije se vrši polazeći od sledećih kriterijuma:

- poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima; i
- karakteristike ugovorenih novčanih tokova finansijskih sredstava.

Inicijalno, finansijsko sredstvo se vrednuje po fer vrednosti, uvećanoj za transakcione troškove koji su direktno povezani sa transakcijom sticanja sredstva, osim u slučaju finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha kod kojih se navedeni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspeha.

6. IMPLEMENTACIJA NOVIH MSFI (Nastavak)

6.1. Analiza uticaja novih MRS/MSFI koji se primenjuju od 1. januara 2018. godine (Nastavak)

Analiza uticaja MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (Nastavak)

Klasifikacija finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (Nastavak)

Naknadno merenje finansijskih instrumenata zavisi od neposrednog izbora poslovnog modela koji se primenjuje u upravljanju finansijskim sredstvima i karakteristika ugovorenih tokova gotovine.

MSFI 9 najvećim delom zadržava postojeće zahteve MRS 39 u pogledu klasifikacije **finansijskih obaveza**. Finansijske obaveze se klasifikuju kao:

- finansijske obaveze merene po amortizovanoj vrednosti; i
- finansijske obaveze merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Obezvredenje finansijskih sredstava

MSFI 9 uvodi koncept "očekivanih kreditnih gubitaka" koje Banka identifikuje i priznaje po osnovu svih finansijskih sredstava pod delokrugom ovog standarda, umesto modela "nastalih gubitaka" po prethodno važećem MRS 39. Novi model obezvređenja se primenjuje na finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (FVOCI).

U skladu sa MSFI 9, obezvređenje se vrednuje po jednom od sledećih osnova:

- 12-mesečni očekivani kreditni gubici – ovo su očekivani kreditni gubici koji nastaju ukoliko nastupi status neizmirenja obaveza u toku 12 meseci nakon datuma izveštavanja, i
- životni ("lifetime") očekivani gubici – navedeni kreditni gubici su posledica mogućih događaja neizmirenja obaveza tokom celog očekivanog života finansijskog instrumenta.

Model očekivanih kreditnih gubitaka, koji se odnosi na finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrednosti, zahteva računovodstveno obuhvatanje očekivanih kreditnih gubitaka i promene u navedenim očekivanim kreditnim gubicima na svaki datum izveštavanja na način da odrazi promene u kreditnom riziku od početnog priznavanja. Drugim rečima, više nije neophodno da se kreditni događaj desi da bi se priznao kreditni gubitak - obezvređenje.

Banka je u skladu sa zahtevima MSFI 9, definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe obezvređenja u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet navedene klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI).

Nivo 3 odgovara problematičnim (NPL) potraživanjima, dok se Nivo 1 i Nivo 2 odnose na "performing" potraživanja. Banka obračunava 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za potraživanja u Nivou 1, dok se za potraživanja u Nivou 2 i Nivou 3 obračunavaju životni ("lifetime") očekivani kreditni gubici.

Shodno zahtevima standarda, Banka je razvila internu metodologiju i obračunala parametre rizika (EAD, PD, LGD) u skladu sa zahtevima MSFI 9. Diskontna stopa koja se u obračunu koristi je efektivna kamatna stopa pojedinačnog ugovora.

6. IMPLEMENTACIJA NOVIH MSFI (Nastavak)

6.1. Analiza uticaja novih MRS/MSFI koji se primenjuju od 1. januara 2018. godine (Nastavak)

Analiza uticaja MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (Nastavak)

Efekti prve primene MSFI 9 "Finansijski instrumenti"

Efekti prve primene MSFI 9, koji su uticali kako na klasifikaciju i vrednovanje finansijskih instrumenata, tako i na iznos obezvređenja finansijskih sredstava na dan 1. januara 2018. godine sumirani su u sledećim pregledima:

Prezentacija u skladu sa MRS 39	Krajnje stanje 31.12.2017. u skladu sa MRS 39	Prezentacija u skladu sa MSFI 9	Promene u vrednovanj u	Reklasifikacije	U RSD hiljada
					Početno stanje 01.01.2018. u skladu sa MSFI 9
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.603.452		-	-	1.603.452
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-		-	-	-
		Hartije od vrednosti	-	-	-
		Finansijska sredstva po fer vrednosti			
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	913.736	kroz ostali rezultat	-	(913.736)	-
		Hartije od vrednosti	-	913.736	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.756.505		(813)	-	1.755.692
Kredit i potraživanja od komitenata	5.873.639		(37.574)	-	5.836.065
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	1.309		-	-	1.309
Nematerijalna imovina	38.900		-	-	38.900
Nekretnine, postrojenja i oprema	29.020		-	-	29.020
Investicione nekretnine	20.135		-	-	20.135
Odložena poreska sredstva	3.833		-	-	3.833
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	382.238		-	-	382.238
Ostala sredstva	48.593		689	-	49.282
UKUPNO AKTIVA	10.671.360		(37.698)	-	10.633.662

6. IMPLEMENTACIJA NOVIH MSFI (Nastavak)

6.1. Analiza uticaja novih MRS/MSFI koji se primenjuju od 1. januara 2018. godine (Nastavak)

Analiza uticaja MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (Nastavak)

Efekti prve primene MSFI 9 "Finansijski instrumenti"

Prezentacija u skladu sa MRS 39	Krajnje stanje	Prezentacija u skladu sa MSFI 9	Promene u vrednovanju	Reklasifikacije	U RSD hiljada
	31.12.2017. u skladu sa MRS 39				Početno stanje 01.01.2018. u skladu sa MSFI 9
PASIVA					
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	203.206		-	-	203.206
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	8.592.080		-	-	8.592.080
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	206		-	-	206
Subordinirane obaveze	134.215		-	-	134.215
Rezervisanja	17.578		(11.643)	-	5.935
Odložene poreske obaveze	1.746		-	-	1.746
Ostale obaveze	87.335		-	-	87.335
Ukupno obaveze	9.036.366		(11.643)	-	9.024.723
KAPITAL					
Akcijski kapital	3.672.407		-	-	3.672.407
Rezerve	9.892		3.029	-	12.921
Gubitak	(2.047.305)		(29.084)	-	(2.076.389)
Ukupno kapital	1.634.994		(26.055)	-	1.608.939
UKUPNO PASIVA	10.671.360		(37.698)	-	10.633.662

Ukupan efekat prve primene MSFI 9, za koji je uvećan gubitak iz ranijih godina, iznosi na dan 1. januara 2018. godine RSD 29.084 hiljade i rezultat je povećanja obezvređenja finansijskih sredstava za isti iznos. Banka je efekat prve primene MSFI 9 evidentirala kao korekciju početnog stanja gubitka iz ranijih godina sa efektom na ukupan kapital.

6. IMPLEMENTACIJA NOVIH MSFI (Nastavak)

6.2. Analiza potencijalnog uticaja MSFI 16 "Lizing"

MSFI 16 "Lizing" donosi velike promene za zakupce i imaće značajan efekat na svaki entitet koji ima materijalno značajne iznose zakupa trenutno obuhvaćene kao operativni zakupi. Nasuprot tome, računovodstveni zahtevi koji se odnose na zakupodavce su u velikoj meri preuzeti nepromenjeni iz MRS 17.

Svrha novog standarda je da doprinese harmonizaciji finansijskih izveštaja, kroz prezentaciju finansijskih i operativnih lizinga u bilansu stanja korisnika lizinga, kao i da pruži odgovarajuće informacije korisnicima finansijskih izveštaja o rizicima povezanim sa zaključenim ugovorima.

MSFI 16 određuje kako će entitet priznavati, vrednovati, prezentovati i obelodanjivati lizing. Standard obezbeđuje jedinstven model za računovodstveno obuhvatanje lizinga, zahtevajući od zakupca da prizna sredstva i obaveze za sve zakupe osim ukoliko je period zakupa 12 meseci ili kraći ili odgovarajuće sredstvo ima malu vrednost.

MSFI 16 daje novu definiciju zakupa, ali će Banka koristiti praktično rešanje koje standard pruža da za ranije zaključene ugovore ne preispituje da li ugovor sadrži zakup ili ne. Osnovni element koji diferencira definiciju zakupa u skladu sa MRS 17 i MSFI 16 je koncept kontrole.

Kontrola postoji ukoliko entite ima:

- pravo na dobijanje svih ekonomskih koristi od korišćenja identifikovane imovine; i
- pravo da upravlja tim sredstvima.

Banka će novu definiciju lizinga primeniti na sve ugovore o zakupu koji su zaključeni ili izmenjeni nakon 1. januara 2019. godine ili kasnije.

Uticaj MSFI 16 na računovodstvo zakupca

MSFI 16 ukida razliku između operativnog i finansijskog lizinga u knjigama zakupca, i zahteva priznavanje prava na korišćenje imovine i obaveze za lizing u svim ugovorima o lizingu, osim u slučaju kratkoročnih i ugovora male vrednosti koji su predmet izuzeća. Prilikom inicijalne primene standard, za svaki lizing odvojeno, obaveza lizinga će se inicijalno odmeravati po sadašnjoj vrednosti preostalih plaćanja lizinga.

Ključna novina za zakupce je ta da će u većini slučajeva zakup rezultirati sredstvom koje se kapitalizuje (sredstvo s pravom korišćenja) zajedno sa priznavanjem obaveze za odgovarajuća plaćanja zakupa, što će za posledicu imati promene ključnih finansijskih indikatora i može uticati na troškove pozajmljivanja (kamate).

Prilikom prve primene standarda, iznos imovine sa pravom korišćenja odmeravaće se u iznosu koji je jednak obavezi za lizing, korigovanoj za iznos unapred plaćane ili obračunate zakupnine koja se odnosi na taj zakup priznata u izveštaju o finansijskom položaju neposredno pre datuma prve primene.

U slučaju operativnog lizinga koji se završavaju u period od 12 meseci ili manje od datuma prve primene MSFI 16, neće biti nikakvih izmena računovodstvenog evidentiranja, kao i kod zakupa male vrednosti. U takvim slučajevima Banka će trošak lizinga priznati linearnom metodom, a kako je dozvoljeno standardom.

6. IMPLEMENTACIJA NOVIH MSFI (Nastavak)

6.2. Analiza potencijalnog uticaja MSFI 16 (Nastavak)

Uticaj MSFI 16 na računovodstvo zakupca (Nastavak)

Prilikom prelaska na primenu ovog standarda moguće je izabrati dva pristupa:

- potpuna retrospektivna primena u okviru koga se kumulativni efekat prve primene standarda priznaje kao korekcija neraspoređene dobiti na dan 1. januara 2018. godine, pri čemu se uporedni podaci koriguju; ili
- modifikovani retrospektivni pristup u okviru koga se kumulativni efekat prve primene standarda priznaje kao korekcija neraspoređene dobiti na dan inicijalne primene odnosno na dan 1. januara 2019. godine, pri čemu se uporedni podaci ne koriguju.

Datum prve primene MSFI 16 za Banku biće 1. januar 2019. godine. Banka je za metod prve primene odabrala “modifikovani retrospektivni pristup” shodno kojem, Banka neće korigovati svoje uporedne podatke. Banka se odlučila i za korišćenje sledećih praktičnih rešenja prilikom odmeravanja obaveza po osnovu lizinga:

- korišćenje jedinstvene diskontne stopa na portfolio lizinga sa sličnim karakteristikama; i
- zakup koji se završava u period do 12 mesece od datuma prve primene standarda, okarakterisaće kao kratkoročni zakup.

Preliminarna procena ukazuje da će osim kratkoročnih zakupa i zakupa imovine male vredosti, Banka po osnovu primene MSFI 16 u bilansu stanja na dan 1. januara 2019. godine priznati sredstva (imovinu) s pravom korišćenja u iznosu od RSD 92,294 hiljade i odgovarajuću obavezu za lizing u odnosu na sve te zakupnine.

Procena efekata na bilans uspeha u 2019. godini je smanjenje troškova zakupnina za RSD 38.550 hiljada, povećanje troškova amortizacije za RSD 37.247 hiljada i povećanje rashoda kamate za RSD 1.845 hiljada.

Obelodanjene kvantitativne informacije mogu biti predmet daljih izmena u 2019. godini. Navedena procena je preliminarna, s obzirom da su u toku aktivnosti implementacije ovog standarda u Banci. Konačan efekat primene MSFI 16 na dan 1. januara 2019. godine može se razlikovati od procenjenog usled sledećih ključnih činjenica:

- MSFI 16 zahteva da Banka izmeni interne procese, akta i interne kontrole, a promene istih su i dalje u toku;
- novi softverski modul za priznavanje zakupa u skladu sa MSFI 16, nakon što postane operativan, zahteva očekivani period stabilizacije i eventualnih izmena/dorada/poboljšanja; i
- nove računovodstvene politike, pretpostavke i procene, mogu biti predmet određenih izmena, do momenta finalizacije prvih narednih pojedinačnih finansijskih izveštaja, a koji uključuju datum prve primene.

Uticaj MSFI 16 na računovodstvo zajmodavca

Za zakupodavce su zahtevi za priznavanje i merenje MSFI 16 slični kao što su navedeni u važećem MRS 17. Zakupi se klasifikuju kao finansijski i operativni lizing u skladu sa MSFI 16. U poređenju sa MRS 17, MSFI 16 je promenio principe klasifikacije podzakupa i zahteva od zakupodavca da obelodani više informacija, naročito u vezi sa načinom na koji zakupodavac upravlja rizicima koji proizlaze iz njegovog ostatka učešća u iznajmljenim sredstvima.

7. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

- (a) Tokom februara 2019. godine došlo je do promene u sastavu Izvršnog odbora Banke. Novi član postala je Ina Zarina , a Izvršni odbor Banke napustila je Vesna Tomašević.
- (b) Banka je u februaru 2019. godine pokrenula proceduru procene tržišne vrednosti akcija u cilju dokapitalizacije Banke planirane tokom 2019. godine i, s tim u vezi, dana 1. marta 2019. godine Izvršni odbor Banke je doneo odluku o izboru konsultanta u ovom postupku.

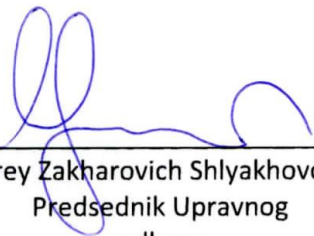
Beograd, 15. april 2019. godine

Anđelka Stanković
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Marija Stepina
Predsednik Izvršnog
odbora

Andrey Zakharovich Shlyakhovoy
Predsednik Upravnog
odbora

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

